Şimdiye kadar memleket haricine milyonlarca döviz kaçıran bir şebeke efradı yakayı ele verdi.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

İspanyada grevin muvaffak olmadığı anlaşılıyor. Dün Madritte sadece iki gazete neşredildi.

FIATI 5 KURUŞTUR | 9 uncu sene No. 2907 ÇARŞAMBA 14 MART 1934 | Tel: (Müdür: 24318, Yazı işleri müdürü: 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

Silâh yarışı

Bir taraftan devletler arasında silâhsızlanma müzakereleri devam ederken, diğer taraftan da silâhlanma yarışı başlamış görünüyor. İngiltere, Fransa ve Amerika, 1934 senesi zarfında "millî müdafaa" namı altında ordu, donanma ve hava kuvvetleri için ayırdıkları tahsisatı Millet Meclislerine tevdi etmişlerdir.

Tahsisatların her rakamında bir fazlalık olduğu iddia edilebilir. Bilhassa donanma ve hava kuvvetleri için ayrılan tahsisatlardaki fazlalık nazarı dikkati celbediyor.

İngilterenin altı seneden beri en yüksek millî müdafaa bütçesidir. Deniz, kara ve hava kuvvetleri için 1934 senesinde sarfedilecek para, yüz yirmi milyon İngiliz lirasına yaklaşıyor. Bunun aşağı yukarı, yarısı donanmaya sarfedilecek. Geriye kalan altmış milyonun da üçte ikisi orduya ve üçte biri havaya tahsis edilecektir. Gerçi Waşington ve Londra deniz silâhları mukaveleleri, İngilterenin 1936 senesi sonuna kadar daha geniş mikyasta harp gemisi yapmasına mânidir. Bununla beraber, bu muahedelerin çerçevesi içinde kalmak şartile, yeniletmek, tamir etmek gibi bahanelerle İngiltere yeniden birtakım harp gemileri inşa etmenin yolunu bulmuştur. 1934 deniz inşaatı programı şudur:

4 kruvazör. 8 muhrip. Bir tayyare gemisi. 3 denizaltı gemisi. Bir çok küçük harp gemileri.

Hava kuvvetlerine de dört yeni sınıf ilâve ediliyor ki bunların ikisi ana memlekette kullanılacaktır. Görülüyor ki İngilterenin gerek deniz ve gerek hava kuvvetleri tahsisatında mühim bir fazlalık vardır. Bununla beraber, bu fazlalık ta İngiliz muhafazakârlarını tatmin etmiyor. İngilterenin her devlet donanmasına faik bir donanma sahibi olduğu gibi, her devletin hava kuvvetine fa'k bir hava filosuna sahip olması ısrarla talep edilmektedir.

Fransızlara gelince; bunların kara kuvvetleri için sarfettikleri milyarlardan maada bu sene yirmi üç bin tonluk bir zırhlı, bir muhrip ve iki denizaltı gemisi inşa etmeğe karar vermişlerdir. Fransız Bahriye Nazırı, M. Pietri, Alman bahrî inşaat faaliyeti dolayısile Dunquerque (Dünkerk) sınıfı 23 bin tonluk büyük geminin inşasına lüzum hâsıl olduğunu söylemiştir. Malûmdur ki birinci Dunquerque'in inşası teklifi iki sene evvel yapıldığı zaman, bu teklif Fransız Meclisinde itirazları celbetmişti. İkinci bir büyük zırhlının teklifi henüz meclise tevdi edilmemiş olmakla beraber, daha az itirazlara hedef olacağı şimdiden tahmin ediliyor. Bu da iki sene içinde silâhsızlanma meselesine karşı efkârda husule gelen değişikliğe delâlet etmesi itibarile dikkate şayandır.

Amerikanın silâhlanması ancak "Amerikankârî" tabirile tavsif edilebilir. Amerikalılar silâhlanma programını bir az da iktısadî kalkınma programına bağlamışlardır. Işsizlere iş bulmak için yol yapıldığı gibi, ayni maksatla silâh ta imâl ediliyor. Geçen hafta meclis 18 rey muhalife karşı büyük bir ekseriyetle hükûmete beş sene zarfında şunları inşa etmek salâhiyetini vermiştir: Altı kruvazör. Bir tayyare gemisi. Otuz denizaltı gemisi. Altmış beş muhrip, bin taayre. Bu muazzam programın tahakkuku için sarfedilecek para 154 milyon İngiliz lirasına baliğ olmaktadır. Eğer Waşington ve Londra muahedeleri müsait olsaydı, Amerikalılar hem daha çok işsize iş bulmuş, hem de arada her ihtimale karşı hazır olmak için belki de bir kaç misli fazla deniz silâhı inşa edeceklerdi. Filhakika İngiltere, Japonya ve Amerika arasında harpten evvel Almanya ve İngiltere arasında olduğu gibi hudutsuz bir deniz inşaatı rekabetinin başlamasına yegâne mâni yukarıda zikredilen iki muahededir. Bu muahedelerin müddeti de iki sene sonra bitiyor. Japonya şimdiden Waşington'da tespit edilen İngiltere ve Amerikanın beş nisbetine karşı üç nisbet ile iktifa etmiyeceğini bildirmiştir. İtilâfa varmak mevzuubahs ise, Japonya müsavattan başlıyarak pazarlığa girişecektir. Ancak şimdiye kadar kara silâhları meselesinde olduğu gibi, 1936 senesinden sonra da deniz silâhları meselesinde hiç bir itilâfa varılmaması kuvvetli bir ihtimal olarak ileri sürülebilir.

Silâhların artmasile beraber, harbin kaçınılması mümkün olmıyan bir hadise olduğu etrafında garp memleketlerinde bir de propaganda başlamıştır ki bu da efkârı umumiyeyi gelecek harp için hazırlamak maksadına matuf olsa gerektir. Harpten neden kaçınılamıyacağını izah için bir çok kitaplar neşrediliyor. Bunların bazıları harbi insaniyet için, içtinabı mümkün olmadığı cihetle karşılanması lâzımgelen bir belâ, fakat bazıları cemiyeti beşeriye için bir nimet telâkki ediyor. Büyük harpten evvel, Almanyada böyle bir harp felsefesi çok revaçta idi. Von Papen gibi mes'ûl bir devlet adamı bile geçenlerde bir Alman için yatağında ölmek zillet olduğunu söylememiş mi idi? İngilterede Ceneral Groves ve yüzbaşı Ackworth'ın kitapları bilhassa donanma ve tayyare üzerinde tevakkuf etmektedir. Bazı İngiliz ve Fransız askerî müelliflerinin yazıları, silâhsız halk üzerine tayyare bombardımanı yapılmasını meşru gösterecek mahiyettedir. Bunların kullandıkları mantık şudur: Yeni zaman harplerinde döğüşen yalnız üniforma giymiş askerler değil, milletlerdir. Binaenaleyh harp ilân edilir edilmez, bir milleti muharip ve muharip olmıyan kimseler diye ikiye ayırmak mümkün değildir. Bütün millet efradı muhariptir. Binaenaleyh hiç bir fert taarruzdan masun kalamaz. Millet kül halinde diğer millete harp yapar, kadının ve çocuğun bile döğüşmede rolü vardır. Bu hazırlığın manası nedir? Hangi devletler taarruz, hangi devletler müdafaa için hazırlanıyorlar?

Büyük harpten evvelki silâhlanma yarışını hatırlıyanlar, her devletin yalnız müdafaa için hazırlanmakta olduğunu iddia ettiğini bilirler. Gariptir ki aradan büyük bir muharebe ve yirmi de sene geçtiği halde hâlâ, 1914 senesinden evvel, kimin taarruz ve kimin müdafaa için hazırlandığı belli değildir. Harpten evvelki vaziyete benziyen bu yarışın öyle bir akıbetle neticelenmesinden korkulsa yeri vardır.

Ahmet SÜKRÜ

Başvekil ilk tedrisat meselesini açıkça anlattı

"Meseleyi cesaretle, hakikati olduğu gibi görerek mütalea etmek ve memlekete bildirmek vazifemizdir,,

Türkiye ile Yunanistan arasında askerî müzakereler mi yapılıyor?

Ceneral Kondilis

Misakın Yunan meclisinde münakaşa ve müzakeresine başlandı..

M. Maksimos, Hariciye Encümeninde tefsirî beyanatta bulundu

M. Maximos

Harbiye nazırı M. Kondilisin Ankaraya geleceği, askerî müzakerelere devam edeceğini Yunan gazeteleri yazıyor

ATINA, 13 (Milliyet) — Meclisin dünkü öğleden sonraki celsesinde Hariciye nazırı M. Maximos Balkan misakı lâyihası ile hükûmetin esbabı mucibe lâyihasını Meclise tevdi etmiştir. Lâyiha tetkik edilmek üzere Hariciye encümenine sevkedilmiştir. Encümenin akdettiği içtimada Hariciye nazırı M. Maximos hükûmetin aşağıdaki tefsir beyanatını okumuştur:

— Balkan misakının hedefi Balkan devletleri hudutlarının herhangi bir Balkan devleti tarafından yapılacak taarruzdan muhafazasıdır. Binaenaleyh Yunanistan hiç bir veçhile misakla deruhte edilen taahhüdatın ifası için hiç bir büyük devletle harbe sürüklenemez.

M. Maximosun beyantından sonra, azalardan bir çoğu Hariciye nazırını protokol etrafında izahat vermeğe davet etmişlerdir. M. Maximos bu hususta kâfi derecede malûmat vermişse de, misak protokolünü ve dört Balkan devleti Hariciye nazırları arasındaki müzakerat zabıtlarını bildirmek teklifini reddetmiştir.

İzahat istiyen iki mebus

ATINA, 13. (Milliyet) — Hükûmete mensup Ayos mebusu M. Ağamemnun, hükûmet tarafından muhafaza edilen ketumiyetten dolayı hoşnutsuzluğunu bildirmiştir. Keza İtil mebusu M. Petro Mavromihalis misakın müfredatını öğrenmek için doğrudan doğruya Hariciye nazırından malûmat istediğini söylemiş ve M. Maximosa hücumda bulunmuştur.

Misakın müddeti

ATINA, 13 (Milliyet) — Hariciye nazırı M. Maximos Hariciye encümeninde misakın yedi sene müddetle aktedildiğini beyan etmiştir.

Yunanistanla aramızda askerî müzakereler mi?

Atinada çıkan Eleftros Antropos gazetesi ile Selânikte çıkan La volontè ve Le progres gazeteleri Yunanistanla Türkiye arasında askerî müzakereler olduğundan bahsetmektedirler. Bu gazeteler, Yunan hükûmetinin tâ evvelden beri çizdiği haricî siyaset yolunu takiben, Türk - Yunan ve Balkan misakından sonra, iki dost memleket askerî teşkilâtı arasında bir âhenk vücude getirilmesinin kararlaştırıldığını yazıyorlar. Bu gazetelere göre, şimdiki müzakereler Ankarada iken M. Çaldaris ile İsmet Paşa arasında kararlaştırılmıştır. Müzakerelerin ikinci merhalesi de Ankarada olacaktır.

(Devamı 7 inci sahifede)

İlk tedrisat hakkında İsmet Paşanın Fırkada beyanatı

Tetkikat yapmak üzere Fırkada bir komisyon teşkiline karar verildi

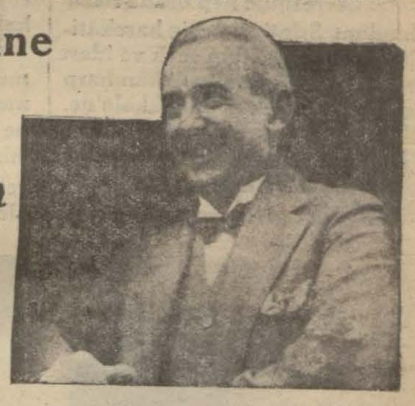

Başvekilin mühim beyanatı

"Halin intizamını temin etmek lâzımdır"

ANKARA, 13. A.A. — Cümhuriyet Halk fırkası grupu idare heyeti reisliğinden :

Cümhuriyet Halk fırkası grup heyeti öğleden sonra reis vekili Cemil Beyin reisliğinde toplandı.

Fırka umumî reislik divanından grup heyetine intikal eden ilk tedrisat meselesi hakkında Başvekil Ismet Paşanın izahatı ve bir çok hatiplerin mütaleları dinlendi.

Ve bu mesele hakkında tetkikat yaparak mütaleasını raporla grup heyetine bildirmek üzre gurup idare heyetince bir komisyon teşkil edilmesine karar verildi.

(Devamı 7 inci sahifede)

Telefon Pavyonları!

Cumartesi günü matbaamızdan feragatnamenizi alabilirsiniz..

Fırka teşkilâtı, kaymakamlıklar, nahiyeler halkın teberruatını temin için faaliyete geçiyorlar

K. Ömer, N. Ömer, H. Hilmi Beyler

Telefon şirketinin halka iade edeceği para ile iki paviyon inşası hakkında Şehir Meclisinde verilen karar her tarafta memnuniyetle karşılanmıştır. Belediye bu işe derhal müsbet bir sahada girişmiş ve abonelerin, haklarını belediyeye terk için lâzım gelen feragat mektupları tabedilmiştir. Bu mektupları imza edecek olan telefon aboneleri, haklarının belediyeye terketmiş olacaklardır. Mektuplar cumartesi gününden itibaren kaymakamlıklarda, nahiye müdürlüklerinde, fırka teşkilât merkezlerinde ve gazete idarehanelerinde arzu eden abonelere verilecektir. Aboneler bu mektupları imza ettikten sonra belediyeye gönderilecektir. Telefon şirketinin iade edeceği para miktarı,

(Devamı 7 inci sahifede)

Romada üç Başvekil vaziyeti görüşmeğe başladılar

Küçük itilâf ve Balkan misakı nümunesine göre bir anlaşmadan bahsediliyor

Habsburg erkânından bir zat ta Romada

ROMA, 13 (A.A.) — Macar Başvekili M. Gomboes saat 2,30 da burâya gelmiş ve istasyonda M. Mussolini tarafmdan karşılanmıştır.

ROMA, 13 (A.A.) — Stefani Ajansı bildiriyor: Dün trenle Romaya gelen M. Gömboes ile bugün tayyare ile tayyare meydanına gelecek olan M. Dolfus'ün resmî ziyaretleri münasebetlerile, gazeteler iki başvekili hararetle selâmlamakta ve bu ziyaretin 1933 de ve bu senenin ilk iki ayı zarfında yapılan İtalya - Avusturya - Macaristan mülâkatlarını tamamlayacağını bildirerek bu mülâkatların yalnız üç millet için değil ayni zamanda Tuna havzasındaki bütün memleketlerin iktisadî itilâsı için nafi neticeler vereceği kanaatini izhar etmektedirler.

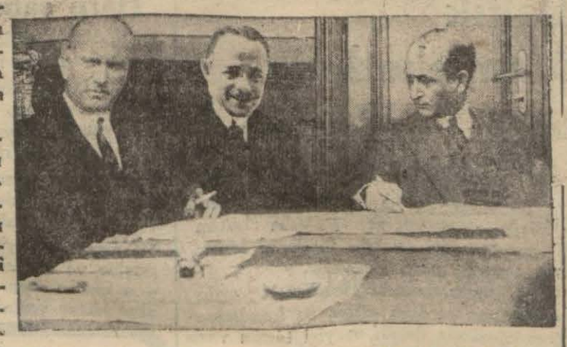

M. Mussolini, M. Dollfuss M. Gömböş Romada konuşmaya başladılar..

(Devamı 7 inci sahifede)

Tramvay şirketinden 3 milyon lira geriye istenecek

Bu para toplu bir halde şehrin imarına sarfolunacaktır

Biletlerden de en aşağı yüzde 10 tenzilât yapılması icap ediyor

Şirketin âldığı fazla paralarla hangi hatlar yapılacaktı?

Tramvay bilet ücretlerine, mevcut şebekelere ilâveten hat inşası şartile 926 senesinde bir mikdar zam yapılmıştı; fakat bu hatlarm geçecekleri caddelerde belediyece, bütçe darlığı dolayısile, istimlâkât yapılamamış ve şirket te yeni hatları tesis edememiştir.

Nafia Vekâleti bu ciheti tetkik ederken İstanbul umumî meclisi de bu nokta üzerinde durmuştur. Dünkü nüshamızda yazdığımız gibi fırka vilâyet idare heyeti reisi Cevdet Kerim Bey ve arkadaşları bu hususta verdikleri takrirde artık bu zammın alınmasına devam edilmesinin doğru olamıyacağını söylemişler ve takrir makama havale edilmiştir.

Makamın bu takrire bugün cevap vermesi muhtemeldir. Diğer taraftan vilâyet umumî meclisinde cereyan eden bu müzakereler ve takrir şehrimizde umumî bir alâka ile karşılan -

(Devamı 6 mcı sahifede)

Trakya Umumî Müfettişliği

Recep Zühte Beyin tayini muhtemeldir

ANKARA, 13 (Telefonla) — Bütçe encümeni teşkili kararlaşan Trakya umum müfettişliği için hükûmetin teklif ettiği tahsisat hakkındaki kanun lâyihasını müzakere ve kabul etti. Lâyiha önümüzdeki haftanın başında heyeti umumiyede görüşülecektir. Umumî müfettişlik teşkilâtı nisanda faaliyete geçecektir. Umumî müfettişliğe tayini muhtemel zevat arasında Sinop mebusu Recep Zühtü ve Ankara valisi Nevzat Beylerin isimleri zikrolunmaktadır.

Recep Zühtü B.

Gençlik teşkilâtı

Halkevleri birer halk üniversitesi halini alacaklar

Aldığımız malûmata göre Cümhuriyet Halk fırkasının bütün memleket şamil olmak üzere vücude geti -

(Devamı 7 inci sahifede)

Recep Bey geldi

İlk dersini yarın veriyor

Cümhuriyet Halk fırkası umumî kâtibi Recep B. dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Recep B. yarın İnkılâp tarihi enstitüsünde derslerine başlıyacaktır. Recep Bey yarınki dersini müteakip iki gün daha şehrimizde kalacak ve Ankaraya dönecektir. Nisanda, tekrar ders vermek üzere İstanbula gelecektir.

Çanakkalede Nasıl Mağlup oldular?

Bugün ikinci sahifemizde

Mühim bir hadise

Hipodrom'u meydana çıkarmak için meğer bugünü beklemeliymiş!

Şimdiye kadar yapılan hafriyat ve plânlar hep havale dayanıyormuş...

Belediye tarafmdan Sultanahmet parkının köşesinde bir yeraltı apteshanesi yaptırılmaktadır. Bu inşaatı Kanalizasyon şirketi deruhte etmiştir. Fakat inşaat dolayısile yapılan hafriyat esnasında tahtezzemin bazı eserlere tesadüf edilmiştir. Derhal keyfiyetten müzeler idaresi haberdar edilmiş ve alâkadar memurlara bu eserler tetkik ettirilmiştir. Yapılan tetkikat neticesinde bunun Hipodromun dıvarı olduğu anlaşılmıştır. Birçok kereler muhtelif heyetler tarafından aranılan ve bulunamıyan Hipoadromun bulunuşu mühim bir hâdisei ilmiyedir, şimdiye kadar Sultanahmet meydanında olduğu tahmin edilen Hipopodromun Sultanahmet parkı ile Ayasofya arasında olduğu tezahür etmiştir.

Yapılan tetkikat neticesinde parkın köşesine tesadüf eden kısmın imparatorun oturduğu yer olduğu anlaşılmıştır. Hipopodromun bu şekilde meydana çıkışı şimdiye kadar tahayyül edilen plânları da alt üst etmiş bulunmaktadır.

Şimdiye kadar Dikili taşların, yılanlı sütunun Hipopodromun duvarı üzerine rekzolunduğu tahmin ediliyordu. Halbuki duvarın üzerinde bir şey bulunmadığı görülmüştür.

Malûm olduğu üzere Hipodrom

Hipodromun nerede olduğunu tesbit eden ve bugün hiç bir kıymeti kalmıyan bir plân ve Sultanahmette şimdi yapılan hafriyat

Lâtinlerin İstanbulu istilâsı esnasında tahrip edilmişti. Bu tahribata ait eserler, Lâtinlerin ve sonra Osmanlı -

(Devamı 7 inci sahifede)

Tarihten Parçalar: 1

ÇANAKKALE!

Düşman donanması Boğaz'ı yarıp geçebilir miydi?

Çanakkale harbi Türk milletinin mukadderatı üzerinde bir dönüm noktasıdır. Bu zafer yalnız dünya harp tarihlerine Türkün irade ve azim ve yüksek şehametine kabiliyetlerinin bir şaheseri olarak intikal etmekle kalmamış, gene dünya milletleri için daima güdülecek bir iz, bir örnek olmuştur. Bu itibarla Çanakkaleden, Çanakkale zaferinden, Anafarta mucizesini yaratan milli kahraman ve reisten bahseden her hâtıra ve her vesikanın tarih bakımından büyük bir ehemmiyeti vardır.

Harbin başından sonuna kadar Çanakkalede İngiliz donanmasının erkânı harbiye reisliğini ifa eden Amiral Sir Roger Keyes de şimdi hâtıratını neşretmeye başladı. Bu hâtıratın Çanakkale harbine ait olan parçaalrını bugünden itibaren neşir ve tefrika ediyoruz. Neşri birkaç gün sürecek olan bu hâtırat karilerimizin alâka ve rağbetini celbedecek kadar dikkate şayandır.?

Amiral kendisini takdim ediyor

1915 senesi şubatında Gelibolu-da patlayan mermiden 1916 senesi ikinci kânununda atılan son mermiye kadar arada geçen bütün o muharebe devresinde hep orada hazır bulundum. Sıfatım, deniz harekâtını biribirini müteakip sevk ve idare etmiş olan üç amiralın erkânıharp reisliğini yapmaktı. Çanakkale'de, istihkâmatın tehlikesi pek izam edilen gizli havan toplarının ateşi altında saatlerce kaldım.

Gemilerin mayen ve torpille bat-

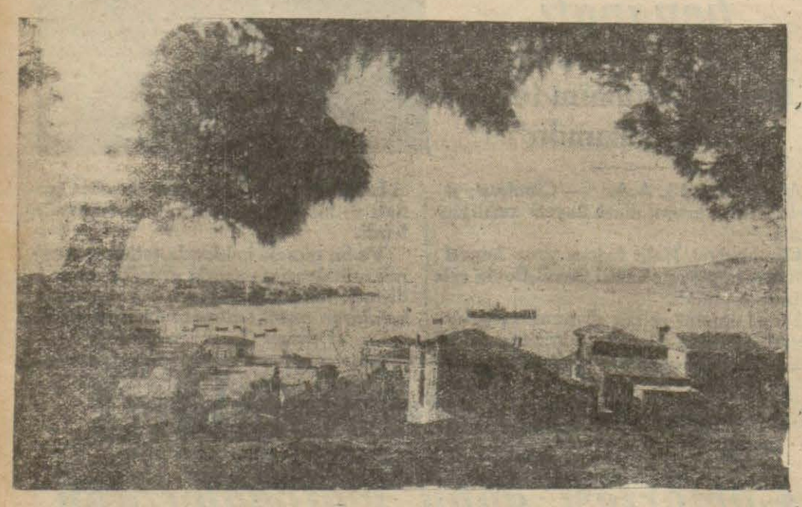

Çanakkaleye, Boğaza ve istihkamlara umumî bir bakış..

tıklarını gördüm, Geliboluda, Truva muhareblerini hatırlatan sahil muharebatını ve onu takip eden ve binlerce askerin hayatına mal olan büyük bases harpları seyrettim. Geliboluda gerek ileri mevzilerdeki hidematı umumiye efradı ve gerek cephede harbeden efratla sıkı temasta bulundum.

Boğaz İstihkâmlarına tarruz.

Üç mukavemetsiz tahliye hareketini seyrettim ve teşkilâtına yardım ettim. Maksadım şunu kayıt ile tespit etmektir: O zaman da şüphe etmedim, şimdi de zerre kadar şüphe etmem — Ve hiç bir şey hiç bir zaman kanaatimi sarsmıyacaktır — ki 4 Nisan 1915 tarihinden sonra Donanma boğazları geçebilir ve ordunun duçar olduğu zayıata nispetle hiç mesabesinde addedilebilecek zayiatla zaferi kazanabilir. Türk-Alman donanmasını imhaya kâfi bir kuvvetle Marmara denizine girebilirdi.

Yapılacak harekât, gerek Geliboluda, gerekse Anadolu kıyısında bulunan Türk ordularının muvasalatini kesecek ve harbin bütün safahatı üzerinde kat'iyen müessir olabilecek bir zaferle neticelenecekti.

* * *

1915 martının 18 nci günü, bizim için fevkalâde müsait hava şeraiti dairesinde Boğaz istihkâmlarına karşı taarruzumuz başladı. Vaziyetten memnundum. Büyük bir ordu bizimle birlikte hareket etmek üzere toplanıyordu. Amiral Gorden'in ilk talimatındaki takyidat kaldırılmıştı. Amiral Robeck hemen de serbest bırakılmıştı. Asıl iş ne zaman başlanılacağını tayin etmekti.

Bu mevsimde ziya şeraiti istihkâmlara taarruza ancak geç vakit müsait olabiliyordu; Müsait zaman hattâ Dış İstihkâmlar için olduğundan daha geç hulûl ediyordu. Fazla cephane sarfedecek vaziyette olmadığımız gibi ne havadan, ne de cenahtan tarassut tertibatına malik değildik; onun için istihkâmlar gemilerden epeyce görülünceye kadar beklemek icap ediyordu. Bunun da öğleden evvel saat 11 den evvel mümkün olmadığını bittecrübe biliyorduk.

"Inflexible,, ve "Irresistible,, torpillendi:

Saat 10,30 da harp gemileri Boğaza girdiler; yanlarında muavin botları ve Wear muhribi vardı; önlerinde Colne ve Chelmer muhripleri torpil tarayarak gidiyorlardı.

Muhripler ve saffıharp gemileri istikamete gelince havan ve sahra topları doğrudan doğruya ateş açtılar. Seyir üzerinde bulunan saffıharp gemileri, ateş edecek bir şey gördükçe hafif toplarile mukabele ettiler.

Öğleden sonra saat 1,45 te hemen bütün istihkâmlar susturulmuştu. Ciddî hasara uğrayan yegâne gemi, Fransızların Gan lois isimindeki saffıharp sefinesi idi. Bu gemi ağır bir mermi ile su kesiminin altından fena halde delinmiş-ti. Fransız saffıharp gemileri ilk olarak sahile yaklaşıp "A,, hattının gemilerini döğmesine rağmen hasardan masun kaldıkları anlaşılan istihkâmlar, uzun sükûttan sonra tekrar ateş açtıkları zaman, itiraf edeyim ki iyi himaye edilmiyen Fransız gemileri için biraz endişe ettim. Böyle olmakla beraber bu gemiler çok iyi harp ettiler ve bu suretle, istihkâmları istediğimiz zaman susturabileceğimizi ve onlara hâkim olacağımızı, müthiş bir ateş teatisinden sonra bir kere daha ispat etmiş olduk.

* * *

Öğleden sonra saat 4,11 de, "Inflexible,, sancak tarafından mayene çarptığı haberi verildi. Sancağa epeyce meyletmiş ve pervanesi batmış olduğu halde saffıharbi terketti ve Boğazlardan çıkıp Bozcaada yolunu tuttu.

Sahil Bataryaları için bir hedef:

4,14te "Irresistible,, zırhlısının yan yattığını ve sancak tarafına yeşil bayrak çekildiğini gördük. Geminin sancaktan torpillendiği anlaşılıyordu. Işaretlerimize cevap alamıyorduk. Geminin hareket edemiyecek bir halde olduğu anlaşılıyordu. Bunun üzerine Amiral Wear muhribine yanaşıp vaziyeti anlamasını emretti. Ayni zamanda, mümkün olduğu takdirde Boğazdan çıkıp gitmesi Irresistible zırhlısına ve eğer lâzımsa gemiyi yedeğe almasını da "Ocean,, zırhlısına işaretle bildirdi.

Wear muhribi geminin bordasına yanaştı. Biraz sonra hıncahınç adamla dolu olarak döndüğünü hayretle gördük. Saat 4,50 de gemi Queen Elisabeth,,'e yanaştı; içinde yirmi sekiz zabitle 82 nefer vardı; içlerinde yalnız bir kumanda zabiti vardı; bu da bir kıdemli yüzbaşı idi O da "Irresistible,, mayene çarptığını ve kumandanın ve diğer kumanda zabitlerinin on tane seçme gönüllü ile birlikte gemide kaldıklarını haber verdi. Gönüllü efrat, gemiyi terkiçin hazırlamak ve halat vermek hususlarında zabitana yardım edeceklerdi.

— *Bitmedi* —

Yarınki Tefrikada

Harp devam ediyor! Müthiş bir infilâk! Zifiri karanlık . . .

HARİCÎ HABERLER

İngiltereye hava ve deniz kuvvetleri az geliyor

İngilizler denizlerin emniyetini ne suretle temin edebilecekler?

Son günlerde İngilizleri meşgul eden mühim meselelerden biri de İngilterenin mevcut hava ve deniz kuvvetlerinin müdafaasına kâfi gelip gelmiyeceği meselesidir. Avam Kamarasındaki müzakereler ve salâhiyettar İngiliz devlet adamlarının sırası düştükçe vuku bulan beyanatı gösteriyor ki, İngilterenin, gerek memleketin ve gerek Avrupap sulhünün müdafaa ve muhafaza noktasından kâfi mikdarda kuvvetli olmadığı fikri kuvvetlenmektedir. Evvelce İngilizler kendi deniz kuvvetlerinin daima en kuvvetli başka iki devlet filolarına muadil olması lâzım geldiğini söylerlerdi. Fakat şimdi bir memleketin müdafaası için yalnız deniz kuvvetleri kâfi gelmiyor. Belki ondan ziyade hava müdafaasını da daha ehemmiyetle gözönüne almak icap ediyor. Son senelerde hemen hemen her memleket muahedelerin müsaade ettiği nisbette deniz inşaatına germi vermiş bulunuyorlar. Bunların arasında İngilterenin pek o kadar acele etmediği zannediliyordu. Fakat şimdi anlaşılıyor ki İngiltere dahi havadan ve denizden kuvvetlerini bütün bütçe ağırlığına rağmen müvazene halinde tutmak yolunda yürümektedir. Dün bu hususta gelen telgraflar şunlardır:

Kuvvetli teslih edilmiş küçük filotilalar

PARİS, 13. A.A. — "İngiltere'nin emniyeti" başlığı altında Journal de Geneve bir makale yazmakta ve şu neticeye varmaktadır : ,

"Birleşik Amerika hükûmetleri donanma ve hava kuvvetlerinin kutle halinde arttırılması için karar vermiştir. Japonyada onları taklit ediyor. İngiltere, yük ne kadar ağır olursa olsun, geri kalamaz. Amerikanın karşısında, İngilizlerin tezi, denizlerin serbestisi olarak kalmaktadır.

Londra, denizlerin emniyetini temin etmekle mükelleftir. Bu bir hayat memat meselesidir. Daha şimdiden bu emniyeti ancak Avrupanın müstemlike devletleri olan Fransa, Holanda ve hattâ İtalya ile sıkı bir teşriki mesai suretile temin edebilir.

Taaruzî ve tedafüî silâhın yeni bir tarifi

LONDRA, 13. A.A. — Avam kamarasında bahriye bütçesi tahminlerini yapan birinci bahriye Lordu Eyres Mousell, batan denizaltı gemilerini ve içindeki taifeleri vaktinde kurtarmak için çıkarmak üzere yapılan teşebbüslerin hep muvaffakiyetsizlikle neticelendiğini söylemiştir. Binaenaleyh, evvelce sadece batan denizaltı gemilerini kurtarmak üzere yapılmış olan tahlisiye teşkilâtının dağıtılması için bir emirname neşredilecektir. Bununla beraber, bütün deniz altı gemilerindeki tayfalar için, batan bir denizaltı gemisinden denizin üzerine çıkmağa yarayan "Davis" aletleri verilecektir.

Birinci bahriye Lordu şunları da söylemiştir:

" Ne teknik cephesinden, ne iktisat, siyaset ve sulhperverlik cephelerinden İngiltere on bin ton tahdit edilen zırhlıları kabul edemezdi."

Lord bahriye ve havacılık için yapılan lüzumsuz ve fena münakaşalardan şikâyet etti. Lord şunları da ilâve etti:

" Cenevre de bütün dünyanın tasvibine nail olabilecek taruzî silâhın yegâne tarifi şu olabilir:

Her silâh önünde bulunulduğu takdirde taarruzî bir silâhtır ve arkasında bulunulduğu takdirde tedafii bir silâhtır. (Gülmeler).

Birinci Bahriye Lordu Eyres Mousell

Lord, 1936 senesinin 12-31 inde deniz muahedesinin hitama ereceğini ve bu tarihte İngilterenin, muhripler müstesna, her sınıfta muahedenin tahdit ettiği nisbette gemiye sahip olacağını söylemiştir.

Kuvvetli teslih edilmiş küçük filotılalar

NEVYORK , 13 (A.A.) — New - York Times yazıyor:

Bahrî konferansın meşgul olacağı başlıca meselelerden biri, belki de Londra ve Vaşington muahedelerinin ifşasını serbest bıraktığı küçük denizüstü gemilerinin inşasını tahdit etmek olacaktır.

Amerika siyasî mehafili kuvvetli bir surette teslim edilmiş küçük filotilâlar inşa etmek için Japonya, İngiltere ve Fransanın yapmış oldukları gayretlere dikkat etmektedir.

Japonya Tomotsuru tipinde daha on altı gemi yaptırmak niyetindedir.

Amerika, muahedeler maddesi üzerinde oynayarak büyük mikyasta hil muhafaza filosunu arttırmıştır. Bu filo bahriyeye merbut olmakla beraber yakında 295 parçalık bir kuvvet arzedecektir.

İspanyaya Sükûnet geldi

Madritte dün yalnız iki gazete neşredildi

MADRİT, 13 (A.A.) — Sabahın saat 1 inde gazetecileri kabul eden dahiliye nazırı, sükûnetin tam olduğunu bildirmiştir.

Bununla beraber, dün akşam bir gazete köşkü yakılmış, ve ehemmiyetsiz bir tezahür polis tarafından dağıtılmıştır.

MADRİT, 13 (A.A.) — Madrit inşaat patronları ve işçileri mümessilleri bu gece valinin yanında ve aralarındaki ihtilâfı ortadan kaldırmak maksadile toplanmışlardır.

MADRİT, 13 (A.A.) — Matbuat sanayii grev komitesi, resmî matbaalar müstahdeminine yarın sabah işe başlamaları için müsaade vermiştir. Yalnız, sade günlük işleri görmeleri ve fevkalâdeden işler yapmamaları şarttır.

Bugün, eğer yeni bir hâdise olmazsa, katolik "El Debate,, gazetesi ile sosyalist fırkanın gazetesi olan "El Sosialista,, gazetesi çıkacaktır.

Grev komitesi , bu sonuncu gazetenin, yalnız halkevinde ve sosyalist merkezlerde satılmasına karar vermiştir.

Havana gene karışıyor

HAVANA, 13 (A.A.) — Dahiliye nazırı, vilâyetlerden gelen bütün telgraflara sansur koymuştur. Havanada memleketin vaziyeti hakkında , matbuata malûmat verilmemektedir.

Santiyago De Cuba'da örfi idare ilân edilmiştir. Birçok bombaların patlaması neticesinde 50 kişi tevkif edilmiştir. Sokaklar kıtaatın muhafazası altında - dır.

Sovyet Rusyaya ikraz

ISTOKHOLM, 13 (A.A.) — Hariciye nazırı, Sovyet Rusya ile İsveç arasındaki müzakeratın, İsveç mallarının mübayaası için Rusyaya ikrazda bulunulmasını derpiş eden bir itilâfla neticelendiğini bildirmiştir. İtilâf, meclisin tasdikına arzedilecektir. Dagens Nyheter gazetesi, ikraz edilecek paranın 100 milyon İsveç kuronu olacağını yazıyor.

Baltık Memleketleri

Estonya ve Letonyada da rahat kaçtı

TALLİN, 13 (A.A.) — Eta ajansı, reisicümhur vekili M. Faetsin bütün Estonyada altı ay için "istisnaî idare,, ilân ettiğini bildirmektedir.

M. Faets, jeneral Haidomeri ordu başkumandanı ilân etmiş ve kendisine ayni zamanda dahilî asayişi temin vazifesini vermiştir.

Eski muharipler federesyonu feshedilmiş, gazeteleri kapatılmış başında bulunan idareciler tevkif edilmiştir. Bu tedbirler, eski muhariplerin tethiş tehditleri neticesinde alınmıştır.

Memleketin her tarafında sükûnet vardır.

Litvanyada Lehistan aleyhtarlığı

VİLNO, 13 (A.A.) — Pat ajansından: Matbûat Kovnodan almış olduğu malûmata göre, Litvanyada gittikçe şiddetlenen Polonya aleyhtarı hareketten bahsedilmektedir.

Kiliselerde Polonya lisanı ile hutbeler, sistematik bir şekilde kaldırılmıştır. Tanınmış Polonya evlerinin ve mekteplerinin camları kırılmıştır.

Litvanyalı dar kafalılar bir çok yerlerde, Polonyalılar aleyhine program - lar tertip edileceğini bildiren ilânlar asmaktadırlar.

şiddetli bir sansür, Litvanyadaki Polonya matbuatını, olan bitenden Polonya ekalliyetine malûmat vermesine mani olmaktadır.

Amerikada hava postaları

VAŞİNGTON, 13 (A.A.) — Bir kaç güne kadar ordunun tekrar hava posta nakliyatını temin edeceği bildirilmektedir.

Şimdilik hususî şirketler, yeni mukavelelerle nakliyata başlamışlardır.

İngiltere ada satın almıyacak

LONDRA, 13 (A.A.) — Evvelki gün bir İngiliz gazetesi İngiltere hükûmetinin, Portekizle Holândaya ait olan Malezya adalarından Timor adasını satın alacağını bildirmişti.

İngiltere hükûmeti bu haberi resmen tekzip etmektedir.

SON DAKİKA

Hariçteki müteakıit ve yetimler

ANKARA, 13 (Telefonla) — Maliye Vekâleti milli hudutlar haricine giden ve gidecek olan müteakıit ve yetimler hakkında tatbik olunacak muameleye dair bir nizamname hazırlamıştır.

Adliye intihap encümeni

ANKARA, 13 (Telefonla) — Adliye intihap encümeni yarın mesaisini bitirecektir.

Parlayıcı ve patlayıcı maddeler

ANKARA, 13 (Telefonla) — Iktısat Vekâleti parlayıcı ve patlayıcı maddelerin ticaret gemilerile sureti nakli hakkında bir talimatname hazırlamıştır. Talimatnamede nakledilecek bu gibi maddelerin vapura ne şekilde alınacağını, vapurlarda yapılacak bölmeleri ve alınacak tedbirleri ihtiva etmektedir.

Türk - Bulgar ticaret itilâfı

ANKARA, 13 (Telefonla) — Hariciye vekili ile Bulgar sefiri arasında bir sene müddetle muteber olmak üzere bir ticaret itilâfı imza edilmiştir. İtilâfname 11 Marttan itibaren meriyete girmiştir. Bu itilâf mucibince Bulgaristan memleketimize kaskaval, odun kömürü, şeker ve domuz ithal edebilecek, buna mukabil bizden üzüm, incir, tuzlu balık, portakal ve balmumu alacaktır.

Erzurumun kurtuluş yıldönümü

ANKARA, 13 (A.A.) — Erzurum kurtuluş yıldönümü dün gece Erzurumlular tarafından Ankara Halkevinde tesit ve bu münasebetle bir müsamere tertip edilmiştir. Ankarada bulunan Erzurumlularla bir çok zevatın davetli bulunduğu bu müsamerede mahallî Türklerle Erzurum manzaralarına ait bazı resimler gösterilmiş ve Erzurumdan gelen dadaşlar tarafından oynanan millî oyunlar halk tarafından şiddetle alkışlanmıştır.

Staviski işi

Sıra meb'usları da dinlemeğe geldi

PARİS, 13. A.A. — Staviski meclis tahkikat komisyonu, perşembeden evvel mebusların ifadelerini dinliyemiyecektir. Sabık nazırlardan M. Julien Durand, M Dalimier ve Andre Hesse davet olunacaktır.

Komisyon, daha evvel, kendi müracaatı üzerine M. Louis Proust'ü dinliyecektir.

6 şubat hadiseleri komisyonuna gelince bugün M. Patenotr ile taksi grevi komitesi katibi M. Loche'u dinliyecektir.

Cesedi mezardan çıkarılan M.Prince

Öldürülen hâkime otopsi yapılacak

MOULNS, 13. A.A. — Dijon civarında esrarengiz bir şekilde katledilen M. Prince'in cesedi, mezardan çıkarılmıştır. Teşrih edilmesi için Paris'e gönderilecektir.

Emniyeti umumiye müdürü çekildi

PARİS, 13 .A.A. — Adliye nazırı M. Şeron cereyan etmekte olan tahkikathakkında nazırlar meclisine malûmat vermiştir. Emniyeti umumiye müdürü M. Geay başka bir memuriyete tayin edilmesini arzu ettiğinden, meclis, emniyet müdürlüğüne polis müdürü M. Berthouin'in tayini karar altına almıştır.

Harp sahalarını ziyaret

ÇANKKALE, 13 (A.A.) — Dün umumî meclis azaları hep bir arada Anafarta ve Arıburnu harp sahalarını ziyaret ettiler. Ulu Gazimizin ve ordumuzun bütün bir düşman dünyasına karşı yaptığı kanlı ve şanlı müdahaleyi ve kazandığı eşsiz zaferi gelecek nesillerde lâyik olduğu kudrette gösterecek olan şehitliğin bir an evvel imar ve ihyası temenniyatile ayrılmışlar ve bu uğurda vilâyet bütçesinden imkân dairesinde tahsisat verilmesine karar vermişlerdir.

Almanyada yeni tedbirler

BERLİN, 13 (A.A.) — Alman istihbarat bürosundan: Prusya başvekilinin ihtiyaten ve idareteen tvkifata dair emirnamesi, matbuat tarafından mütalealar yazılmasına sebep olmuştur. Matbaut, umumiyetle bu tedbirin, Almanyanın dahilî asayişi yolunda mühim bir merhale teşkil ettiğini yazıyor.

Zelzele

SALT LAKE CİTY - vtah - 13 A. A. — Dün sabah şehirde kuvvetli bir zelzele olmuştur. Binalar sallanmış, pencereler kırılmış, saatler durmuştur. Zelzele Vtah'ın şimalinde Logandan Vyoning'de Rocksprings'e kadar duyulmuştur.

Halk korkmuştur.

Siyam kralının Romada ziyaretleri

ROMA 13 (A.A.) — Siam kralı dün Panteon'da kralların mezarile meçhul askerin mezarına birer çelenk koymuştur. İtalya Kralı ve Kraliçesi misafirler şerefine Kirinal sarayında bir öğle ziyafeti vermişlerdir. Ziyafette M. Mussolini de hazır bulunmuştur.

Amerikada eski muharipler paralarını alacaklar

VAŞINGTON, 13 (A.A.) — Eski muhariplere prim verilmesinin meclis tarafından kabulü, bir kısım matbuat tarafından gayrimüsait bir şekilde karşılanmıştır. Nev - York Times gazetesi ile Nev - York Herald Tribune gazetesi, meclisi, bu kararın malî neticeleri hakkında lâkaydisinden ve bu kararı sadece intihap gayesile vermiş olmasından suçlu görmektedir.

Cümhuriyet fırkası naşiri efkârı Nevyork Herald, M. Roosevelt'i kendi fırkasının ihanet etmiş olduğunu yazmaktadır.

İTTİHAT ve TERAKKİ

Zatı Şahane, asma merdivenle yatak odasına çıkıyor!

Merkezi umumiye rapor

Bahaeddin Şakir Bey merhumun bıraktığı vesikalara müsteniden yazılan bu tefrika bir çok gizli kalmış hakikatlerle doludur. Bu vesikalar bütün bir tarihin en karanlık köşelerini aydınlatacaktır.

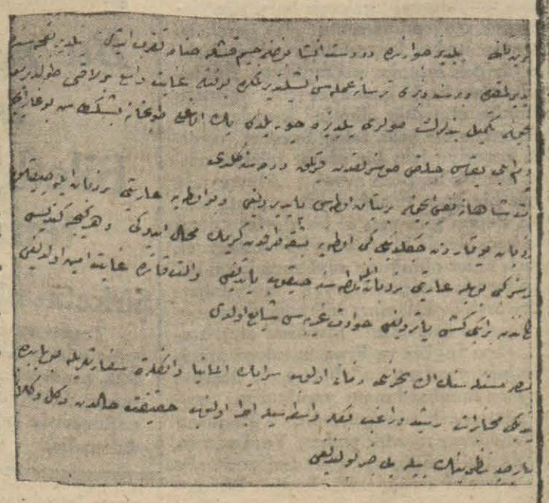

Bugün neşrettiğimiz vesika Paristeki umumî merkeze gönderilen gizli bir raporun metninden alınmış bir parçadır.

Milliyet: *Pek yakında heyecan, alâka ve merakla beklenen bu tefrikaya başlıyacaktır.*

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Koca karı soğuğu

Mevzuda sıkışınca, edecek lâf bulamayınca bir can kurtaran gibi hemen havaya suya karışırız. Onun da hepsine değil. Meselâ Terkos suyuna karışamayız. Ama Kırkçeşme suyu hakkında söz söyliyebiliriz. Alelâde mevsim havaiyatı da böyle serbest mevzulardan oldu - ğu için fütursuzca ona ilişebiliriz. Kışın gûya sonlarına düşen ve adına arapçadan tercüme edilerek (kocakarı soğuğu) denen birkaç sayılı gün vardır, bilmem işittiniz mi?. Herhalde yaşlılarınız bilirsiniz; orta hallileriniz hatırlarsınız; gençleriniz de öğrenmelisiniz ki; bu sayılı günlerin adedi yedidir. Eski takvim hesabile kâh üçü şubatta, dördü marttadır, kâh dördü şubatta üçü martta. Yaşlılara hürmeti bir eski terbiye icabı telâkki ettiğim için bu sayılı günlerâ (kocakarı soğuğu) demeye bir türlü dilim varmaz. Zaten adamın soğuğu da yaşlılardan ziyade genç ve orta yaşlılar arasında bulunur; ihtiyarlarda bulunmaz. Hele bunun bir kadına benzetilişini (güzel cins) e karşı kadırnaşinaslık telâkki ederim. Hep ondan doğduğumuz için soğuk olmadığına ilk şahit biz olmalıyız. Lâkin âlem nankördür. İşte böyle anasına bile ihtiyar yaşında hakaret eder, hem hiç lüzumu yokken; mahza bir takvim devresine isim verebilmek için.. Ben bütün benzemeyişime rağmen kocakarıların vekâletini alsam da onların namına:

— Be adamlar! Başka isim mi yoktu, başka kelime mi yoktu?. Neden bu soğuğun ismine tahsildar soğuğu, yahut alacaklı nefesi, gazete tuhaflığı gibi bir ad takmadınız da büyük annelerinizi hırpalayan bu hürmetsiz tabiri koydunuz? diye sorsam başta Fatin Bey olduğu halde hiç kimse cevap veremez ve başını önüne eğer.

Ben kimsenin işine karışmak taraftarı değilim ama kadın teşkilâtını idare eden kadınlar birliği mi, Kadınlar esirgeme cemiyeti mi hani kadın hukukunu korumak için kurulmuş bir takım müesseseler var. Onlar namına rasathaneye müracaat yaparak bu ismin değişmesini isterim. İstanbulda münasebetsiz sokak isimlerini sırf kulağımıza fena geliyor diye değiştiriyor, hattâ hürmetsizliktir diye kadın budu falan gibi yemek isimlerini bile lokanta listelerine yazdırmıyoruz. (Kocakarı soğuğu) sözüne hâlâ ses çıkarmamamız ihtiyar oldukları için midir?.

FELEK

Yeni yolcu ve eşya tarifeleri

Hava ve Deniz müsteşarı Sadullah Bey, dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Sadullah Bey, altı aydan altı aya yeniden tanzimi kanun icabından olan denizyolları yolcu ve eşya tarifelerini hazırlayan komisyona riyaset edecektir.

İktısat vekâleti, ticaret odası, Vapurculuk şirketi mümessillerinden mürekkep olan komisyon bugünden itibaren İstanbul deniz ticaret müdürlüğünde çalışmağa başlayacaktır.

Sadullah Bey, kendisile görüşen muharririmize tarife komisyonunun mesaisine iştirak için geldiğini, yeni tarifelerin her noktai nazardan ihtiyaca muvafık şekilde tanzimine çalışacağını söylemiştir.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

13 Mart 1934

Akşam Fiyatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikrazı dahili	96	T. askeriye	9,75
1933 İstikrazı	98,75	Elektrik	—,—
Şark D. Yolları	2,60	Tramvay	—,—
Unitürk	28,70	Tünel	—,—
„ II	28	Rıhtım	17.75
„ III	28,35	Mümesil	54,60
Gümrükler	8	„ II	48
Bağdat	9,75	„ III	49
Türkiye Cümhûriyet Bankası	63		

ESHAM

İş Bankası Nama	10	Telefon	12
„ „ Hamiline	10	Terkos	21.50
„ „ Müessis	108	Çimento	12,65
Travay	42	İttihat dey.	19
Anadolu Hisse	25.55	Şark dey.	1,65
Şir. Hayriye	15	Balya	1.55
Reji	4,15	Şark m. ecza	3,15

ÇEK FİATLARI

Paris	12,06	Prağ	19,12,89
Londra	642 1-4	Viyana	4,41,60
Nüyork	79,19	Berlin	1,99,90
Milano	924	Madrit	5,82,75
Atina	83,63,11	Belgrat	34,93,75
Cenevre	245,79	Zloti	4,20,79
Brüksel	3,40,25	Pengo	3,88,75
Amsterdam	1,17,95	Bükreşt	79,56,75
Sofya	62,52,83	Moskova	10.89.50

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 fr. Fransız	169	1 Şiliç. Av.	24
1 Dolar	124	1 Peseta	16
1 İsterlin	641	1 Mark	49
20 Liret	213	1 Zeloti	23,50
20 F. Belçika	115	20 Ley	21
20 Drahmi	24	20 Dinar	53
20 İ. İsviçre	818	1 Çernoviç	—,—
20 Leva	24	1 Altın	932
21 Kur. Çek.	106	1 Mecidiye	35 1-2
1 Florin	83	Banknot	237

EKONOMİ

Ankara Tütün kongresi

Ticaret odası murahhas namzetlerini seçti

Ticaret odası, Ankarada yakında toplanacak Türkiye tütün kongresine iştirak edecek murahhas nemzetlerini seçmiştir. Oda namına kongreye iki tütün taciri ve üç ecnebi alıcı iştirak edecektir.

Yapılan tebligata göre, oda dört tütün taciri ve altı ecnebi alıcı namzet intihap etmiştir.

Bu namzetlerden kongreye gidecek iki tacirle üç ecnebi alıcıyı vali ve belediye reisi Muhittin Bey seçecektir. Odanın namzet gösterdiği tacirler Nemli zade Mitat, Hüseyin Sabri, Gani ve İbrahim paşa oğlu Hüseyin beylerdir.

Ofis merkezi ile muhabere başladı

İhracat ofisi Ankara merkezinden Kurt oğlu Faik Beyin imzasile şehrimizdeki ofise (Ofis İstanbul şubesine) hitap eden muharrerat gelmeğe başlamıştır.

Ofisin malî ve idarî hususatına ait bazı teferrüat ta halledilmektedir. Bunu müteakip şehrimizdeki teşkilâttan Ankaraya gidecek olanlara hareket emri verilecektir.

Yaş meyva ihracatı

Bu yaz yaş meyva ihracatını azami miktarda temin için şimdiden esaslı tedbirler alınmasına çalışılmaktadır.

Almanyaya yumurta ihracatı

Almanyanın son kontenjan listesinde Türkiye hissesi olarak ayırdığı 250 kental yumurta miktarının tezyidi için Berlin ticaret mümessilliğimiz tarafından teşebbüs vaki olduğu haber verilmektedir.

Yunanistana gönderilecek zeytinyağlar

Yunanistan hükûmeti, tasfiye edildikten sonra tekrar ihraç olunmak üzere Yunanistana ithal edeceğimiz zeytin yağlarının bedelinin bazı kuyut ile dövizle ödeneceğine dair bir kararname neşretmiştir.

Yeni 6 aylık kontenjan

Yeni altı aylık kontenjan listeleri nisan bidayetinden itibaren tatbika başlanacaktır.

Bu listelerden İstanbul mıntakasına ayrılacak kısım Ankarada tesbit edilmektedir. Bugünlerde tebliği beklenmektedir.

Biraz kaba kumaşlar

Sanayi Birliğine şayanı dikkat bir rapor verilmiştir. Bu raporda, yerli kumaşlarından biraz kabaca olanlarına (Çulâki) ismi verildiği, bu ismin halk arasında yayılmakta olduğu ve bunun hayra yorulacak bir maksat takip etmiyenlerin eseri olabileceği kaydedilmiştir. Birlik, meseleyi ehemmiyetle tetkik etmektedir.

Mıntaka kongresi

İstanbul mıntakası ticaret odası kongresi 15 nisanda şehrimizde toplanacaktır. Ruzname hazırlanmaktadır.

Tel Aviv panayırı

Tel Avivde gelecek ay açılacak panayıra iştirakimiz için yarın ticaret odasında hububat ve hayvanat ihracatçılarımızın iştirakile yapılacak toplantıda, bu panayıra iştirakin faydaları ve Suriye, Filistin, Maverayi Edenin hububat, zahire ve hayvanat için daha geniş bir mahreç olabileceği izah edilecektir.

Mahalle çeşmeleri

Terkos İstanbula kâfi geldiği gün kaldırılacak

Terkos şebekesinin tevsii işine ehemmiyet verilmektedir. Şimdiye kadar 500 bin küsur liralık tesisat ve malzeme alınmıştır. Bunların yerleri ne konulması için çalışılmaktadır. Aldığımız malûmata göre Terkos, bütün şehrin ihtiyacına kâfi bir hale gelince, çeşmeler kaldırılacaktır. Çeşmelerin akmasında sıhhî mahzur görülmemektedir.

Vali ve belediye reisi Muhittin Bey bu hususta demitşir ki:

— Terkos suyu inkişaf edecektir. Mahalle çeşmelerinin esas itibarile yapılan tetkikatta pis olduğu anlaşılmıştır.

Çeşme sularını akıtmak, sıhhat noktai nazarından doğru değildir. Çeşmelerin ağızlarına, su içmek maksadile temas ettiren pis veya hastalıklı adamların hastalıkları bulaşmakta ve sonra buradan su içenler pislenmektedir. Noktai nazarımız bütün çeşmeleri kaldırıp en ufak evlere kadar terkos suyu isale etmektir.

Bir teneke Terkos suyu, yapılan hesaplara göre, on paraya mal oluyor. Hiç bir adam tasavvur etmiyorum ki on para veremesin. Fakir mahallelere, Terkos tesisatının, sular idaresinin yardımile yapılması için çalışılacaktır."

Ali Sami Bey rahatsız

Uyuşturucu maddeler inhisarı müdürü Ali Sami bey iki üç gündenberi rahatsız bulunduğundan vazifesine gelememektedir.

Gayrimübadillere yapılacak yüzd 30 yeni tevziat

Bonolar nama muharrer ve dokuz milyon liralık olacak

Bono fiatlarını düşürmemek için küçük hak sahiplerine para verilmeli

Gayrimübadillere istihkaklarına mahsuben yüzde otuz nisbetinde tevziatta bulunulacağını yazmıştık. Bu tevziat bono tevzii suretile yapılacaktır. Bundan evvel dağıtılan bonolar yüzde yirmi nisbetinde idi. Bu defaki tevziat nisbeti yüzde on fazlasile yüzde otuz olduğundan alâkadarların memnun olacakları şüphesizdir. Maliye vekâleti, emre muharrer bonoların mahzurunu nazarı dikkate alarak, bu defa bonoların nama muharrer olması esasını kabule mütemayil olduğundan yeni bonoların nama muharrer olması çok muhtemeldir. Bu defa tevzi edilecek bonoların mecmu mikdarı tahminî bir hesaba göre dokuz milyon liraya baliğ olacaktır. Bono sahipleri, evvelce de olduğu veçhile alacakları bonolarla satılığa çıkarılacak metrûk emvalin müzayedesine iştirak edebileceklerdir. Metrûk emvalin idaresi öteden beri Ziraat Bankasına verilmitşir. Bugün Ziraat Bankasının elinde bulunan metrûk emvalin kıymeti, beher altını dokuz lira hesabile 11,5 milyon liradır. Bunların cümlesi müzayedeye çıkarılacaktır. Bu emlâkin cümlesi de İstanbulda belediye hududu dahilinde bulunmaktadır. Bu sebeple gayrimübadillerden İstanbulda bulunanlar, emlâk müzayedelerine kolaylıkla iştirak edebilecektir, Yalnız İstanbulda müzayede ile satılacak emvalin kıymeti 11,5 milyon lira olduğuna göre, tevzi edilecek bonoların karşılığı fazlasile mevcut demektir. Bundan başka İzmirde, ve Anadolunun diğer yerlerinde de metrûk mallar vardır, bunların kıymeti, bu zikrettiğimiz mikdar haricindedir. Gayrimübadiller cemiyetinin Ankarada Maliye vekâleti ile vâki olan temasları neticesinde şimdiye kadar Maliye vekâleti erkânı tarasında tereddüdü muci polan bir noktanın, gayrimübadiller lehine hallini temin etmiştir ki bu da metrûk emvalin gayrimübadillere ait olduğunun tamamen kabul edilmiş olmasıdır. Bu esas Heyeti Vekile kararile de teyit edilmiştir.. Gayrimübadiller alacakları bonolarla emlâk müzayedesine iştirak edecek iseler de burada nazarı dikkate alınması lâzım gelen bir nokta vardır. Bu da küçük istihkak sahipleridir. Bunlar alacakları 30, 100, 150 lira gibi az bir para ile mal alamıyacaklarmadın bu gibiler bonolardan ne suretle istifade edeceklerdir? Filhakika müzayedeye çıkarılacak emlâk arasında az kıymetli olanlar da varsa da küçük istihkak sahiplerinin ellerindeki bonoları gene bir mal almağa kifayet edemez. Bunlar bonodan ziyade paraya mühtaç olan kimselerdir. Mühtaç vaziyetinde bulunan bu kimseler, eskiden olduğu gibi, bonolarını kırdırmağa mecbur olacaklardır. Fakat bu defa bonolar nama muharrer olduğundan kırdırarak başkasına temlik etmek biraz külfetli olacaktır. Bunun için noterlere müracaat etmek icap edecektir. Mühtaçların bonolarını kırdırmağa teşebbüs etmesi, bunların kıymetini hayli düşüreceği, bundan evvel yapılan tecrübe ile sabittir. Bu mahzur önüne geçmek için en salim tarik, bu gibilerin istihkaklarını nakden tediye etmektir. Bunun alâkadarlar tarafından da düşünülmekte olduğunu haber alıyoruz. Esasen küçük istihkak sahiplerinin mikdarı 180 kadardır, bunlara yüzde otuz hesabile verilecek bonoların mecmuu kıymetini de 10 bin lira gibi ehemmiyetsiz bir rakam teşkil etmektedir. Bu sebeple kendilerine yapılacak en büyük himet, istihkaklarını nakden tesviye etmektir. Aksi takdirde alacakları bonolardan elde edecekleri istifade hiçe inecek, ayni zamanda da bono fiyatlarını düşürmekle diğer istihkak sahiplerini izrar edeceklerdir.

HÜSNÜ BEY

Para tevziatı

Gayrimübadillere bono olarak verilecek yüzde otuzdan maada müterakim emvali metruke iradından bir mikdar para tevzii de mukarrerdir. Bu tevziat için karşılık olarak, metrûk emval iradından müterakim bir mikdar para ile muhtelit mübadele komisyonundan alınan yirmi küsur bin İngiliz lirasının baliğ olduğu 200 - 210 bin lira 63 numaralı kömür ocağının müterakim varidatı vardır. Bu para ancak yüzde bir nisbetinde para tevziine müsaittir. Yakında tevziata başlanması muhtemeldir. İleride gayrimübadillere yeniden para tevzii kabil olacağı ümit edilmektedir. 63 numaralı ocağın İş Bankası tarafından satın alınması meyzuu bahistir. O zamana kadar metrûk emvalin varidatı da buna inzimam edeceğinden bu para ile yüzde üç nisbetinde para tevzii kabil olacağı ümit edilmektedir.

İkmal imtihanı Kaldırıldı

İmtihanı veremiyen talebe sınıfta kalacak

Hukuk fakültesi profesörler meclisi imtihan şekillerini kat'i surette tesbit etmiştir. Öğrendiğimize göre, eylûl devresindeki ikmal imtihanları kaldırılmaktadır. İmtihanlar senede bir defa ve yalnız haziranda yapılacaktır. İmtihanlar hem şifahî ve hem tahrirî olacaktır.

Yeni kararın talebe aleyhine olduğunu nazarı dikkate alan hukuk talebesi cemiyeti, bu hususta Maarif vekâletine müracaat ederek imtihan şekillerinde daha insaflı davranılması istenecektir.

ADLİYEDE

Memurluk İstiyenler

Yüzlerce müracaat var, Tevkifhane müdürlüğü

Adliye intihap encümeni perşembe günü ikinci içtimaını yapacaktır. Münhal mübaşirlikler, zabıt kâtiplikleri ve daktiloluk için yüzlerce müracaatlar vaki olmaktadır.

Şimdiye kadar hapishane ve tevkifhane müdürlüklerinin tayinleri doğrudan doğruya vekâlet tarafından yapılmakta idi. Fakat şimdi intihap encümeninin inhası üzerine vekâletin tasdik ve tasvibile yapılmaktadır.

Yarınki içtimada münhal bulunan ve Aziz bey tarafından vekâleten idare edilmekte olan tevkifhane müdürlüğüne de bir zatın tayin edileceği söylenmektedir.

Maamafih buraya hariçten bir zat tayin edilmiyecek, şimdiye kadar bu işlerde bulunmuş bir zat tayin olunacaktır.

Kumkapı cinayeti

Kumkapıda Nuri isminde bir şoförü öldürdükleri iddiasile muhakeme altına alınan eski birinci komiser Mücip Beyle bekçi Adilin muhakemesine önümüzdeki hafta devam edilecektir.

Muhakemenin geçen celsesinde mahallinde keşif yapılmasına karar verilmişti. Bu karar mucibince icap eden keşif yapılmıştır.

Önümüzdeki celsede keşif raporu da okunacaktır.

800 bin lira Açık var!

Belediye bütçesi Şehir meclisinde görüşülüyor

İstanbul umumî meclisi, dün öğleden sonra toplandı. Ruznamedeki üç mazbatanın ait oldukları encümenlere havalesinden sonra 1934 senesi bütçesinin müzakeresine geçildi. Dün, bütçenin varidat kısmı esbabı mucibe lâyihası tamamen, masraf kısmı esbabı mucibe lâyihasının da bir kaç faslı müzakere ve kabul edildi. Bütçenin müzakeresine bugün de devam olunacaktır.

Meclise sevkedilen bütçe, belediye kısmı (5,896,088) liradır. Hususi idare ile birlikte (9,682, 487) tutmaktadır.

Belediye bütçesi bu sene, geçen seneye nazaran (800) bin lira noksandır. Bu noksanlık, oktruvanın lâğvından ileri gelmektedir. Evvelce belediye senede bir milyon üç yüz bin lira oktruva resmi tahsil ediyordu. Halbuki bu sene gümrüklerin verdiği oktruva hissesi 500 bin liradır. 800 bin lira açık buradan ileri gelmektedir. Bu seneki bütçe tevzin edilirken itfaiye faslından başka, diğer bütün fasıllarda tenzilât yapılmıştır.

Sene sonunda muhasebenin müşkül vaziye düşmemesi için hayali tahminler yapılmamış, tahakkuk ve tahsil imkânları derecesinde varidat fasılları tesbit olunmuştur.

1934 belediye bütçesi varidat membaları şu şekilde tesbit olunmuştur:

Hususi fasıl varidatı: 1,534,484 lira, teberrü faslı 35,588 lira, muhtelif varidat 833,917 lira, ruhsatiye ve harçlar varidatı 415,096 lira, belediye resimleri varidatı 1,965,003 liradır.

Mevsukan öğrendiğimize göre, şehir işlerinin daha geniş bir şekilde ifası için, yeni bütçe mütevazin olmakla beraber, yeni varidat membaları aranmaktadır.

Vali ve belediye reisi Muhittin Bey teşrinievvele kadar bu hususta bazı projeler hazırlayacaktır.

Takas tahkikatı

Bazı suiistimal kokuları gelmeğe başladı

Hiristo Minidis efendi ismindeki ihracat tacirinin kereste ihracı için aldığı takas müsaadelerini hüsnü istimal etmediği iddiaları üzerine meseleyi tahkik için teşekkül eden müfettişler heyeti, gümrüklerdeki mesaisine devam etmektedir.

Heyet, mesaisini hayli ilerletmiştir. Teraşşuh eden malûmata göre, bu işte bazı suiistimalât vuku bulduğu esas itibarile şimdiden tesbit edilmiştir.

Zonguldakta çarpışan vapur

Geçen fırtınada Zonguldakta Bülent vapurile çarpışan Yelkenci vapuru şehrimize gelmiştir.

Vapurun arızası Haliçte tamir edilecektir. Yelkenci zadeler firması ile vapurculuk şirketi arasında bü yüzden hasıl olan mesele, mahkemeye intikal etmek üzeredir.

Postacı değil Pastacı

P. T. U. müdürlüğünden:

"Gazetenizin 27-2-934 tarihli nüshasının üçüncü sahifesinin üçüncü sütununda Postacı Hilmi Efendinin Beşiktaş tramvay caddesinde 25 No. lu dükkân üstündeki odasına Behiye ve Nimet isminde iki kadın getirerek eğlenceye başladıkları sırada polis tarafından yakalandıkları hakkında mevcut neşriyat üzerine yapılan tahkikatta bunun postacı olmayıp pastacı Hilmi olduğu anlaşıldığından keyfiyetin ayni sahife ve sütunda tashih edilmesini rica ederim efendim.„

Görüşler

Hiç çirkin değilsiniz ama çok yüzsüzsünüz!

—3—

Ahım şahım havadis şudur:

"Hollywood'da figüranlık yapan Şeyla Terri adında bir kadının kocası boşanma davası açmış.

"Herif mahkemeye demiş ki:

"— Karımın ellerini beğenmiyorum. Ayakları çok büyük Sesi de çatlak zurna gibi. Ben bu gudubeti neyleyim? Hâkim efendi, beni bu kaknemden (kurtarınız!)„

Amerika hâkimi, bu kocanın beyinsizliğine ve koyu terbiyesizliğine tahammül edememiş. Bu güzel kadını; bu güzel kadına karşı en iptidai bir bayalığı yapan öküz adamdan kurtarmalıyım, demiş ve boşanma kararını vermiş.

Ve tabiidir ki hayatta iyi ve insanî bir iş yapan insanların istemeden duydukları duyguya kapılmış: Şimdi aleni ve haksız bir hakarete uğrayan bu kadın gelecek, ve bana, heyecanla teşekkür edecektir! Ben de derin bir vicdan hazzı duyacağım!

Amma vicdanlı, insaniyetli hâkimin umduğu çıkmamış.

Hollywood figüranı, hâkimin aleyhine atmış tutmuş, kocam yalan söyliyor, demiş. Benim ellerim de ayaklarım da, göğüs tahtam da güzeldir, beni neye boşattınız. Hâkim demiş ki: — Karı! bu herif, yüzlerce kişinin önünde sana haksız olarak bu hakareti etti. Her yanını kepazeye döndürdü. Senden nefret ediyor. Bir kadın sıfatile bunların binde birine tahammül etmemekliğin gerektir. Senin haysiyetini korumak için herifi senden uzaklaştırdım.

Hollywood artisti kanmamış. Hemen koşmuş ayağını, baldırını, kalçasını ve bütününü gösteren bir fotoğraf çıkarmış. Gazetelerde bastırmış. Herkese soruyormuş: Ben çirkin miyim?

Anlaşılan bu sütun ve Hollywood karısının parası çok. Bu fotoğrafla sorguyu, bütün dünyanın tanınmış ve hattâ benim gibi hiç tanınmamış muharrirlerine göndermiş. Baktım, okudum, düşündüm. Ve telgrafla şu cevabı verdim:

— Madam! Hiç çirkin değilsiniz. Amma çok yüzsüzsünüz! (*)

* * *

İşte biz bu Hollywood'u seyrediyoruz, bu Hollywood'a bayılıyoruz, ve bu Hollywood'u taklide özeniyoruz, hattâ yelteniyoruz.

Aka GÜNDÜZ

(*) "Yüzsüz„ çirkin demek değildir. Arsız, densiz, utanmaz, çingene ruhlu, kovulduğu yere sırnaşan, utanmazın utanmazı demektir.

A. G.

İtalyadan dönen heyet

İtalya ile ticaret müzakeratına memur heyetimiz reisi hariciye müsteşarı Numan Rifat Beyin şehrimize avdet ettiği yazılmıştı.

Heyet azasından ticaret umum müdürü Naki Bey de şehrimize dönmüş dün akşamki trenle ve Numan Rifat Beyle birlikte Ankaraya gitmiştir.

Naki Bey, dün ticaret müdürü Muhsin ve ticaret odası kâtibi umumisi Vehbi Beyleri ziyaret etmiş ve bu sırada kendisile görüşen muharririmize, müzakerat neticesi hakkında heyet reisi Numan Rifat Bey varken kendisinin malûmat veremiyeceğini söylemiştir.

Nurullah Esat Bey

Bir müddettenberi tedavide bulunduğu Vivanadan avdet eden Sümer Bank umum müdürü Nurullah Esat B. dün akşamki trenle Ankaraya gitmiştir.

Saatler ayarlanıyor

İstanbul mıntakası ölçü ve ayar müfettişleri, şirketlerin stok saatlerini muayeneye ve ayarlamağa başlamışlardır.

Bundan sonra evlerdeki saatlerin muayenesine başlanacaktır.

Troie ve Larisa'da yeni hafriyat

Amerikanın Cincinatti Üniversitesi müderrislerinden Prof. Blegen, Troie'daki hafriyata devam için hükûmetimizden müsaade almıştır. Mumaileyh bu ayın 26 sında Ankaraya gelecek ve sonra Troie'ya gidecektir.

Bu hafriyatı idare eden Profesör Semple ile hafriyata lâzımgelen masarifi veren Amerika zenginlerinden Mme. Semple'in da hafriyat ameliyatına iştirak etmeleri muhtemel görülmektedir.

Menemenin şimalindeki Lârisa harabesindeki hafriyata bu sene de Prof. Bohlom'in asistanları tarafından devam olunacaktır.

Bir ingiliz arkeoloğu geliyor

Britanya akademisi azasından meşhur arkeolog ve lisaniyatçı Prof. Calder, memleketimizin bazı mıntakalarında tetkik seyahatinde bulunmak üzere hükûmetimizden müsaade almıştır. Mumaileyh pek yakında memleketimize gelecektir.

Küçük haberler

İngiliz sefareti müsteşarı Ankaraya gitti

* İngiltere sefareti müsteşarı Mösyö Morgen ve ticaret ateşesi Mösyö Woods, Türkiye ile İngiltere arasında aktedilecek yeni ticaret muahedesi hakkında İktısat vekâleti ile görüşmek üzere Ankaraya gitmişlerdir.

* Profesör Ankaraya gitti — Şehrimize gelmiş olan Alman profesörlerinden Mösyö Ostertag yüksek ziraat enstitüsünde vereceği konferansı için Ankaraya gitmiştir.

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Kahirede münteşir Muhadenet refikimizde çıkan bir yazıya nazaran İngilterenin sabık Mısır fevkalâde komiseri Lord Loyt Hindistana ait bir nutuk söylemiş ve bu meyanda Şarkta ve Türkiyede medenî hükûmet teşkilâtı iyiliklerden ziyade kötülüklere sebebiyet veriyor diye bir saçma yumurtlamıştır. Burada Loyt George'un ırkdaşına ve isimdaşına karşı kendimizi müdafaa edecek ve on yılda yaratılan on asırlık işleri birer birer önüne dökecek değiliz. Çünkü Mısır gibi bir memlekette fevkalâde komiserlik yaptığı halde Şarkın vaziyetini görmekten âciz bir adamla bu hususta münakaşa etmeğe inmeyiz. Isyanımız medenî bir millet zürriyetinin medeniyete karşı yaptığı tecavüz eder. Nasıl olur da medeniyet girdiği yeri tenvir etmez? Nasıl olurda böyle bir adam medeniyeti âciz bir mevkide göstermek gafletinde bulunur?

Bizce meselenin esası şudur:

Çünkü vatanında güneşin hiç batmadığını söyliyen İngiliz emperyalizmi bu noktaları kendi kudreti altında tutmak istiyor. Çünkü genç Türkiye medenî idaresile bir milyar halkın sakin olduğu Şarkın kapısında bir meşale hizmetini görüyor. Çünkü Türkler başkalarının tahtı tasarrufunda olmak istidadın da bulunan insanlar vaziyetinden kurtulmuş ve iradelerini kendi ellerine almışlardır.

Elbette bu vaziyet İngilizlerin hoşuna gitmez.. Darven der ki: "Hayatta muhite intibak edemiyenler zeval bulur. Kendi kendisine ortadan kalkar." Ve gene ayni filosof bu noktai nazarını felsefe sahasına naklettiği zaman şu düşünceleri serdeder: İki kere iki dört eder kanaatinde bulunan bir adam, iki kere iki beş eder kanaatinde olan adama nazaran daha çok muhite intibak etmek kabiliyetinde ve istidadındadır. 2 ncisinden daha çok hakkı hayata maliktir. Binaenaleyh birincisi yaşayacak ve ikincisi muhitin sert darbeleri altında ezilecektir.

Türkiye medeniyeti iki kere iki dört eder kanaatile kabul etmiştir. İngiliz lordu hâlâ kendi menfaatini güderek iki kere iki beş eder diye tepiniyor!

Binaenaleyh Türkiyedeki fazi letkâr medeniyet telâkkisi yaşayacak. İngiliz lordunun safsata fikirleri elbette ölecektir.

Lord Hz. medeniyeti nasıl telâkki ediyor?.. Medenî adam ayağında çizme, elinde kırbaç müstemleke idare eden adam mıdır? Medenî adam başkalarının servetini, saadetini emen, kurutan adam mıdır?

Eğer öyle ise bırakın!

Ulusun! Korkma nasıl böyle bir imanı boğar?
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar!

Biz böyle düşünüyoruz, Siz acaba ne dersiniz?

Fikirler ve insanlar

Ecnebi dil meselesi

Bugünkü muharrirlerimizin gerek irfan, gerek zevk itibarile hiç şüphesiz en iyilerinden biri olan Abdülhak Şinasi, Varlık'ın 1 mart tarihli nüshasında, bir garp dili öğrenmenin gençlerimiz için ne kadar zarurî olduğunu anlatıyor. Birçok doğru fikirler, görüşlerle dolu olan bu yazının bir kere okunması kâfi değildir; üzerinde düşünmek lâzımdır.

Abdülhak Şinasi diyor ki: "Gerçi arada sırada yanlış bir tarzda meydana konan şu: "Bize fikir adamı [illegible], hayat adamı lâzımdır,, fikri belki tahsilin çokluğundan müşkilât ve ıztırap çeken bir memleket için ve ona göre olan, fakat hiç memleketimize göre olmıyan bir fikirdir.,,

Keşke o söz, "Bize fikir adamı değil, hayat adamı lâzımdır,, sözü yalnız arada sırada söylense! Bu zihniyetle her gün, her adım başında çarpışmağa mecburuz. Hem de hemen hemen hiç bir zaman karşımızdakini iknaa muvaffak olamaksızın münakaşa!... Sözlerimiz hakaretle değil, şu bıyık altı denen gülümseme ile karşılandığı zaman gine ne mutlu..

O sözü söyliyenler, fikirden ziyade hayata, nazariyeden ziyade tatbikata kıymet verenler haksız mı? İşin asıl feci ciheti burada: Onlar haksız değil; zamanımızın yaşama şart'ları günden güne onları kuvvetlendiriyor, bizi zayıflatıyor. Üniversite seneleri ile beraber on dört, on beş senelik bir tahsilden sonra gencelerimiz — yalnız bizim değil, bütün dünya gençleri — ne kazanabiliyor? Hele gününün bir kısmını okumağa, düşünmeğe hasredenler ne yapabiliyor? Obürlerinden daha ziyade sıkılmaktan, daha çok şeylerden mahrum kalmaktan başka bir şey elde edebiliyorlar mı? "Feragat.. Ideal..,, Doğru, güzel ama biraz daha refah içinde yaşıyan kimselere ne demeğe hakkımız var? Onlar bir kabahat mı işliyor? fena adamlar mıdır? Elbette değil; hattâ neticeleri daha seri olduğu için, onların faaliyetinin memleket, cemiyet için daha faydalı olduğunu söylemek hiç de yanlış değildir.

Fikri hayata, nazariyeyi tatbikata tercih etmek aristokratik bir ruh hâletidir. Ona esasen malik olanlar zaten feragate hazırdır. Fakat bu da bir dereceye kadar! Günden güne çoğalan ihtiyaclar karşısında bu hâleti muhafaza etmek cidden müşküldür. Abdülhak Şinasi, "Fikir adamı değil, hayat adamı,, sözünün bilhassa bizim için doğru olmadığını söylüyor. Doğru, hakkı var; fakat bu söz, öteden beri, her yerden ziyade bizde duyulur. Niçin? Çünkü biz öteden beri fakir, ihtiyaç içinde insanlarız.

Bizim, karşımızdakileri ikna etmemize mani olan bir şey daha var: fikrin hayata takaddüm etmesi lâzım geldiğini müdafaa ederken elbette yalnız "lirik,, mülâhazalarla iktifa edemeyiz. Misaller, bilhassa Avrupadan alınmış misaller göstermeğe mecburuz. Halbuki Avrupalılar da, bugünün iktısadî şartları dolayısile , hayata daha çok ehemmiyet vermeğe başladılar.

Hattâ Abdülhak Şinasi'nin de fikir işlerinde bazı tavizler yoluna gittiği söylenemez mi? Makalesinin bir yerinde diyor ki: "Evvelleri bizde arabî ve farisî öğretilirdi. Nasıl ki bir çok Avrupa memleketlerinde Yunanca ve lâtince okutulurdu. Şimdi bu dersler lüzumsuz görülerek...,,

"Okutulurdu,, nun altını mahsus ben çizdim. Lüzumsuz derken yalnız bizim için arapça ile farisiyi değil, elbette Avrupalılar için de yunanca ve lâtinceyi kasdediyor. İşte taviz burada. Avrupa memleketlerinde yunanca ile lâtincenin günden güne bırakılması mektep ve senelerini hayat için daha lüzumlu şeylere hasretmek için değil midir?

Abdülhak Şinasi'nin yazısından bahsederken sözün beni yine eski meseleye, lâtince, yunanca davasına götürüyor. Bugünlük onu tazelemiyecek ve yine A. Şinasi'nin yazısına döneceğim. Fakat sırası gelmişken bir noktaya işaret etmeden geçilebilir mi?

Mekteplerimize o ölmüş dilleri almaz, yaşıyan dillerle iktifa edersek, bugün olduğu gibi, çocuklarımızı üç dilden, yani almanca, fransızca, ingilizceden birini tercihte serbest bırakmağa mecburuz. Türkçe okunacak kitap çok az; o hâlde gençlerimiz o üç dilden hangisini görenirse bilhassa onun kitaplarını okuyacak , o dili kullanan muharrirlerin fikirleri kafasını yoğuracak. Bu surette memlekette, biribirlerine az çok zıt, az çok muhalif , biribirini pek anlamaz üç cins kafa teşekkül edecek... Korkunç bir "prespective,, ! çünkü bu kafalar bir kültür içinde tabiatile teşekkül eden farklar gibi değildir. Bu suretle yaratıcı bir tenevvü değil, bir Babil kulesi vücude getirilir.

— O hâlde biz de, Japonların yalnız ingilizceyi aldığı gibi, o üç dilden birini alalım.

— Hayır. Çünkü Japonlar ingilizceyi kültür dili olarak değil, ilim, teknik dili diye aldılar. Kültürleri yine eski Japon kültürüdür. Harflerini, eski edebiyatlarını muhafaza ediyorlar. Onların inkılâbı, bizimki gibi hem maddi, hem manevî değildir. Onlar ancak realitelerini değiştirdiler ve içleri, ancak yeni aldıkları realitenin zarurî kıldığı nisbette değişti. Bizim inkılâbımız öyle değil. Bir tek dili, meselâ ingilizceyi alırsak, ruhumuz İngiliz müstemlekesi olur; bugün birçok münevverlerimizin ruhunun niçin itiraf etmiyeyim? Meselâ benimki) bir Fransız müstemlekesi olduğu gibi. Buna rıza gösteremeyiz; fakat bazılarının istediği gibi, Divan edebiyatının temsil ettiği ruha da dönemeyiz.

— Yunanca ve lâtince ile ruhumuz bir grek — lâtin müstemlekesi olmıyacak mı?

— Olmaz. Çünkü o diller ölmüştür; bugünkü hislerimizi, bedii ve fikrî ihtiyaçlarımızı doyuramaz. Onlardan ancak bir hız, bir mantık bir metoda alabiliriz ve bunlarla kendi ihtiyaçlarımıza kendi içimizden cevaplar bulmağa mecbur oluruz.

Fakat bu, bitip tükenmek bilmez bir münakaşadır. Ona avdet için vesile eksik olmaz. Sözümü Abdülhak Şinasi'nin çok doğru bir cümlesi ile bağlıyayım:

"Gençler kendilerini bulmak için muhtelif üstatlar işitmek ve dinlemek mecburiyetindedirler,,

Nurullah ATA

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL:

18: Plâk neşriyatı. 18,30: Fransızca ders. 19: Monoloğ Muammer Bey tarafından, Ajans haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cevdet B. Kemanî Cevdet B. Şeref B. Semiha H. Vecihe H. Servet H..) (Şehir tiyatrosu verilirse yalnız ajans haberleri ve plâk. 21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Necip Yakup Bey orkestrası tarafından muhtelif eserler.

ANKARA:

12,30: Ankarapalastan nakil. 18: Orkestra. refakatinde keman konseri. 18,40: Dans musikisi. 19,15: Gramofon. 20: Ajans haberleri.

VARŞOVA, 1415 m.

16,40: Piyano konseri. 17,10: Çocuk neşriyatı. 17,40: Müsahabe. 17,55: Popüler Polonya musikisi. 18,50: Müsahabe. 19,20: Hafif musiki. — Müsahabe. 21,05: Klâsik konser. 21,45: Föyton. 22,05: Vilna'dan nakil. 23: Plâk (Salon musikisi). 24,05: Dans musikisi.

BUDAPEŞTE, 550 m.

18: Keman konseri. 18,40: İtalyanca ders. 19,10: Odeon ve Parlophon plâkları. 20.30: "Karthago harabelerinde" ünvanlı tarihî konferans. 21: Güzel sanatlar akşamı. 22,30: Harice bir bakış. 22,45: Haberler. 23: Tagannili Sigan musikisi.

VİYANA, 507 m.

18,20: Tagannili konser. 19,40: Tarihi konferans. 19,35: Fr. ders. 20: Eski ve yeni dans parçaları. (Holzer, Carli Gaudrio takımı). 22: Haftanın haberler icmali. 22,30: Şarkılar ve hafif havalar. 23: Akşam haberleri. 23,15: Orkestra konseri.

BÜKREŞ, 364 ve 1875 m.

13: Borsa haberleri. — Plâk. 14: Haberler.- Plâk. 18: Radyo orkestrası. 19: Haberler. 19,20 Radyo orkestrasının devamı. 20: Üniversite dersi. 20,20: Plâk . 20,40: Musiki hakkında konferans. 21: Madam Aurelie Cionco Pipoş tarafından piyano konseri. 21,45: Konferans. 22: Serban Tassian tarafından şarkılar. 22,20: Keman konseri. 22,45: Haberler. 24: Cina lokantasından: Hafif musiki.

YENİ NEŞRİYAT

Ayın tarihi

Matbuat umum müdürlüğü evvelce 86 ıncı sayısına kadar çıkıp ta neşriyatını tatil eden ayın tarihi adlı mecmuayı tekrar neşre başlamıştır. Yeni çıkmağa başlıyan Ayın tarihi, eskisine nisbetle çok büyük bir tekâmül arzeder. Ay zarfındaki dahilî ve haricî hâdiselerin etraflı bir tarihinden maada bu hâdiseler hakkında gerek Türk ve gerek yabancı memleket gazetelerinin makaleleri de hülâsa edilmektedir. Çok temiz basılmış güzel cilt lenmiş 320 sahifeyi ihtiva eden bu mecmua Türk okuyucuları aylık hâdiseler hakkında her aradıkları malûmatı bulabilirler. Matbuat umum müdürlüğünün bu mecmuayı tekrar neşre başlamakla çok faydalı bir iş yaptığına şüphe edilemez.

Belediye istatistik yıllığı

Belediye vücuda getirdiği ikinci istatistik yıllığı neşretmiştir. Bu sene istatistik geçen senekine nazaran daha mükemmeldir.

İstatistik yıllığı belli başlı Avrupa belediyelerine gönderilecektir.

Holivut

Holivut'un 14 Mart nüshası bir çok sinema havadislerini hâvi olarak intişar etmiştir.

Dr. Nuri Fehmi
Göz Hekimi
Cağaloğlu Süreyya Bey apart. saat 2-6ya kadar. Telefon 23212
1210

Cildiye ve zühreviye Mütehassısı
Dr. NURİ OSMAN
Haseki hastanesi cildiye şefi
Beyoğlu Elhamra apartımanı 3 üncü kat No. 3 Telefon: 42885 (13471)
1232

3 üncü kolordu ilânları

M.M.V. SA. AL. KO. dan: Yerli Fabrikalar mamulâtından 13,000 kilo sarı sabunlu kösele kapalı zarfla münakasaya konmuştur. İhalesi 31 Mart 934 cumartesi günü saat 15 tedir. Taliplerin nümune veşartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için de o gün ve vaktinden evvel teklif ve teminat mektuplarile Ankara'da M. M. V. SA. AL. KO. na müracaatları. (3486) (1069) 1420

* * *

M. M. V. Sa. Al. Kom. dan: Müteahhidin nam ve hesabına pazarlıkla 1400 adet velense satın alınacaktır. Pazarlığı 20-3-934 salı günü saat 11 de yapılacaktır. Taliplerin nümüne ve şartnameyi görmek üzere her gün ve pazarlığa iştirak için de o gün ve vaktinde Ankarada M. M. V. Satınalma Komisyonuna müracaatları. (3489) (1154) 1486

Harik Hayat Kaza ve Otomobil
Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.
Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan
ÜNYON
Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.
Telefon : Beyoğlu 4.4888 1214

Deniz yolları
İŞLETMESİ
Acenteleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel. 22740

Ayvalık yolu
BANDIRMA vapuru 14 Mart ÇARŞAMBA 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1155) 1491

Trabzon sür'at yolu
GÜLCEMAL vapuru 15 Mart PERŞEMBE 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize, Hopa'ya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Of, Pulatane'ye uğrayacaktır. (1187)

Bartın yolu
BURSA vapuru 15 Mart PERSEMBE 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (1188)

Mersin sür'at yolu
CANAKKALE vapuru 16 Mart CUMA 11 de Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte İzmir, Antalya, Mersin, Payas'a Dönüşte bunlara ilâveten Alanya, Küllük Çanakkale'ye uğrayacaktır. (1189)

ISTANBUL BELEDİYESİ
Sehir Tiyatrosu

Bu akşam saat 19,30 da *ISTANBUL EFENDISI* Yazan Müsahib zade Celâl Umuma.
Pazartesi günü köksüzler

Devredilecek ihtira beratı

" Tüfek fiskesini idare eden mekanizmada islâhat" hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 21 Nisan 1928 tarih ve 1405 numaralı ihtira beratı üzerindeki hukuk bu kere başkasına devir veya icara verilmesi teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da, Bahçekapı'da Taş hanında 43-45 numaralarda mukim vekili H. W. Stock efendiye müracaat eylemeleri ilân olunur. (14272) 1460

Devredilecek ihtira beratı

" Fişek fiskesinde islâhat" hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 22 Nisan 1928 tarih ve 1406 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veyahut icara verilmesi teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da Bahçekapıda Taş Hanında 43-48 numaralarda mukim H. W. Stock efendiye müracaat eylemeelri ilân olunur. (14271) 1459

Milliyet
Asrın umdesi " MİLLİYET " tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 "	7 50	14 —
12 "	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Bu akşam
MELEK Sineması
Vicdan ve şehvetin mücadelesini ve büyük bir aşk ve kahramanlık macerasını tasvir eden Fransızca sözlü
DENİZALTINDA CEHENNEM
(Aşk ve Vazife)
Harikulâde filmini takdim ediyor.
İlâveten: PARAMOUNT JURNAL
Metro - Goldwyn - Mayer filmidir. (14425)

Istanbul Mıntakası Ticaret Müdürlüğünden :

Müsaddak ecnebî şirketlerden (Aziyatik PETROLEOM KOMPANI "Türkiye Şubesi" Limitet) şirketinin Türkiye umumî vekili haiz olduğu selâhiyete binaen gaybubeti esnasında yerine şirket namına yapacağı işlerden doğacak davalarda bütün mahkemelerde hazır bulunmak ve alâkadar eşhas ile müştereken imza koymak üzre Mister Artür Ronald Hildin tayin edildiği ilân kılınmış idi. Işbu ilândaki (imza koymak) kelimelerinin (ifa eylemek) şeklinde tashihi vekâleti celilenin olbaptaki emirleri iktizasından olmakla keyfiyet tashihen ilân olunur. (14418)

İSTANBUL BELEDİYESİ İLANLARI

Yol parası mükellifeynin nazarı dikkatine:

Şose ve köprüler kanununa tevfikan umumî meclise devlet ve resmî müessesat memur ve müstahdemlerinden maada mükelleflerin yol parası taksit zamanları haziran ve Teşrini evveldir. Evvelce de ilân olunduğu üzere taksit müddetlerinin geçmiş olmasına binaen mensup bulundukları belediye tahsil şubelerine müracaatla yol parası taksitlerini vermiyenler hakkında kanunî takibat yapılacağı ilân olunur. (1181)

İcar konturatları umumî yoklaması

Mülk sahiplerile kiracılar arasında konturat yapılıp yapılmadığı hakkında umumî yoklama yapılacaktır. Bu yoklamada konturat göstermiyenlerden nizamname mucibince yüz de 3 ceza ve yüzde 1,5 harç alınacaktır. Emlâk sahipleri ve kiracıların heman konturatlarını yoklamada ibraza âmade bulundurmaları lüzumu ilân olunur. (1184)

Millî Müdafaa Vekâletinden:

" Gölcük'te inşa edilecek liman ve tersane tesisatının yapılacağı arazinin tetkikatı ve yapılacak tetkikat neticesine göre bu işlerin avan ve nihai projeleri ile bunlara ait inşaat resimlerini ve fennî şartnamelerini yapma işine ait münakasaya nazaran, Ankara'da Millî Müdafaa Vekâletindeki teşekkül eden komisyona verilecek teklif mektuplarının görülen lüzum üzerine 15 Nisan 934 pazar gününde saat (10) na kadar verilmesi ilân olunur. (1177)

Gedikpaşada Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Kimyahane tahlil işlerinde kullanılmak üzere yirmi üç kalem ecza ve edevat pazarlıkla alınacaktır. Ve pazarlığı 17 Mart 934 cumartesi günü saat 11 den 12 ye kadar yapılacaktır. Istekliler şeraiti anlamak üzere arzu ettikleri vakit pazarlığa iştirâk için de gösterilen gün ve saatte komisyonumuza gelmeleri. (1170)

Istanbul Akşam Kız San'at Mektepleri Müdürlüğünden:

Mektebimizde Sitajiyer olarak çalışmakta olan hanımlar için Muallimlik musabaka imtihanına 17 Mart cumartesi günü Nişan Taşında Vali Konağı Caddesinde 41 No. lu mektebimiz Şubesinde saat 9 da başlanacaktır. Alâkadar hanımların acele idareye müracaatları. (1190)

Milliyet'in edebî tefrikası: 21

KANLI SIR

Yazan: Mahmut YESARİ

Anneme söylediklerimin hepsi değilse de, mühim bir kısmı yalan. Memuriyet için teşebbüste bulundum, müphem bir vait te aldım.- Ortada takarrür etmiş bir şey yok.

İstanbuldan çıkmak , kurtulmak, hava değiştirmek istiyorum. Memuriyet buluncaya kadar annemden isterim...

Yaşamak, hem güç, hem de kolay... Lâkin bizim ne güçlüğü umurumda, ne de kolaylığı!.. Başımı alıp köyleri, dağları dolaşacağım.

İstanbulda aylardan beri hamlaşan, yorulan sinirlerimi, adaleleri mi biraz tabiat terbiye etsin...

— *Temmuz 2* —

Çevirmek istediğim plânda umduğum kadar muvaffak olamadım. Daha toyum, acemiyim...

Fakat memnunum; bu suretle kuvvetlerimi ölçebiliyorum.

Annem, bu, derhal bulunan memuriyete pek inanmamışa benziyor; arasıra, benim dalgınlığımdan istifade ederek sorduğu kaçamak suallerden şüphelendiğini anlıyorum.

Tahir Beylerin Teşvikiyeye taşınmaları ve Mesturenin nikâhı ile, benim memuriyet aramam, bulmam arasında, herhalde bir münasebet görüyor.

Bunu, bana açıkça sorsa, hakikati söylemeli miyim?

Ümitsiz, mânâsız bir mübahase, münakaşa zemini.

Bunları düşünmek bile hata.. Düşüneceğin kadar düşündün Hüsrev! Daha doğrusu, düşünmekliğin icap ettiği zamanlarda düşünmedin, şimdi mi düşüneceksin!

Ne annenin şüphesi; ne mânâsız, ümitsiz dedikodular, ne bu, hiç bir şey, senin yoluna engel olamıyacaktır. Hiç bir müşkül, set, mani, seni yolundan alakoymıyacaktır!

— *Haziran 5* —

Annem, yemekten sonra:

— Kahvemizi balkonda içelim.. Mehtap çok güzel, dedi.

Balkonda karşılıklı kahvelerimizi içiyorduk. Annem, birdenbire sordu:

— Ne zaman gidiyorsun, Hüsrev?

— Bugünlerde... Harcırahımı beklersem, uzun sürecek. Ben, gideceğim, sonra arkamdan gönderirler.

Neye bir kaç gün daha beklemiyorsun?

— Bir kere karar verdim; yolcu yolunda gerek!

— Neye bu kadar acele ediyorsun? Telâşına sebep ne?

— Telâş, acele ettiğim yok..

— Sen, hiç eski Hüsrev değilsin. Evet, bu son günlerde sen, gittin, yerine büsbütün, bambaşka bir adam geldi. Halin, tavrın, konuşuşun, hattâ inanır mısın, bakışların bile değişti.

Zoraki gülüyorum:

— Aman, anne, neler icat ediyorsun?

Annem, elini balkonun parmaklığına vuruyordu:

— Aman annesi, yok.. Ben, kendi büyüttüğüm yavrumu da anlamazsam artık.. Memuriyet bulman da bir bahane!.. Tamamile bir bahane!

Sesimin titremesine dikkat ediyorum:

— Nasıl bahane?

— Istanbuldan kaçmak ve kaçışının asıl sebebini gizlemek için bulunmuş bir bahane...

— Ben, Istanbuldan kaçıyor muyum?

— Evet, çocuğum, kaçıyorsun!.

Kollarını kavuşturmuştu:

— Ve pek te iyi ediyorsun. Seni , çok beğendim Hüsrev!

Bütün dikkatime ve metanetime rağmen şaşırdım, ağızım açık kaldı:

— Sözlerinden bir şey anlamayorum, anne!

Annem, çehresi gayet ciddî, benim şaşkınlığımla hiç alâkadar olmıyarak devam etti:

— Tam erkekçe hareket ettin.. Sen, o kızla mes'ut olamazdın!

— Hangi kızla?

Annemin sesi titizleşmişti:

— Çocukluğu, budalalığı bırak.. Seninle hem bir ana, hem de bir arkadaş gibi konuşuyorum... Mesture Hanımla, sen mes'ut olamazdın.. Belki Mesture, seni mes'ut etmek ister ve buna bütün kalbi ile de çalışırdı. Fakat böyle şeylerde yalnız hüsnü niyet te kifayet etmiyor. Sen, o ailenin içinde yapamazdın. Mesturenin annesi ile anlaşmana imkân, yoktu.

Artık hiç inkâr, itiraz etmeden dinliyordum:

— Evet, sonra?

— Mestureyi çoktan beri mi seviyordun?

— Evet.

— Onunla buluşuyordunuz. değil mi?

— Evet.

—Neden nikâhla isteyip almadın?

Verecek cevap yok. Zafımı itiraftan utanıyorum.

— Susma, cevap ver. Çünkü reddedilmekten korktun, çekinerek bana açmağa da cesaret edemedin. Kuşu başkaları kaptı. Peki, niçin çekinmiştin? Mesturenin annesinin densizliğinden korkmuştun, değil mi? Evlendikten sonra, ne yapacaktın?.. Geçinemezdin.. Kızını o kadar sindirmiş ki, ondan küçük bir isyan beklenemez..

Annemin bu kadar isabetle hüküm verişine donup kalmıştım:

—Anne effedersin, bunları nasıl oluyor da biliyorsun?

Annem güldü:

— Halinden anladım

— Nasıl halimden?

— Bir gün gazete okuyordun, birden rengin sapsarı oldu ve gazete elinden, düşüverdi. O gazeteye ben de dikkatle göz gezdirdim, Mesturenin nikâh haberini dikkatle okudum. Günlerce avare dolaştın. Günlerce hasta yattın, sayıkladın. Ve nihayet memuriyet aldın. Fakat harcırahını beklemeden gitmek istiyorsun. Bak Hüsrev, ister memuriyet al, istersen alma... Fakat bir müddet Istanbuldan uzaklaş, açıl.. Sana, istediğin parayı bulup vereceğim...

Kulaklarıma hem inanmak, hem de inanmamak istiyorum.

(Bitmedi)

RADYO

Siyasî ve İçtimaî neşriyat

Radyonun propaganda için en salim bir vasıta olduğu bir çok milletler tarafından resmen kabul edilmiştir. Radyo ile propagandaya başlayan Sovyet Rusyadır. Sovyetler bu yolda neşriyatı takriben 10 sene evvel teşebbüs ederek bir kaç sene içinde yıldırım süratile inşa ettikleri dev istasyonları ve kısa dalgalı merkezlerile seslerini her lisanda bütün dünyaya işittirmeğe muvaffak olmuşlardır. Sovyetler propagandalrını kısmen kapalı olarak ihtilâlî ve tarihî hikâyeler ve misallere müstenit olarak yapar ve dinleyicilere propaganda hissini vermiyecek bir tarzda her sınıf halkın ve muhtelif partilere mensup olan kimselerin dinleyip zevk duyacakları şekillerde neşretmektedirler. Ruslardan sonra Almanlar, Lehliler, Avusturyalılar ve İtalyanlar da muhtelif şekillerde propaganda neşriyatma başlamışlardır. Almanlar ciddî ve ehemmiyetli olarak propaganda nezaretinin verdiği direktif üzerine her akşam birer, ikişer saat süren "millî neşriyat,, namı altında kuvvetli radyolarda Almanlığı göklere çıkarmaktadırlar. Alman lisanı her tarafta kâfi derecede bilindiği cihetle Alman merkezlerin de yalnız kendi dillerinde konuşmaktadır. Neşriyatın kısmı âzâmı siyasî olup sık sık Alman nazırlarının konferansları işidilir. Radyoda bir ehemmiyeti mahsusa veren Başveki Adolf Hitlerin hiç bir sözü radyo ile nakledilmemesi vaki değildir. Ehemmiyeti haiz hitabeler gündüzün her taraftan işidilememek ihtimaline binaen Plâklara alınarak ayni akşam tekrar radyo ile bütün merkezler tarafından neşredilir. Almanların radyoya bu kadar ehemmiyet vermeleri, hariçte kendileri hakkında bazı emniyetsizlikleri ve tahrikiâmiz gazete neşriyatından mütevellit tesirata kapılan yabancı milletlere kendilerini hakikatte oldukları gibi tanıtmak ve gayelerinin ne olduğunu bildirmek keyfiyetidir.

Avusturyalılar ise başka bir tarzda propaganda neşriyatı takip ederler. Siyasetten ziyade Avusturya medeniyetinden, kültüründen ve memleketin güzelliklerinden bahsederler.

Programa hatıra gelen her mevzuda konferanslara tesadüf olunur. Bilhassa seyyah celbi için her dilde Avusturyanın en güzel yerleri canlandırılır; sanatoryomları kür ve şayanı temaşa mahalleri, anlatılır ve bazan da bu güzel yerlerin tasvirine imkân yoktur., Muhakkak bir kere gelip görülmelidir diyerek seyyahlar davet edilir.

Lehliler ile Macarlar da ekseriya Fransız ve İngiliz lisanlarile siyasî müsahabelerde bulunurlar. İtalyanlar haberlerini bile muhtelif lisanlarda okurlar. Papalık kısa dalga merkezi dünyanın her tarafından işitilen bir propaganda istasyondur. ve ara sıra aleyhte bulunan bazı memleketler tarafından taciz edilir.

Pek aşikârdır ki radyo postası ile neşredilen reklâm veya propaganda neşriyatı başka bir vasıta ile yapılacak hiç birile mukayese edilemez. Güzel bir konser arasındaki istirahat esnansında konserin mabadi beklenirken enteresan bir mevzu halinde söylenecek herhangi bir konferans memnuniyetle dinlenilir. Operaların perdeleri arasında bilhassa İtalyanlar hitabeler vermek fırsatını hiç kaçırmazlar. Düşünülmelidir ki yabancı memleketlere gidip hiç kimse umumî mahallerde kendi vatanı hakkında konferans vermesi pek garip olur. Halbuki radyo ile memleketin siyasî iktisadî ve içtimaî ahvali hakkında ve muhtelif lisanlar ile radyo ile kolayca ve pek az bir fevkalâdelik le yapabilir.

Son gelen programlarda görüldüğüne göre Romanya da bu nevi neşriyata başladığı anlaşılıyor. Neşriyat şimdilik günde yirmişer dakika olarak "Milletin saati,, ünvanı altında neşredilecektir. Bizim de, şimdilik kısa da olsa, böyle bir neşriyata pek ihtiyacımız vardır.

Turgut MİTHAT

Haftalık Programlarımız

Uzak vilâyetlerdeki karilerimiz de günü, gününe istifade edecekler

Avrupa ve Türkiye radyolarının haftalık çalışma programlarını şimdiye kadar cumartesi günkü nüshamızda dercetmekte idik. Program 8 günlük birden tanzim edilmişti. Uzak vilâyetlerdeki karilerimiz programın 3,4 gününden istifade edemediklerinden badema gene Pazardan Cumartesiye kadar günlük programmızı Çarşamba günleri intişar eden radyo sahifemizde, yani 5 gün evvelinden dercetmeğe karar verdik. Şu halde gazetemizin 5 gün sonra gittiği uzak vilâyetlerimizin de programdan günü gününe istifadeleri temin edilmiş oluyor.

Şehir cereyanında Düşkünlük

Elektrik Şirketinin dikkatine:

Elektrik şirketi tarafından şehrimizin muhtelif semtlerine tesis edilmiş olan elektrik alternativ cereyanı şehrin bazı semtlerinde 110 bazı yerlerinde de 220 volt üzerinde tespit edilmiştir. 220 voltluk cereyan bulunan mevkilerde nasıl olduğunu bilmiyoruz; fakat şehrin birçok yerlerinde 110 voltluk mahallerdeki tesisatın iyi olmadığına ve voltajın hayli düşkün bulunduğu şikâyetlerden anlaşılmaktadır. Şimdiye kadar biribirinden uzak üç semtten voltajın düşkünlüğü bildirilmekte ve bu yüzden ampullerin zayıf yandığı gibi elektirkle işleyen bilumum aletlerden de lâyıkile istifade edilememektedir. 110 voltluk cereyan olması lâzımgelen bir semtte herhalde düşkün bir cereyanın düzeltilmesi lâzımgelir. Şimdiye kadar nerelerden şikâyet edildiğini kaydedelim. Beşiktaş ile Ortaköy arasındaki "Kabataş erkek lisesi,, mektebindeki cereyan 90 volttan daha aşağıdır. Bebekte Kolej kapısı yanındaki 124 numaralı evde cereyan pek oynak ve voltaj takriben 90 volttur. Ortaköyde keza adresini öğrenebileceğimiz bir evde voltaj 82 den fazla değildir.

16-3-934 cuma akşamı saat 20 yi 5 geçe Viyana radyosunda ilkbahar şarkıları teganni edecek olan Nora Gregor

Şunu da kaydedelim ki bizim bu hususta elektrik şirketinin nazarı dikkatini celbetmemizin sebebi buralarda radyo aletleri bulunup sahipleri tarafından düşük cereyandan istifade edemediklerini bildirmeleri keyfiyetidir.

Hiç şüphe etmiyoruz ki şirket bundan haberdar edilip te lâkayit kalmış olsun. Pek yakında tesisatta icap eden tamiratın deruhte edileceğini ümit ederiz.

Ateş - Güneş klübündan nakil

Taksim'de Sıraservilerdeki Ateş - Güneş klübü ile radyo stüdyosu arasında hususî bir kablonun yapılmakta olduğunu bildirmiştik. Kablo yapılmış ve ilk konser pazartesi akşamı nakledilmiştir. Radyonun günden güne zenginleşmesine vesile teşkil eden bir nakil de budur.

TALEBELERE
BERLİTZ Mekteplerinde
ASRÎ LİSANLARI ÖĞRENİNİZ
Metod Pratik - Hususî Tarifeler
Fransızca, İngilizce, Almanca, yeni kurslar açılıyor.
Ayrıca hususî lisan dersleri
Meccani Bir Tecrübe Dersi Alınız
Ankara: Konya caddesi İstanbul: 373 İstiklâl caddesi
(13903)

Musikî bahisleri

Bu cumartesi saat 20 de Viyana merkezinde Beethoven'in en popüler sonatları

Popülerden maksat herkesin benimsediği ve halk arasında her tabakanın hoşlandığı şeylerdir. Bu meyanda musikiye de bir mevki verilmiş ve bu çeşit musikiye popüler musiki denmektedir. Yalnız popüler musiki ile plâk musikisini karıştırmamak lâzımdır. Halk musikisi köylüler ve halk tabakası tarafından ve bir milletin hissiyatına tercüman olan şarkılardır. Popüler musiki ise muhtelif ağır ve hafif musiki bestekârları tarafından bestelenen ve halkın hoşlandığı ve anlayışı güç olmıyan parçalara denir. Meselâ Beethoven'in sonatlarını bilenler bu ağır klâsik bestekârların eserleri arasında popüler ednecek kadar hafif ve her tabaka halk tarafından hoşa gidecek parçaların bulunmadığı kanaatindedirler.

Fakat Bu "popüler,, kelimesi — biraz musiki ile alâkadar olanlara hitaben söylenecek olursa — popüler sonatların mevcudiyetine inanmak lâzımgelir. Beethoven'in 32 sonatı vardır. Umumiyetle Beethoven sonatlarının çoğu ağır musiki teknikini ihtiva eden, klâsik parçalardır. 5 tanesi evlerde çalınması pek güç ve yalnız büyük piyano sanatkârları tarafından konser salonlarında hatasızca çalınmaktadır.

Fakat "C — mol opus 13,, ismi verilen "Mehtap sonatı,, ile "opus 27 ve 2 numaralı,, "Appassionata,, sonatları popüler ev musikisine tamamile dahil olan kısımlar sayılır. Mehtap sonatı isminde görüldüğü gibi ay ışığı ile bir alâkası yoktur. Yalnız bestekâr bu bestesini bir akşam mehtapta beste lediği için arkadaşlarından Ludwig Rellstab besteye bu ismi vermiştir. Ayni sonata "Lauben,, veya "Raketensonate,, ismi de konulmuştur. Bunların da hiç bir tarihî sahneleri yoktur. Hakikat halde bir şey var ki Beethoven bundan 125 sene evvel bestelediği ve o zamanki piyayo edebiyatında bir benzeri olmayan "Appasionata,, sonatı bütün musiki dünyasını hayran bıramıştı. Önümüzdeki cumartesi akşamı saat yirmide Viyana radyosundan en popüler sonatları meyanında "Appasionata,, sonatı da işidilecektir. Bu sonata ait ufak bir tarihçeyi anlatalım: Beethoven bu sonatına başlamış olduğu günlerde mumaileyhin zihni herhangi bir işten dolayı meşgul olduğundan bu güzel eserini bitirememiştir. Böyle anlarda mutadı olduğu üzere her kime rastlarsa yanına alarak kırlara ormanlara gezmeğe çıkarmış. Bu sefer yanına gelen Ries ismindeki talebesile gene Viyananın çam kokulu ormanlarında yürümeğe doğrulmuştu. O gün Beethoven durgun ve müteessirdi. Hiç konuşmaksızın hafif, hafif bestelerinden parçalar mırıldanıyordu. Mırıldanma birden bire göz yaşlarile ağlanmaya döndü. Bunun üzerine Beethoven şapkasını çıkarmadan piyanosn başına oturmuş ve "Appassionata,,yı büyük bir muvaffakıyetle bitirmiştir. Appassiatanın yarıdan sonuna kadar olan kısımlarına dikkat edilecek can sıkıntısından doğan bir ümit eseri belirmektedir. Bu parça cumartesi akşamı sonatların en sonunda çalınacaktır. Karilerimize dinlemelerini tavsiye ederiz.

RADYO PROGRAMI

18 Marttan 24 Marta kadar bir haftalık program

18 Mart Pazar

İSTANBUL :

18 Plâk neşriyatı, 19 Muhtelif neşriyât, Ajans haberleri. 19,30 Türk musiki neşriyatı (Keman Reşat B. tambur Mesut B. Kanun Vecihe H. Muzaffer B. Vedia Riza H.)

21,20 Ajans borsa haberleri. 21,30 Bedriye Rasim Hanımın iştirakile dans musikisi.

B U D A P E Ş T E, 550 m.

19: Odeon ve Parlofon plâkları. 20,15: spor haberleri. 20,30: Dickens'in eserlerinden "Melle Dorit,, ismindeki piyes. 22: Şarkı refakatile canbant. 23,30: Opera orkestrası tarafından konser.

V A R Ş O V A, 1415 m.

17: Konser. 19: Müsahabe. 19,40: Müsahabe. 20,55: "Güzel Polonyamız,, ismi verilen polonez melidolerinden mürekkep bir popüri. 21,50: Haberler ve konferans. 23,25: Dans plâkları. 24: Müsahabe. 24,05: Dans plâkları.

B Ü K R E Ş, 364 m.

11,30: Ruhî neşriyat. — Ruhî musiki. 12: Plâk. 13: plâk. 17: Köylü neşriyatı. 19: Haberler. 19,20: Jean Marko orkestrası. 20: Universite 20,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Fransız Lehar'ın eserlerinden üç perdelik "EVA,, (HAVVA) isimli operet temsili. — Müteakiben: Milletin saati.

V I Y A N A, 507 m.

17,30: Jozem Holzer takımı tarafından hafif musiki. 19,15: Alfred Grünwald (kendi esrlerinden.) 19,45: "Trio di Roma,, takımı tarafından oda musikisi. 20,45: Saat ayarı vs. 21: "Das Modell,, isimli Suppé'nin eserlerinden 3 perdelik operet temsili. 23,15: Orkestra konseri (Max Schönherr; senfonik takımı.)

B R E S L A U 316 m.:

17 Mandolin konseri, müsahabe, 19 konferans, 19,30 "Acaip Doktor" isimli skeç, 20,30 Aktüalite, 21 Tagannili ve müsahabeli dans musikisi, 23 Müsahabe, 24 Taganni, dans parçaları, müsahabeli karışık program, 1,15 Musikili karışık neşriyat.

19 Mart Pazartesi

İSTANBUL :

18 Plâk neşriyatı, 18,30 Fransızca ders, 19 Refik Ahmet Bey tarafından konferans, Ajans haberleri. 19,30 Türk Musiki neşriyatı. Ekrem B., Ruşen Bey, Cevdet B. Şeref B. Saim B. Selma H. Vecihe H. Tahsin B.

20,30 Münir Nurettin Bey konseri (Mesut Bey, Ruşen B. Vecihe H.)

21,20 Ajans ve borsa haberleri.

21,30 Necip Yakup Bey orkestrası tarafından muhtelif eserler.

B U D A P E Ş T E, 550 m.

18: Berend salon takımı tarafından konser. 19,10: Almanca ders. 19,40: Kiliseden naklen org konseri. 20,50: Modaya dair müsahabe. 21,20: Holândalı bestekârların eserlerinden mürekkep piyano — keman konseri. 23,10: kurma sigan takımı. 24: Cazband.

V A R Ş O V A, 1415 m.

17,55: Tagannili Polonya musikisi. 18,20: Ziraat 18,30: Keman ile sonatlar. 19: Konferans. 19,20: Askerî neşriyat. 19,45: Plâk. 20: Müsahabe. 21,05: Polonya musikisi (Senfonik takımı). 22: Konferans. 22,11: Hafif Polonya musikisi. 23: Hafif musiki ve dans parçaları. 24: Müsahabe. 24,05: Ders.

B Ü K R E Ş,

13: Haberler. — Plâk. — Haberler .— Plâk. 18: Sarvaş kuarteti. 18,30: Taganni. 19: Haberler. 19,20: Klarinet konseri. 20: Universite 20,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Polonya suvaresi (Polonya hakkında konferans ve musiki)22,45: Haberler.

V I Y A N A, 507 m.

18,20: Yeni sanatkârlar konser (Betty Krobath; Frederick Trott; Alexander Klahr.) 19,05: Sanat hayatına dair. 19,25: Müsahabe ve ders. 20,25: Viyana operasında verilecek temsili nakil. 23: Son haberler. 23,15: Plâk konseeri.

B R E S L A U 316 m.:

17 Hafif musiki, 18,30 Ziraat, 18,35 Bahriyeli şarkıları, 19 Genç kız neşriyatı, 19,20 Almanyanın mukadderatı, 19,30 Aktüalite, 20 Josef Haydn'in eserlerinden konser, 21 Günün kısa haberleri, 21,30 agannili konser, 22,20 Müsahabe ve bir skeç, 24 Gece musikisi.

20 Mart Salı

İSTANBUL :

18 Plâk neşriyatı. 19 Mesut B. tarafından çocuklara masal, 19,30 Türk musiki neşriyatı, Eftalya Sadi H. Kemani Sadi B. Refik B.

21 Ajans haberleri ve borsa haberleri. 21,30 Cemal Reşit Bey, piyano - Necip Yakup B. Keman - Mesut Cemil Bey viyolonsel - Oda musikisi.

B U D A P E Ş T E, 550 m.

18,40: Piyano konseri. 19,30: İstiklâl mücadelesine ait şarkılar. 20,30: Stüdyo'dan bir temsil. 21,15: Haberler. 21,30: Sahibinin Sesi plâkları.

V A R Ş O V A, 1415 m.

17,25: Müsahabe. 17,55: Jurnal Korosu iştirâkile konser. 18,20: Polonya istiklayietini hatırlatan eserlerden parçalar. 18,50: Ziraat vs. 21,05: Senfonik takım tarafından Chopin konseri. 23: Adria kahvehanesinden dans musikisinin devamı.

B Ü K R E Ş, 364 ve 1875 m.

13: Borsa. — Plâk. — Haberler. — Plâk. 18: Gica Jonesko takımı. — 19: Haberler. 19.20: Ayni orkestranın devamı. 20: Üniversite. 20,20 Plâk. 20,45: Konferans. 21: Senfonik radyo takımı. 21,45: Romanya hakkında konferans. 22,45: Son haberler.

V I Y A N A, 507 m.

18,10: Felix Weingartner'in şarkılarından -8,25: Halihazır Avusturya bestelerinden parçalar. 19,05: Aylık siyasî icmal. 19,25: 150: Spor haberleri. 20,15: Neşeli musikili karışık neşriyat. 22: Millî neşriyat. 23: Son haberler. 23,15: Plâk ile orkestra konseri.

B R E S L A U 316 m.:

17 Hafif musiki, müsahabe, 20 Musikili temsil, 21 Günün kısa haberleri vs. 22 Avusturya köylü musikisi, müsahabe, 24 Breslau muallimleri tarafından taganni, 1 Plâk.

21 Mart Çarşamba

İSTANBUL :

18 Plâk neşriyatı. 18,30 Fransızca ders. 19 Monoloğ (Muammer Bey tarafından), Ajans haberleri.

19,30 Türk musiki neşriyatı. (Ekrem B. Ruşen B. Cevdet B., Kemanî Cevdet Bey, Şeref Bey, Semiha H. Vecihe H. Servet H.)

(Şehir tiyatrosu verilirse yalnız Ajans haberleri ve plâk).

21,20 Ajans ve borsa haberleri.

21,30 Necip Yakup Bey orkestrası tarafından muhtelif eserler).

B U D A P E Ş T E, 550 m.

18,30: Georg Parzman tarafından piyano konseri. 19: Italyanca ders. 19,25: Sahibinin Sesi plâkları. 20: Amele neşriyatı. 20,30: Büyük operadan naklen Franz Lehar'ın "Das Land des laechelns,, (Gülümseme memleketi.) isimli operet temsili. Müteakiben Donaplta'dan dans musikisi.

V A R Ş O V A, 1415 m.

17,55: Hafif musiki. 18,50: Ziraat. 19: Müsahabe. 19,20: Hafif ve dans musikisi parçaları. (Adria kahvehanesinden). 20: Muhtelif müsahabeler. 21,05: Senfonik takım tarafından Finlandya musikisi. 22: Müsahabe. 22,15 Popüler konser. 23: Plâk ile hafif parçalar. 23,30: Dans musikisi. 24: Müsahabe. 24,05: Dans musikisinin devamı.

B Ü K R E Ş, 364 ve 1875 m.

13: Borsa. — Plâk. — Haberler. — Plâk. 18: Radyo orkestrası. 19: Haberler. 19,20: Radyo orkestrası. 20: Universite. 20,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Piyano konseri. 21,30: Konferans. 21,45: Mme. Mimi Mestaresko tarafından taganni. 22,15: Viyolonsel konseri. — 22,45: Son haberler.

V I Y A N A, 507 m.

18,15: Piyano refakatile taganni. 18,45: Tıbbi neşriyat. — Müsahabeler. 19,40: Kuartet konseri. 20,50: Saat ayarı vs. 21,05: Osvald. kabasta'nın idaresinde büyük senfonik konser 22,50: Esperanto haberleri. 23: Son haberler. 23,15: Adolf Franscher caz takımı.

B R E S L A U 316 m.:

17 Hafif musiki, müsahabe, 20 Ilk bahar şarkıları, müsahabe, 22 Popüler konser, müsahabe, 24 Gece musikisi.

22 Mart Perşembe

İSTANBUL ;

18 Plâk neşriyatı.

19 Selim Sırrı Bey tarafından konferans, Ajans haberleri.

19,30 Türk musiki neşriyatı.

21 Muhtelif neşriyat, Ajans ve borsa haberleri.

21,30 Radyo orkestrası tarafından dans musikisi.

B U D A P E Ş T E, 550 m.

18,30: Edebi neşriyat. 19,45: Ingilizce ders. 20,15: Harpa aletile konser. 20,55: Ecnebi memleketlerine bir bakış. 21,15: Opera orkestrası tarafından konser. 22,35: Konferans. 23,20: Haberler. 23,40: Farkas Sigan takımı.

V A R Ş O V A, 1415 m.

17,55: Tagannili Solisa konseri. 18,50: Genç köylülere mahsus neşriyat. 19: Konferans. 19, 20: Müsahabe. 21,05: Varşova musiki birliği tarafından müsikiden müsahabe. 21,15: Ayni heyet tarafından ve filharmonik takımın iştirâkile büyük konser. 23: Dans musikisi.

B Ü K R E Ş, 364 ve 1875 m.

13: Borsa haberleri. — Plâk. — Haberler.— Plâk. 17,15: Mektepliye göre program. 18: Diniko orkestrası. 19: Haberler. 19,20: Orkestranın devamı. 19,50: Universite. 20,10: Konferans. 20,30: Romen operasında verilecek opera temsilini nakil. Müteakiben son haberler.

V I Y A N A, 507 m.

18,10: Keman konseri. 18,35: Piyano konseri. 19: Iktisadi neşriyat. 19,50: Müsahabe. 20: Neşeli orkestra konseri. 22: Haftalık haberler ismali. 22,30: Akûalite. 22,50: Son haberler. 23, 20: Plâk ile akşam konseri.

B R E S L A U 316 m.:

17 Hafif musiki, 19 Müsahabe, 20 Millî neşriyat (Schubert'in eserlerinden konser), 21,30 Silisya filharmonik orkestrası tarafından konser, müsahabe, 24 Neş'eli popuri (Davul ve

23 Mart Cuma

İSTANBUL :

12,30 Türk plâk neşriyatı.

18 Plâk neşriyatı.

19 Muhtelif neşriyat, Ajans haberleri.

19,30 Türk musiki neşriyatı.

21,20 Ajans ve borsa haberleri.

21,30 Necip Yakup orkestrası.

B U D A P E Ş T E, 550 m.

18,30: Kiss Sigan takımı. 19,10: Spor haberleri. 19,50: Neşeli müsahabe. 20,30: Operadan naklen bir opera temsili. Müteakiben Sigan musikisi.

V A R Ş O V A, 1415 m.

16,40: Piyano refakatile M me R. Lilian tarafından taganni. 17: Çift piyano ile caz musikisi. 17,20: Fantazi dans parçaları. 17,40: Müsahabe. 17,55: Plâk. 18,20: Oda musikisi konseri. 18,50: Ziraat. 19,20: Plâk. — Müsahabe. 21,15: Varşova Filharmonik heyeti tarafından senfonik konser. 23,40: "Bristol,, otelinden naklen dans musikisi. Müsahabe. — Dansın devamı.

B U K R E Ş, 364 ve 1875 m.

13: Borsa haberleri. — Plâk. — Haberler.— Plâk. 18: Radyo orkestrası. 19: Haberler. 19: 20: Radyo orkestrasının konsere devamı. 20: Universite. 209,20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Filharmonik orkestra tarafından senfonik konser. (Athené salonundan naklen.) 22: Mütalea. 22,15: Senfonik konserin mabadi.

V I Y A N A, 507 m.

18,10: Hafif musiki konseri. 18,50: Seyahat haberleri. 19,05: Beden sporu haberleri ve saire. 20,05: Viyana musikisi — 22,05: Müsahabe. 22,45: Paskalyeye mahsusu musikiden mürekkep konser. 23,45: Dans plâkları. trampete ile).

B R E S L A U 316 m.:

17 Hafif musiki, 18,30 Çocuk neşriyatı, 19,20 Halk şarkıları, müsahabe, 20 Saar hauşasına ait millî neşriyat, 21 Günün kısa haberleri, 21,10 Alman romantik musikisi (taganili). 22,10 "Musikide şiir" ismi verilen bir konser, 23 Son haberler, 24 Plâk.

24 Mart Pazartesi

İSTANBUL :

18 Plâk neşriyatı.

18,30 Fransızca ders.

19 Eşref Şefik Bey tarafından konferans.

19,30 Türk musiki neşriyatı. (Udi Refik Talât B. Fahire H. Tanburî Refik Bey Rifat B.

20,15 Yukarıdaki saz heyetine muganni Safiye Hanımın iştirakile muhtelif eserler.

21 Muhtelif neşriyat, Ajans ve borsa haberleri.

21,30 Radyo orkestrası tarafından muhtelif eserler.

B U D A P E Ş T E, 550 m.

18: Bertha salon takımı tarafından konser. 19,15: Radyo haberleri. 19,50: Saksofon konseri. 20,20: Neşeleri bir saat. 21: Sigan musikisi. 22: Stüdyodan iki neşeli tiyatro temsili. 23: Haberler. 23,20: Heineman cazı tarafından dans musikisi. 24,20: Caz takımı tarafından konser.

V A R Ş O V A, 1415 m.

17,55: Caz orkestrasının konseri. 18,50: Ziraat. 19,20: Piyano - keman konseri. 20: Muhtelif bahisler. 21,05: Kadın ve erkek muganniler in iştirâkile tagannili orkestra konseri. 22: Müsahabe. 22,20: Chopinin eserlerinden mürekkep konser. 23,05: "Italya,, kahvehanesinden naklen: Dans musikisi. — Müteakiben. — Dans musikisi.

B Ü K R E Ş, 364 ve 1875 m.

13: Borsa haberleri.— Plâk.— Haberler.— Plâk.. 17,15: Çocuk neşriyatı, 18: Radyo orkestrası. (Fanica Luca takımı). 18: Haberler. 19,20: Orkestranın devamı. 20: Universite. 20, 20: Plâk. 20,45: Konferans. 21: Radyo orkestrası 21,40: Müsahabe. 22: Radyo orkestrası. 22,45: Son haberler.

V I Y A N A, 507 m.

18,15: Müsahabe. 18,40: Josef Holzer takımı. 20,10: Aylık dünya vukuatına bir bakış. 20,40: Saat ayarı vs. 20,55: Genvrede oynanacak Avusturya - İsviçre futbol maçı neticesi. 21,05: Senfonik konser. 21,25: "Lanvâl,, isimli bir dram. 22,45: senfinik akşam konseri. 23,35: Plâk ile Paul Whiteman takımından parçalar.

B R E S L A U 316 m.:

17 Hafif musiki, müsahabe, 20 Millî neşriyat, 21,10 Silisya musikisi, 23 Günün son haberleri, 24 Dans musikisi.

Dünya radyo birliği Cenevrede toplandı

Birçok milletlerin iştirâkile nisan sonlarına doğru toplanıp yeni dalgalar meselesini görüşen dünya radyo birliğinin Cenevredeki toplantısı bir hafta kadar içtimalarına devam ederek 2 mart 934 tarihinde dağılmıştır. İçtimada en çok yüksek dalgalardan bahsolunmuştur. Gariptir ki Lücernin gösterdiği dalgalara hiç uymıyan bugünkü keyfî tanzim edilen dalgalar teknik eksperleri tarafından oldukça muvafık görülmüş ve yalnız 200 ile 545 metredeki dalgalar arasında çalışan merkezlerde daha fazla tacizatın vukua geldiği kabul edilerek yalnız bu dalgaların biraz tashihe muhtaç olduğu muvafık görülmüştür. Uzun dalgalardaki uzunluklar üzerinde de epeyce münakaşayı mucip olmuş ise de bu hususta tecrübesi Lücerne gerek konferansı ve gerek Lücerne'de imzaları bulunmıyan devletlerin arzuları nazarı dikkate alınarak yeni bir dalga şekli hazırlanmıştır. Buna ve diğer ihtilâfların zuhurunda ara bulmak için dünya radyo birliği Eylülde toplanmasını kararlaştırmıştırdığı

Viyana radyosunda millî propaganda neşriyatında bulunan müdürü umumî Dr. Mr. Karl M. Stefan

"Beynelmilel müdavelei efkâr komisyonu,, na havale edilmesi kabul edilmiştir.

Bundan maada Lisbon konferansında görüşülecek mühim meseleler şunlardır:

İki merkez arasındaki frekans farkı, mürsilelerde bir tarafa teveccüh ettirilen antenler meselesi, yeni ilâve edilecek merkezlerin dalgaları, radyoyu taciz eden elektrikli motör ve makineler ile mücadele yolları.

Dünya radyo birliğini açmış olan reis Sir Charles Carpendale ilk söz olarak Belçika kralı 1 ci Alberin vefatından dolayı teessürünü izhar etmiş ve Belçika Kralının bizzat bir radyo amatörü olarak geç saatlere kadar radyo konserleri dinlediğini anlatmıştır. Belçika azası Mr. Kuypers ölen Kral hakkında gösterdiği sempatiye teşekkür etmiştir.

Dünya radyo birliği gelecek konferansı 12 Eylül 934 tarihinde Londra'da toplanacak 20 Eylüle kadar devam edecektir.

KARJLERİM — CEVAPLAR

Ankarada H. Hüsnü Beye:

Markasını bilmediğimiz 4 lâmbalı aleti bir zamanlar bizzat kullandım. Bu alet ile Ankara merkezinin işlediği esnada Istanbulu veya Istanbulda bulunanlar Istanbul işlemekte iken Ankarayı almanın lmkânı yoktur. Çünkü aletin ayırma kabiliyeti bilhassa uzun dalgalarda pek azdır. Dikkat etmissinizdir ki Istanbulun alınması lâzımgelen yerlerde mütemadiyen Ankara veya Moskova merkezlerinin sesi kaybolmaz ve pek kuvvetli olmayan Istanbulu bunlardan ayırmak bir türlü kabil olmaz. Bu alette ayırma kabiliyetinin arttırılması için mümkün olduğu kadar kısa bir anten ile çalışmak lâzımdır. Fakat kısa anten ile de yüksek dalgalardaki merkezler iyi gelmediğinden bu da şayanı tavsiye değildir.

Eğer mümkün ise anteninizin vaziyetini değiştiriniz belki biraz farkeder. Lâmbaların biraz eskimesinin bir zararı yoktur. Bundan dolayı sesin biraz zayıf gelmesinden başka tesiri olmaz.

İngiltere ile Grönland arasında radyo telefonu muhaberasi

Grönland Posta ve telgraf idaresi umumî müdürü bir kaç gün evvel Londraya giderek Ingiltere Posta umum müdürü Sir Kingsley ile görüşerek İngiltere ile Grönland arasında radyo telefon muhaberatının temini hususunda bir teklifte bulunmuştur. Ingiltere posta müdürü bu teklifi esas itibarile kabul etmiş ve yakında muhaberatın şekli hususunda müzakerata başlanması beklenmektedir.

MÜTEFERRİK HABERLER

16 Mart

Şehitleri ihtifali bu sene nasıl yapılacak?

16 mart şehitleri ihtifali her sene olduğu gibi bu sene de 16 mart cuma günü Eyüpte şehitliklerde aşağıda yazılı program dahilinde yapılacaktır.

1 — Merasim saat (15) te Müftü efendinin okuyacakları türkçe bir dua ve şehitlerin ruhuna ithaf olunacak Fatiha ile başlıyacaktır.

2 — Halk fırkası ve evi namına Nakiye hanım, şehir namına Galip Bahtiyar bey ve gençlik namına Türk Talebe birliğinden Zeki Beyler birer hitabe irat edeceklerdir.

3 — Askeri müzika matem havası çalacaktır.

4 — Bir onbaşı kumandasında bir manga manevra fişengi ile üç defa havaya ateş edecektir.

5 — Kıtaat ve mektepler duruş suretile geçit resmi yapacaklardır.

6 — Davetlileri götürmek üzere köprünün Haliç iskelesinden biri saat 13 te ve diğeri saat 14 te iki vapur kalkacaktır. İzdihama mahal kalmamak üzere herkesin ellerindeki davetiyelerde yazılı olduğu saatteki vapura binmeleri rica olunur.

* * *

Halkevinden:

16 martta yapılacak şehitler ihtifaline, adresleri malûm olmadığı için davetiye yerine kabul buyurarak, İstanbulda bulunan Türkiye Büyük Millet Meclisi azaları beyefendilerin teşriflerini rica ederiz.

Halkevinden:

16 martta yapılacak şehitler ihtifaline İstanbulda mevcut hayır cemiyetleri ile mesleki ve içtimai cemiyetlerin idare heyetleri azalarının ve muhterem halkımızın teşriflerini rica ederiz.

16 mart şehitleri için abide

16 mart şehitleri için Şehzadebaşında istimlâk edilen arsada dikilecek âbidenin tahsisatı temin edilmiştir.

Bundan başka cümhuriyet meydanı adı verilen Beyazıt meydanında, onuncu yıldönümü bayramında toprak alma merasiminin yapıldığı noktaya da bir âbide dikilecektir.

Bu iki âbide için 50 bin lira sarfolunacaktır. İnşaatın bu yaz yapılması tahakkuk etmiştir.

VİLAYETTE

Ziraî tetkikler

Ziraat müsteşarı dün şehrimize geldi

Ziraat vekâleti müsteşarı Atıf Bey dün Bursadan şehrimize gelmiştir. Atıf Bey ziraat müesseselerini gezerek teftiş etmektedir.

Dün İstanbul ziraat müdürü Tahsin beyi ziyaret etmiştir.

Atıf Bey, bugün Tahsin Beyle birlikte Büyükdereye giderek fidanlığı görecektir. Atıf Bey bir kaç gün şehrimizde kalarak tetkikatta bulunacaktır.

Millî emlâk işleri

Millî emlâk müdürlüğü mevcut emlâki bir tasfiyeye tabi tutmuştur. Bunların bir kısmı satılacaktır.

Şilede öldürülen muzır hayvanlar

Bu kış mevsiminde kazamız ve mülhakatında on sekiz yaşında 50 yaşına kadar malûl olmıyan bilcümle erkekler sürek avına iştirak ettirilmek suretiyle mezruata ve ehli hayvanlara zararlı hayvanların itlâfına devam edilmiş ve 10-3-934 tarihine kadar süren bu mücadele neticesinde 1603 vahşi kuş, 7 gelincik, 29 sansar 28 porsuk, 138 tilki, 187 çakal, 35 kurt 383 yaban domuzu, 15 yaban kedisi öldürülmüştür.

Bu mücadele kaza ziraat memurluğu ile bu husus için ayrıca tayin olunan bir muakkip tarafından idare olunmuştur.

Adliye sarayının enkazı kaldırılıyor

Yanan adliye sarayı enkazının dünden itibaren hedimine başlanmıştır.

Enkaz kaldırmayı deruhte eden müteahhit bu işi 20 gün zarfında ikmal edecektir. Yangın yerindeki kasalar, yahut sağlam çıkacak defterler ve sair bir takım eşya adliyeye teslim edilecektir.

Bunun için hedimiyata müddeiumumî muavini Salim Beyin riyasetinde tebligat müdürü Mustafa, emanet memuru Emin Beylerle iki mübaşir ve dört gardiyan nezaret etmektedir.

Hedim ve hafriyat esnasında yanan odacının cesedine veya kemiklerine tesadüf edilmesi de muhtemel bulunmaktadır. Resmimiz hedim faaliyetini göstermektedir.

Bir döviz kaçakçılığı şebekesi yakalandı

Kaçırdıkları döviz milyonları bulan bu şebekeye bazı sarraflar da dahil..

Gümrük muhafaza idaresi, mühim bir döviz kaçakçı şebekesini meydana çıkarmağa muvaffak olmuştur. Bu şebekenin yaptığı iş, memleketten harice gönderilen malların parası tekrar memlekete gelmesi lâzım gelirken bunları bir daha memlekete getirmiyerek binnetice kaçırmaktır. Ayni zamanda bu şebekeye dahil bazı sarrafların ecnebi parası ve Türk altını topladıkları da anlaşılmıştır. Bu suretle şimdiye kadar kaçırılan döviz miktarı milyonları bulmaktadır.

Şebekenin elebaşısının Galatada sarraf Zaharya Efendi olduğu anlaşılmış ve kendisinin evi ve yazıhanesinde arama yapılmıştır. Zaharya Efendi ve şebeke ile uzaktan yakından alâkadar oldukları anlaşılan on kadar sarraf ve tüccar nezaret altına alınmışlardır. Emniyet müdürlüğünde muhafaza idaresi memurlarının da iştirakile dün geç vakite kadar tahkikata ve isticvabata ehemmiyetle devam edilmiştir. Alınan ifadeler neticesinde aranmasına lüzum görülen bazı ev ve yazıhanelerde taharriyat yapılmıştır.

Bu suretle meydana çıkarılan şebekenin, diğer bir takım kaçakçı şebekelerile de alâkadar olduğu ve bu kaçakçılıkta tanınmış zengin tüccarların da dahil ve iştirakleri bulunduğu şimdiden tesbit edilmiştir. Tahkikata bugün de devam edilecektir.

Beyazıt Himayeietfalinin çayı

Yarın akşam Şehzadebaşında fırka merkezi salonunda Himayeietfal Beyazıt nahiyesince azasını biribirine tanıttırmak maksadile bir çay zivafeti tertip edilmiştir.

Bu toplantıda C. H. F. Direkleraası semt ocağı himayesindeki genç musiki heyeti tarafından muallim Santuri Ziya ve Cavit Beylerin idaresinde bir konser verilecektir.

Yalovada yapılacak yeni otel

Akay müdürü Cemil Bey, evvelki gün Ankaradan şehrimize avdet etmişti. İdarenin Yalovada yaptıracağı asrî otelin proje müsabakasına iştirak eden sanatkârlarımızdan birinin eseri tercih ve kabul edilmiştir.

Diğer proje sahipleri, teklif ettikleri eserleri idareden geriye almaktadırlar. Şimdiden otelin inşaatına ait hazırlıklara başlanmıştır.

Dün şehrimize beş yüz Amerikalı seyyah gelmiştir. Seyyahlar bugün Fransaya gideceklerdir. Resmim iz onlara ait bir intibaı tesbit ediyor

POLİSTE

İki çocuk

Cesedin birisi parçalanırken görüldü

Hasekide Kamanto mezarlığı civarında bir küçük çocuk cesedi bulunmuştur. Ceset köpekler tarafından feci bir surette parçalanırken görülmüştür. Yapılan tahkikatta cesedin biriki gün evvel mezarlığa gömülen ölü bir çocuk olduğu zannedilmektedir. Tahkikata devam olunuyor.

İkinci çocuk

Dün gece Fatih kemerinin yanına bırakılmış bir aylık kız çocuğu bulunmuştur. Üzerinde bir de kâğıt çıkmıştır. Kâğıtta İbrahim kızı Seher yazılıdır. Bırakanlar aranmaktadır.

Bir ihtiyar kadın yanıyordu

Balatta kâtip Muslihiddin mahallesinde 78 numarada oturan 80 yaşındaki Faika Hanım, ısınırken mangala düşmüştür. Kadının feryadı üzerine komşular yetişerek kendisini kurtarmış ve yanmakta olan minderi de söndürmüşlerdir.

Bir deniz kazası

Dün bir deniz kazası olmuştur. Sandalcı Hasan oğlu İsmailin kayığına dün Tophaneden bir kadın ve bir erkek yolcu, Haydarpaşaya gitmek üzere binmiştir. Sandal, Sarayburnu açıklarına doğru giderken önüne Kartal isimli motör çıkmış ve birden bire kayığa çarpmıştır. Kayık parçalanmış ve içindekiler denize dökülmüştür. Fakat gerek motör tayfası ve gerek etraftan yetişenler kayıkçı İsmail ile iki yolcuyu ölümden kurtarmışlardır.

Kaçak Kopye kâğıdı

Bandırmada vaziyeti şüpheli görülen balıkçı İbrahim efendinin beraberindeki eşya gümrük muhafaza memurları tarafından aranmış ve 20 kilo kaçak kopya kâğıdı bulunarak müsadere edilmiştir.

C. H. F. nın halk konseri

Cümhuriyet Halk Fırkası Şişli nahiyesinin gençler birliği teşkilâtının amatör orkestra heyeti evvelki akşam Tepebaşında Şehir tiyatrosunda senfonik bir konser vermiştir. Meccanî olarak halka ve davetlilere verilen bu konserde güzide bir dinleyici sınıfı toplanmış idi. Programda yazılı Don Juan, ve (Schumanu) un 4 üncü senfonisi ve Beethoven'in pipyano konseri büyük bir muvaffakıyetle çalınmış ve haklı olarak alkışlanmıştır. Konseri Şehir tiyatrosundaki tesisattan istifade eden İstanbul radyosu da neşretmiş, bu suretle konserin her tarafta dinlenmesi temin edilmiştir.

Galatasaraylılartoplantılaır

Galatasaraylılar Cemiyeti, mektep mezunlarının sınıf sınıf veya nesil nesil bir araya toplanarak görüşebilmeleri imkânını temin etmek için ilk içtima günlerini aşağıdaki şekilde tesbit ve teklif etmektedir:

a) 1900 senesinden evvel mektepten çıkanlar pazartesi 19 mart saat 18

b) 1900 - 1910 senesinde çıkanlar salı 20 mart saat 18 de.

c) 1910 - 1920 senesinde çıkanlar çarşamba 21 mart saat 18 de

d) 1920 den sonra çıkanlar perşembe 22 mart saat 18 de.

Cemiyete mukayyet olsun olmasın, Galatasaraylılar bugünlerde cemiyetin saray sineması üstündeki lokalinde toplanabileceklerdir.

ZAYİ — Maaş mühürümü zayi ettim. Yenisini yaptırdım. Eskisinin hükmü yoktur. Şişli Hanım oğlu sokak No. 69 Miralay mütekaidi Mahmut Nedim.

(14430)

Tramvay şirketinden 3 milyon lira

(Başı 1 inci sahifede)

mıştır.

İki safha ve iki nokta..

Bu mesele iki cihetten tetkik ve mütalea olunmaktadır:

1 — 926 senesinde bilet ücretlerine yapılan zamlar dolayısile sekiz sene-

Tramvay basamaklarına şöyle bir bakış

dir biriken ve tramvay şirketinde mahfuz olması lâzım gelen para mikdarı ve bu paranın ciheti âidiyeti.

2 — Ücretlerden ne mikdar indirileceği.

Bu iki esası, aşağıda tahlil etmek üzere, şimdilik bırakarak okuyucularımıza bu zammın kısa bir tarihçesini yapmak faideden uzak olmaz.

Kısa bir tarihçe

926 senesinde hükûmetle Tramvay şirketi arasında esas mukaveleye zeylolarak bir mukavele yapılmıştır. Bu mukaveleye göre şirket, birinci ve ikinci derecede mecburî olarak mevcut şebekeye ilâveten şebekeler tesis edecektir. Buna mukabil de bilet ücretlerine zam yapılmıştır. İstimlâkât işi de belediyeye aittir.

Birinci derecede mecburî olan hatlar şunlardır:

Gazi köprüsü yapılınca (Şehzadebaşı - Unkapanı) hattı. (Eminönü - Eyüp) hattının Unkapanı Eyüp kısmı. Fatih hattının Edirnekapısına uzatılması.

İkinci derecede inşası lâzımgelen hatlar: Karaköy - Azapkapı. Kasımpaşa - Sürp Agop. Taksim - Dolmabahçe, Eminönü - Sultanhamam - Unkapanı hattı.

Mukavelede üçüncü derecede ve ihtiyarî bazı hatlar da mevcuttur. Bu hatlardan, yalnız Edirnekapıda belediye istimlâk yaptığı cihetle, ancak Fatih Edirnekapı yolu temdit edilebilmiştir.

İşte bu zeyil mukavele yapılırken bilet ücretlerine, şimdi mevzuu bahs olan zam yapılmıştır.

Nekadar zam yapılmıştır.

Bu zam şu suretle konulmuştur. Tarifeler değiştirilmiş, mıntakalar ihdas olunmuştur. 5, 6, yedinci mıntakalar bu meyandadır. Birinci mıntakaya ise başlıbaşına 20 para zammolunmuştur. Bu 20 para zam birinci mıntaka bilet ücreti olan (belediye ve diğer resimler hariç) beş kuruş üzerine icra kılınmıştır.

Bu, yüzde on tutmaktadır. O zamandan evvel en son kıt'a bilet ücreti muhtelif resimlerle birlikte 7 kuruş on para idi. Fakat kıt'alar ihdas edildikten sonra bu para 20 para seyrüsefer, 40 para Gazi köprüsü, 40 para köprü parası da dahil olarak 12 kuruşa çıkmıştır. Bunlar olmadan yani mukavelede kabul edilen mikdar 8 kuruş yirmi paradır. İşte başta yüzde on gibi görülen bu zam, kıtalar ihdas dolayısile daha fazla tutmaktadır.

Birinci noktaya cevap

Gelelim şimdi yukarıdaki birinci noktaya cevap verelim:

İstanbul belediyesi tarafından neşrolunan İstanbul Şehir statistik yıllığına nazaran Tramvay şirketi tarafından muhtelif senelerde taşınan yolcu mikdarı şudur:

1926 da 62.202.380, 1927 de 61 milyon 365 bin 654, 1928 de 60 milyon 186 bin 260, 1929 da 60.235.940, 1930 da 60.773.443, 1931 de 60 milyon 767 bin 692.

Bu rakamlardan anlaşıldığına göre, şirket vasatî olarak senevî 61 milyon bilet kesmektedir. Her bilette 20 şer para aldığına göre şehir halkının tramvay şirketine verdiği fazla para vasatî bir hesapla senede 305,000 liradır.

Halbuki mukavelenin aktinden beri sekiz sene geçmiştir. Şirketin bu müddet zarfında yeni hat inşası için halktan aldığı paranın mecmuu ise 2440000 lira eder. Bu paranın sekiz sene zarfında faizile beraber baliği hemen hemen üç milyon lira kadar tutacağı tahmin edilmektedir.

Para şehrin imarına sarfedilecek

Iadesi lâzımgelen bu paranın cihetî aidiyetine ve sarf mahalline gelince mevsukan haber aldığımıza göre bu para bir kül halinde şehrin imarına sarfolunacaktır paranın küçük kısımlara bölünerek tâli şehir işlerine sarfedilmemesi katiyen mukarrerdir.

İkinci noktanın cevabı

İkinci noktaya, yani şimdiki ücretlerden ne mikdar indirilebileceğine gelelim.

Yukarıda yaptığımız hesaplara göre zahirde yüzde on gibi görünen zam bu mikdarı geçmemektedir. Binaenaleyh tenzilâtın o mikdara göre yapılması icap edecektir.

VAPURCULUK
TÜRK ANONİM ŞİRKETİ
İSTANBUL ACENTALIĞI
Liman Han, Telefon: 22925

Karabiga yolu

Her CUMARTESİ ve ÇARŞAMBA günleri saat 20 de Tophane rıhtımından GERZE vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

İmroz yolu

Her PERŞEMBE günü Galata rıhtımından saat 18 de TAYYAR vapuru kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

1 Liraya Kuştüyü Yastık

Istanbul Çakmakçılarda kuştüyü fabrikasında (75) kuruş kuştüyünün kilosu, şilte, yorgan (12) liraya. Salon yastıkları kuştüyüne mahsus kumaşlardan her rengi bulunur. Tel.23027 (14214)

Istanbul İthalât Gümrüğü Müdürlüğünden:

Istanbul Gümrükleri Dairesinde mevcut dahilî telefon tellerinin eskimiş kısımlarının tamir ve tecdidi için 600 megonlu ve 2000 metre sahra telefon kablosu müstacelen ve pazarlıkla mübayaa edilecektir.

Talip olanların 31 Mart 934 tarihine tesadüf eden Cumartesi günü saat 14 te Istanbul İthalât Gümrüğündeki Satın alma Komisyonuna gelmeleri. (1088) 1422

Tarihî roman: 84

Güneşin Oğlu

Yazan: İskender FAHREDDİN

Fakat, arslan yürekli döğüşçü bu sefer yakaladığı boynuza öyle şiddetli sarılmıştı ki.. Koskoca canavarı ölmüş bir sansar gibi yerden yere vuruyor, öküzün tek boynuzunu da kökünden çıkarıp atmak istiyordu.

Yaban öküzü boynuzsuz yaşayamazdı. Öteki boynuzu da kopacak olursa, gözleri kör olacak ve derhal cansız olarak yere yuvarlanacaktı. Baykut bunu biliyordu. Öküzün başını yere sürterek nihayet öteki boynuzu da kökünden kırdı.. Artık yaban öküzü tamamile silâhsız kalmıştı.

Ortada sendeledi.. Böğüre böğüre toprağın üstüne yuvarlandı. Ve bacaklarını yukarı dikerek can verdi.

Baykut kopardığı boynuzları eline alarak, meydandan çekildi.. Seyirciler onu kucakladılar.. alnından öptüler.

Sertelli arslanı, Akat'ların azgın yaban öküzünü yenmişti.

Akat'tan ayrılış..

Aradan on gün geçmişti.

O sabah Akat'tan ayrılıyorlardı.

Zipar'lılar şehir kapısında toplanmışlardı.

Türk akıncıları her zamanki gibi kol kol dizilerek yola düzülüyorlardı.

Bu sırada Güneş'in oğlunu şehir dışına kadar geçirmeğe gelen ihtiyar Akat reisi at üstünde Bora ile konuşuyordu:

— Oğul, şimdiye kadar Suriyeye gidenler, küskün ve tutumaksız, ters yüzüne döndüler. Sen umarım ki (Oşaser)in tacını yere getirirsin!

— Ben de o umgu ile yola çıktım..

Ihtiyar eris, Bora'nın kulağına eğildi:

— Orada göze görünmiyen bir takım mahlûklar varmış, oğul! Oşaser hazinesini bu mahlûklar muhafaza edermiş. Hiç kimse hazinenin kapısı önünden geçemezmiş.. Göze görünmeyen bu garip mahlûklar insanı oksuz ve kılıçsız öldürürmüş. Kral Oşaser yurdunu da düşmana karşı bu gizli kuvvetlerile müdafaa edermiş.. (Hamat) şehrini saran nice kuvvetler, şehrin içine girmeğe muvaffak olmadan ters yüzüne ve elleri boş olarak dönermiş. Bizim ihtiyarlarımız Hamat şehrine (tılsımlı belde) diyorlar. Bu beldedeki hazineler ve yüksek saraylar ancak sana lâyıktır, oğul! Tanrı yardımcın olsun..! Dilerim ki, ana yurdun sınırları oralara hattâ daha öte yana kadar dayanır.

. . . . . .

Bora, akıncıların arasında giderken, ihtiyar reisin sözleri kulağında çınlıyordu.

Göze görünmiyen mahlûklar..

Bu da ne demekti?!

Halbuki ona kraldan bahsederken:

— Oşaser korkak bir hükümdardır..

Demişlerdi.

Bora merakından at üstünde duramıyordu.

(Kartal başlı yeiğt)e seslendi:

— Nereye gittiğimizi biliyor musun?

— Tabiî.... Suriyeye gidiyoruz.

Bora mânâlı bir tavırla ilâve etti:

— Suriyeye... Fakat, (göze görünmeyen mahlûklar) beldesine.

Ur muhafızı atının dizginlerini çekerek reisin yanına yaklaştı:

—Göze görünenleri ezeriz.. Göze görünmeyenleri de birer birer arar buluruz.

— Ihtiyar reis bana (Oşaser)in hazinesini ele geçirmek kolay bir iş olmadığını söyledi.

— Inanmayın..! Bu bir masaldır.

— Masal mı?!

— Meraklı bir masal. Ihtiyar reis bir gün evvel bu masalı bana da söyledi. Ama ben ...

— Ben de inanmak istemiyorum.

Ur muhafızı bu masalın iç yüzünü keşfettiğini ima ederek:

— Akat'ların reisi gelecek yıl büyük bir kuvvetle Suriyeye akın yapmak niyetinde imiş, dedi, bizi şimdiden korkutmak ve yolumuzdan çevirmek istiyor.

—Doğru buldun, kartal baş! Yolcu yolunda gerek. Sür atını ileriye..!

Türk akıncıları Fırat kıyılarından geçerken

Bir haftadan beri, gündüz konaklıyorlar, gece yürüyorlardı.

Gök aydınlıktı..

Yıldızlar akıncıların yollarına ışık salıyor, ay gittikçe küçülüyor, eriyordu.

Yaz güneşi yerdeki kumları o kadar kızdırıyordu ki, binicilerin atlarının tırnakları sıcaktan kopup dökülüyor, hayvanlar gündüz sıcağına dayanamıyordu.

Daha kim bilir kaç günlük yolları vardı.

Bu uzun yolculuk Türk akıncılarını bezdirmemişti. Fakat, atlar yük altında fazal ezildikleri için, uzun yola tahammül edemiyorlardı. Maamafih yol uzadıkça ve aradan günler geçtikçe yük götüren hayvanların ağırlıkları azalmağa başlamıştı. Bu yollara develer daha fazla dayanıyordu. Atların ağırlıklarını hafifleterek, fazla yükleri develere koyuyorlardı.

Bu uzun çöl yolculuğu herkesten ziyade Hitay'in hoşuna gitmişti. Çoban kızı zaten dağlarda yaşamağa alışkın olduğu için, akıncılar gündüz de yürüseler, hiç şikâyet etmeden gidecekti. Onun için kece ile gündüzün, varlıkla yokluğun, sıcakla soğugun farkı yoktu. Nerde olsa yatıyor, ne bulsa yiyor; gece gündüz, sıcak soğuk demeyip gidiyordu.

Hitay yolda Baykut'la koşuyor, kum tepeleri üstüne çıkarak etrafı kolluyor, akıncılara yol gösteriyordu.

Çoban kızının bacağı tamamile iyileşmişti.

Hitay, yolda giderken, bir gün Nipur'daki ihtiyar (Asu)nun kendisine söylediği sözleri hatırladı:

"O, ne seni, ne başkasını... Hiç kimseyi sevmiyecek.,,

Hitay at üstünde kendine söyleniyordu:

— Güneş'in oğlu madem ki ne beni, ne de başkasını.. Hiç bir kadın sevmiyecek. O halde ben de yüreğimi, kanatları yolunmuş bir kuş gibi, benim için ölümle pençeleşen delikanlının avucuna atarım. Zaten avcı avcı ile dalaşır, dağlı dağlı ile dolaşır. Baykut aralandan farksız bir adam. Kanatları yolunmuş kuş varsın o arslanın pençesinde can versin.

İnsan leşinden bir kule!

Bir sabah güneş doğmadan, ağaçlık bir sahada konaklamışlardı.

Güneş doğudan yüzünü gösterince dünyanın dört çevresi aydınlandı.

Akıncılar kondukları yerde, birdenbire, insan leşinden yükselmiş bir kule gördüler.

(Bitmedi)

İlk tedrisat hakkında İsmet Paşanın Fırkada beyanatı

(Başı 1 inci sahifede)

Başvekilin beyanatı

ANKARA, 13. A.A. — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri, C. H. F. grupunun bugünkü toplantısında ilk tedrisat meselesi hakkında şu beyanatta bulunmuşlardır :

Muhterem arkadaşlar,

İlk mektep muallimlerinin maaşları bazı vilâyetlerde muntazam verilmiyor". şikâyetini bir iki senedenberi alıyoruz. Bu sene de yine bazı vilâyetlerden ilk mektep muallimlerinin maaşları hazineden maaş alan, devlet bütçesinden maaş alan memurlar gibi muntazam verilmediğini vakıt vakıt bize bildiriyorlar. Bu münasebetle meseleyi fırka divanında tetkik ettik. Ve divan bu vesile ile ilk tahsil meselesinin muhtelif istikametlerine girdi.

İlk tahsil

İlk tahsil meselesinin bu suretle bugünkü ihtiyaçları ve meselenin esasına tealluk eden eksikleri ve istikbali itibarile meselenin fırka krupunda hatta efkârı umumiye önünde alenî olarak münakaşasını teklif ettik. Bu sebeple şimdi size günlük âcil meseleyi arzedeceğim. Ve tahsil meselesi üzerinde görülen eksikleri söyleyeceğim:

Fırkanın esas programında ilk tahsil meselesinin bütün vatanda esaslı olarak temininini belli başlı bir prensip saydığından bu prensipin nasıl tatbik olunduğunu göreceksiniz. Daha iyi tatbik olunması için fırkanın gerek mecliste bulunan grupu, gerek memlekette bulunan bütün efradı meselenin esaslı halli için bütün gayretlerini birleştirmek vazifesi karşısında kalacaktır.

Şikâyetler

Evvelâ gün meselesini arzedeceğim, bugün elimizde mevcut olan malûmata göre şikâyetler şunlardır :

Bir vilâyette dört aylık ve iki vilâyette iki aylık, on bir vilâyette bir aylık ilk mektep muallimi maaşı birikmiştir . Bu suretle maaşları birikmiş olan vilâyetlerin adedi, 26 oluyor. Bununla beraber gayet büyük bir rakam ve çok büyük bir adet birikmiş gibi bir tesir karşısında kalmamızla beraber meselenin bizleri ürkütücek kadar olmadığını şimdi arzedeceğim rakam gösterecektir. Son anda birikmiş olan maaşları kuruş olarak, müfredat olarak toplattırdık.

265 bin lira

Takriben en son malûmata göre 265 bin liralık bir borç birikmiş oluyor, yani bu yirmi altı vilâyette biriken maaşların yekûnu bugün iki yüz altmış beş bin liradır.

Sene nihayetine kadar bu rakamın bu halde kalması veya takibat ile indirilmesi veya bir miktar artması mümkündür. Bu ilk mektep maaşlarının bu suretle birikmesi, başlarken dedim ki, bir iki senelik bir meseledir. Şu halde umumî varidatın azalmasile idarei hususiyede başlıyan ayni derdin sirayeti ve tesiri sayılabilir.

Yani idarei hususiye bütçeleri 45-50 milyon liraya kadar nazarî bir rakam için de çalışırken üç dört sene içinde filen istihsal ettikleri belki azamî 30 milyona kadar düşmüştür. Tabii bu düşmenin tesiri idarei hususiyeye tealluk eden bütün vazifelerde tesirini göstermek lâzımdır.

Malûmunuzdur ki, ilk mektep bütçesinin temini idarei hususiyelere ait bir vazifedir. Onların varidatı ile tesviye olunur. İdarei hususiyelerin içinde bulunduğumuz senede ilk tahsil için tahsis ettikleri para 13 milyon liradır. Bu noktai nazardan eğer bütün vilâyetlerin ilk tahsil bütçesini on üç milyon lirayi ve bugün birikmiş olan borç olarak iki yüz altmış iki yüz yetmiş bin lirayi gözönüne alırsak açık nisbeti yüzde yarıma bile düşemiyecek demektir.

Mesele bu noktayi nazardan daha ziyade intizam meselesidir bir de zengin vilâyetlerin kendi varidatile masraflarını ödeyemiyecek, nisbetsiz bir halde bulunmaları meselesidir. Her ne olursa olsun az bir miktar borç ta kalmış bulunsa velevki bir tek adamın alacağı olduğu halde üç dört aylık maaşını alamamasından şikâyet etmesi bizi müstarip etmektedir. Ve intizam halinde olmıyan bir müessesenin ve bir işin semere veremiyeceği kanaati bizi ehemmiyetle düşündürmektedir.

Onun için ne vereceksek, işi nasıl idare edeceksek onun muntazam olarak alâkadarları her hangi bir tereddüde düşürmiyecek sağlam bir hesaba hayatını raptedecek surette belli olarak tediye edilmesi muvaffakiyet için ve ilk tahsilden beklediğimiz semereler için esastır.

Şimdi size idarei hususiyelerde nazarî olarak karşılık gösterilen ilk tahsilde memleketin vaziyetini bir iki rakamla söyleyeceğim.

İlk tahsil için çalışan muallimler

İlk tahsil için on üç bin iki yüz altmış iki muallim çalışmaktadır. Bunların şehirde çalışanları 6624 ve köyde açlışanları 6638 kişidir. Bugünkü vaziyet takriben şehirde ve köyde hocaların yarı yarıya ayrılması gibi bir manzara gösteriyor. Mekteb şehirde 1143, köyde 5401 dir, 6544 mektep idi. Taleb şehirde 257600, köyde 313180 hepsi 570780 ilk mekteplerde bulunan talebenin yekûnü olarak görülüyor.

Bir noktayi saklamadan dikkatinize arzetmek isterim: Tahmin olunduğuna göre bütün memleketin çocukları ilk tahsile inkılâp prensiplerinin arzu ettiği gibi girmiş olsaydı mekteplerimizin talebe mecmuunun bir buçuk milyon olması lâzım gelirdi. Şu halde 500 küsür bin ile ilk tahsil çağında bulunan çocuklardan ancak bir taksim üçü okumuş bulunuyor demektir. Bu umumi bir nisbettir, Şüphe yoktur ki, bazı vilâyetlerde bu nisbet daha ileri ve bazı vilâyetlerde ondan geridir. Vasati olarak bir taksim üçü mekteplerde bulunuyor demektir.

Acı hakikat

Fakat şu acı hakikatı söylemeliyim ki, 570 bin çocuktan köy mekteplerinde üç sınıf, şehir mekteplerinde beş sınıf olduğuna göre her sene ilk tahsili bitirip te çıkmış olması lâzım gelen miktarı evvelâ beraber arayalım ve neticeyi görelim.

Şehride 257 bin çocuktan beşte bir olarak her sene elli bin çocuk çıkması lâzımdır. Köy mekteplerinde ise 313 bin çocuk bulunduğuna göre üç sınıf olduğu için her sene bu mıktarın üçte biri olan yüz bin talebenin mektebi bitirmesi lâzımdır. Şu halde yekûn bu olduğuna göre her sene ilk tahsili bitirmiş olan çocuklar 150 bin olması lâzım gelir. Halbuki rakamlara bakacak olursak çıkan talebenin yekûnü 150 bin yerine bunun yarısını görmekteyiz. Her sene köy ve şehir mekteplerinden azamî yetmiş beş bin talebe çıkmış bulunmaktadır. Mühim bir kısmı tahsilin nihayetine varmadan mektebi terketmektedirler. Bu itibarla deyebiliriz ki bu ilk mekteplerde üçte birini okutuyoruz. Fakat ancak, altıda birine ilk tahsilini tamamlatıyoruz.

Olduğu gibi

Şimdi sarfettiğimz parayı bu aldığımız netice ile mukayese edecek olursak karşısında bulunacağımız hakikat dikkat celbetmeye lâyiktir. İlk tahsil için sarfedilen on üç milyon lira ile 170 bin ilk tahsilini bitirmiş çocuğu almayı düşünürseniz, talebe başına çok mesraf edilmektedir.

Meseleyi cesaretle hakikatı olduğu gibi görerek mütalea etmek ve memlekete bildirmek vazıfemizdir.

Hepsi bütün ihtiyacı temin etmemekle beraber bu memleketin ilk tahsile tahsis ettiği para eksik noktai nazarından az sayılabilir. Aldığı netice noktai nazarından israf edilmiş sayılmalıdır. Bunda alâkadar velilerin, çocuklarının tahsilini bitirmek için muntazam takip etmediklerini kayit edebiliriz. Onları teşvik edersek ve bilhassa çocuklara tahsili sevdirmeyi, icap eden muallimlerin ve idare memurlarının iftihar edecek vaziyette olmadıklarını söylemeyi vazifeden sayarım. (Bravo sesleri, alkışlar).

Miktar

İlk tahsil meselesi bu 13 milyon liranın ilk tahsilin, hususî idarelerin tahsis ettikleri on üç milyon liranın hakikatta tahminden daha az hasılat alman senelerde on üç milyon liranın temamen istihsal olunacağını, daha sene başına üç dört ay varken kestirmek müşküldür, mıktar bundan eksik olabilir.

Görülüyor ki bu on üç milyon liranın tahlilinde dokuz milyon lira münhasıran maaşların karşılığı ve diğer geriye kalan üç - dört milyon lira ilk tahsilin icap ettirdiği masraflar sayılabilir.

Bir kısım harcirah ve saire gibi eşhas hakkına taallük eden mevzuları, diğer kısmı inşaat, ders malzemesi gibi ilk tahsilin doğurduğu masrafları icap ettirmektedir.

İlk muallimler

İlk muallimlerin maaşları hakkında elimde bulunan cetvelden de size malûmat vermek istiyorum.

İlk mektep muallimi maaşı onaltı dereceden başlıyor. Muallim 16 lira maaş asliye, yani elli iki liraya hak kazanıyor. Ve vergileri kesildikten sonra kşrk üç lira eline geçecek bir para kalıyor. Demek oluyor ki, filen eline geçecek para, 43 liradır.

Muallim onaltı derecede ilk dersine başlamıştır. Ondan sonra zemanla 15, 14, 13 gibi muhtelif derecelere terfi ediyor. Bu suretle 43, 46, 54, 61, 68, 78, 85, 99, 126 lira gibi eline geçecek şekilde para alıyor. 27 sene sonunda 126 lirası eline geçecek hale yani 165 lira maaşa istihkakı olan bir vazifeye giriyor

Karar verilecek noktalar

Şimdi fırkada ilk tahsil meselesinin halledilmek üzre mütalea edilerek herkesin bileceği kararlara varmak üzre mevzu bahis edeceğimiz noktalar şunlardır:

Bir defa ilk tahsil olarak halin intizamını temin etmek lâzımdır. Halin intizamı şudur:

Bugün ilk tahsilde ne çalıştırıyorsak, kim çalışıyorsa bunların maaşları, istihkakları, devlet bütçesinden istihkaklarını alan memurlar gibi her hangi bir intizamsızlıktan masun olarak muntazam tediye olunmalıdır."

Muntazam tediye meselesini tetkika başladığımız zeman her vilâyet üzerinde ayrı ayrı mütalea edilmesini ihmalden mütevellit eksiklerle imkânsızlıktan mütevellit eksikler üzerinde tetkiki biraz da uzun olsa isabetle tetkik olunmasını icap ettirir.

Biz bunun için hükûmetten çok defa ciddî tedbirler aldık, bir defa bir heyeti vekile kararile her hangi bir vilâyette idarei hususiye bütçesinden ilk mektep muallimlerine maaş verilmemiş ve diğer her hangi bir şubeden bir maaş verilmişse bunun suiidare ve suiistimal telâkki ederiz dedik, biz bu kararı aldık ve tebliğ ettik, İhtimal vermiyoruz ki, bu maaşı almamış olan yerlerde valiler veya idare memurları muallimlere vermemiş fakat kendileri almış olsunlar.

Yahut diğer şubelerine vermiş olsunlar. Buna ihtimal vermek istemem. Böyle bir halin zuhur etmesi idare başında bulunan amirin doğrudan doğruya mesuiyetini icap ettirir.

Maaşların tediyesi

Halin intizamzamı dediğim zaman bir defa bu birikmiş maaşların muntazaman tediyesini temin edecek riyazi tedbir istiyorum ve bunu murat ediyorum, biz de memleketin sarfettiği para ile mütenasip netice alınmasını istiyoruz. Bu sarfettiğimiz 13 milyon lira ile hakikaten biz çocuklarımızın üçte birini mi okutabiliyoruz, bir defa bunu tetkik edeceğiz. Hakikaten bunu okutabiliyorsak bunun semeresini temamlamalıyız. Bunun yarısının semeresini almak bizim için tamiri pek güç olan bir zarardır.

Biz o şerait içinde yetiştirmekteyiz ve memleketi öyle çetin istikballere hazırlamaktayız ki, bir liradan yarım lira değil bir liradan bir buçuk lira istifade etmek yolunu bulmalıyız.

Fakat sarfettiğimizin yarısı alınması ve memlekete bunu kabul ettirmeğe kimsenin hakkı yoktur.

Halin intizamını temin edecek tedbirleri bulmaktır. Muntazam tediye ve memleketin sarfettiği paranın karşılığı olan haklı neticeleri temin eden usul, ondan sonra arkadaşlar ilk tahsilin eksik kalan kısmı için tedbir düşünmek mecburiyetindesiniz yani eğer elimizde bulunan rakamlar üçte birini okutuyorsa üçte ikisinin okutulmamakta olmasını görerek seyirci kalmak iktidarımız dahilinde değildir. Bunu mütalea etmek bir tedbire bağlamak veyahut memlekete açık olarak bir şey söylemek mecburiyetindeyiz.

Evet bu şerait altında diğer eksik kalan oçcukladın tahsil ettirilmesi için şu ve bu imkânları bekleyor şu ve şu tedbirleri düşünüyoruz.

Yahut kendi halimize göre bu tahsili bu nisbette çoğlatacak mümkün olduğu kadar az zeman zarfında ilk tahsili bütün memlekette temin edecek bir yolu tayin etmek, göstermek mecburiyetinde bulunuyoruz.

Büyük mesele

Demek ki ikinci büyük mesele elimizde bulunan rakamlara göre açık kalan ilk tahsilsiz çocukları okutmak için, ne gibi tedbirler alacağız. Malî tedbir idarî tedbir, içtimaî ve millî tedbir ne ise bunu mütalea buyuracaksınız.

Bundan sonra üçüncü bir mesele kalıyor. İlk tahsil kısmında o da ilk tahsil çağını geçirmiş bulunanların yani yaşlıların ve geçginlerin ümmilikten kurtarılması için mücadele nasıl yapılacak ve nasıl devam edecek. İşte bunu mütalea buyurucaksınız.

Millet mektepleri

Biliyorsunuz ki türk harfleri kabul edildiği vakıt millet mektepleri şeklinde ümmlikle mücadele etmek için teşebbüs alınmıştır. İlk senede yüksek bir rakam yani, dört beş yüz bin kişinin, müteakip senelerde azalmak üzre bugün elde bulunan istatistiklere göre yüz elli bine inmiştir. Millet mekteplerinden, okuyup yazma kürsülerinden geçmiş olanların adedi bir milyona yakın sayılıyor. Bazı müşahedelere göre tahsil etmiş olanlardan millet mekteplerinde okumuş bulunanlardan bir kısmı az bir müddet bu mekteplere devam ettiği için bilâhara okumadan ayrılarak öğrendiklerini unutmuş vaziyete düşmüşlerdir. Deniliyor. Yüksek bir rakamdan başlayıp böyle tedricen azalarak dört beş sene içinde 150 bin kişiye düşmesinin sebebi maddî olarak izah olunuyor. Yani bu millet mekteplerinde halka ders vermek üzre vazife almış olan hocaları masraflarını ve maaşlarında yapılacak ilâveleri temin etmek gittikçe güçleştiği için mekteplerin ve devam edenlerin adedi azalmıştır, deniliyor.

Geçginler için

Her ne olursa olsun meselenin içindeki müessirleri mütalea ederek ilk tahsil çağı haricinde bulunan geçginlerin okuyup yazmalarını temin için yani ümumlikle mücadele için ittihaz olunacak tedbirleri mütalea etmenizi rica ederiz. Meseleyi size, ilk tahsil noktai nazarından,bugün mevcut olan vaziyeti ve ihtiyaçları bir kaç kelime ile fakat ana hatlarile kâmilen izah ettim. Meseleyi münhasıran hükûmette mütalea etmeyip te fırkaya getirdiğimizin esaslı sebebi şudur :

Görüyorsunuz ki iş mutalea edildiği zaman tedbirleri göz önüne velevki taslak olarak alındığı zaman yalnız hükûmet içine girilecek bir mesele değil, fırkanın bütün gayretile beraber çalışacağı, fırka prensiplerinden en esaslılarının tahakkuk ettirilmesini istihdaf eden bir faaliyet olduğu içindir. Siz ve memleketteki bütün fırka teşkilâtının ummlikle mücadele etmek için icap edrese kendilerine kabili tatbik olacak istifadeli yolları tayin etmek mevkiinde bulunuyornuz. İşte bunun için bu müzakereyi yüksek huzurunuzda açıyoruz.

Arkadaşlar, fikirlerini hakikatları gördükten sonra söyliyecekler. İhtimal ki, heyeti celileniz meseleyi mütalea ve münakaşa ettikten sonra fennî olarak teferruat üzerinde çalışarak efkârı umumiyeye bu üç esaslı noktada halin intizamı için, mektebe devam edemiyen oçcuklara gösterilecek yolları sükûnetle, fakat isabetle tayin edeceksiniz.

Ricam bu hususta meselenin eksik taraflarını ve acı hakikatları olduğu gibi memlekete tanıtmak ve bunun tedavisine cesaretle girişmektir.

Fidan ve tohum

ANKARA, 13 (Telefonla) — Ziraat vekâleti müesseselerinde yetiştirilen fidan, tohum ve sairenin satılabilmesi ve bu gibi müesseselerden lüzum görülenlerin mütedavil sermaye ile idare edilebilmesi için bir kanun lâyihası hazırlanmıştır.

Mühim bir hadise

(Başı 1 inci sahifede)

ların yaptığı ilâvelerde bulunmaktadır. Sonra Bizans, Lâtin ve Osmanlı devirlerine ait çini, çanak, çömlek ve saire gibi bir çok eserlere tesadüf olunmaktadır.

Müzeler idaresi ayrıca hafriyat yaptırmamakta, sadece bir kaç memurla belediye tarafından kanalizasyon şirketine yaptırılan hafriyatı takip etmektedir.

Hipopodromun duvarı kanalizasyonun geçeceği yer kadar delinmektedir. Ancak bu tahrip pek mühim değildir. Asıl kıymettar yer imparatorun oturduğu verdir ve buraya el dokundurulmamaktadır.

Eğer tesadüf edilen eserin hakikaten Hipopodromun duvarı olduğu anlaşılırsa hafriyatın genişletilmesi muhtemeldir. Müzeler idaresi bu hususta her lisandan bütün dünya arkeoloji âlemine neşriyat yapacaktır.

Devredilecek ihtira beratı

" Kundak mekanizmasında islâhat" hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 1 Mayıs 1928 tarih ve 1407 numaralı ihtira beratının ihtiva ettiği hukuk bu kere başkasına devir veyahut icara verileceği teklif edilmekte olduğundan bu hususta fazla malûmat edinmek isteyen zevatın Istanbul'da, Bahçekapıda Taş Hanında 43-48 numaralarda mükim vekili H. W. Stock efendiye müracaat eylemeleri ilân olunur. (14273)

1461

Türkiye ile Yunanistan arasında askerî müzakereler mi yapılıyor?

(Başı 1 inci sahifede)

Bu gzeteler diyorlar ki:

"Ağlebi ihtimal harbiye nazırımız M. Kondilis, Gazi Mustafa Kemal Hz. nin daveti üzerine Ankaraya gidecektir. Gene aldığımız haberlere göre Türkiye ile Yunanistan arasındaki bu askerî müzakereler ileride, Balkan misakını imza eden diğer Balkan hükûmetlerine de teşmil edilecektir. Tamamen sulhperverane mahiyette olan misakın ruhu, bütçelerdeki ağır askerî masrafları indirmek için daha sıkı bir surette askerî teşriki mesaiyi hedef tutmaktadır.,,

Ceneral Dumanis misakı nasıl görüyor

Atinada çıkan Vradyni gazetesi eski Yunan erkânı harbiye reisi Cene - ral Domanisin Balkan misakı etrafındaki münakaşalara dair şayanı dikkat bir mütaleasını neşretmiştir. Ce - neral Domanis bu yazısında bilhassa şunları söylemektedir:

"Bu misak, bidayette bizim anladığımız şekilde, âkit hükûmetlerden hiç birile tecavüzî veya tedafüî ittifaklar akdini menetmektedir. Bilâkis âkitler biribirlerine karşı tecavüz için artık hiç bir sebep kalmadığını tasrih etmekte ve aralarında devamlı bir sulh ve dostluk halini temin eylemektedir. Misakın mahiyeti tamamile Balkaniktir. Ancak âkıtler arasındaki münasebata taallûk etmekte ve her birinin Balkanlar dışındaki harici siyasetlerine karışmamaktadır. Eğer yarın Yugoslavya, meselâ İtalyanın veya diğer komşu memleketlerden birinin menafiine muhalif işlere karışırsa, diğer âkit devletleri İtalyaya veya diğer bir memlekete taarruza mecbur kılmamaktadır. Yunanistan, İtalya ile olan ihtilâfında Yugoslavyaya yardım etmekte veya etmemekte serbesttir. Binaenaleyh dört hariciye nazırının tanzim ve imza ettikleri misak sadece âkıtler arasındaki sulhü kat'i bir şekilde temin etmektedir. Hariciye nezaretinde hükûmetle muhtelif fırkalar reisleri arasında cereyan eden münakaşalarda, Yugoslavya ile İtalya arasında çıkabilecek muhasemata Yunanistanın da sürüklenip sürüklenmiyeecği meselesi mevzuu bahsoldu. Biz kendi hesabımıza bugün böyle bir ihtimalin mevcut olduğunu görmüyoruz. Böyle olsa dahi Yunanistanın her hangi bir müdahalede bulunabilmesi için iki memeleket arasında bir ittifak muahedesi ve bir askerî mukavele aktedilmesi zarureti vardır. Fakat ortada böyle bir şey olmadığına göre, Yugoslavya ile İtalya arasındaki bir muharebeye Yunanistanın müdahalesi mecburiyeti yoktur. Binaenaleyh misakın muarızlarının korktukları şey varit değildir.

Diğer taraftan Yugoslavya, muhalefet fırkaları reislerinin düşündükleri gibi, İtalya ile muharebeyi istese bile Yunanistanın muavenetine ihtiyacı yoktur. Çünkü böyle bir muavenet elde edilmesi gayrimümkün bir şeydir. Zira böyle bir vaziyetet Yunanistan İtalyaya karşı ne yapabilir? Ordusunu gönderip Yugoslavlarla birlikte Isteriyi, yahut Triyesteyi mi fethedecek? Yahut filosu ile İtalya sahillerindeki şehirleri mi bombardıman edecek? Bize diyebiliriz ki, Yunanistan, İtalyanın muhtemel müttefiki olan Bulgaristana taarruz edebilir. Halbuki böyle bir hareketle Yunanistan, kendisini deniz tarafından İtalyanın taarruzuna maruz bırakacak demektir. Şimdiki halde Yunanistanın böyle bir vaziyetten galip çıkacağı da zannedilemez.

Korku, insanları birçok tehlikelerden koruyan bir histir. Fakat politika adamları için hicapâver kararlara sürükleyeceği için fena bir nasihatçidir. Milletler ahvale korkusuz ve cesaretele karşı koyarlar. Binaenaleyh Yunanistan için İtalya korkusunu ileriye sürmekte hatâ vardır. Diğer taraftan dost İtalyan milletinin ve onun mutabassır şefinin Yunanistan için bir "sebebi harp" ihzar etmelerine sebep yoktur.

Diğer taraftan Yunanistan bir Balkan devleti değildir. Bir Akdeniz devletidir. Binaenaleyh bir Akdeniz siyaseti takip etmek mecburiyetindedir. Fakat bu siyaseti takip petmek için şimal hudutlarını emniyet altında bulundurması lâzımdır. Misak bunu temin etmiştir. Hattâ misaka Bulgaristanın dahil olmasına çalışmak icap eder.

Diğer taraftan değil dostluk misakları, ittifak muahedeleri bile tefsire bağlı kalıyorlar. Netekim Sırbistanın, Türkiyeye karşı Anadoluda yapılacak harekâtta bize yardıma davet edildiği zaman, aldığı tavır ve hareket bu - na bir misal teşkil eder. Bizim o zamanki müttefikimiz sadece o zamanki düşmanımıza müpphem ve neticesiz bazı tavsiyelerde bulunmakla iktifa etti. Sırbistanın bu tavru hareketi Anadolu felâketinden sonra bir Balkan meselesi mevzuu bahsolduğu zaman da kendini gösterdi. Yunanistan Türk ordusunun Yunan ordusuna bir taarruzundan çekindiği sırada, o zamanki müttefikimiz olan Sırbistan kulaklarını tıkadı ve Yunanistana o tarihî müşkül zamanlarda yardım etmek için en küçük hareketi bile göstermedi.

Değil dostluk misakları, ittifak muahedeleri bile bakınız bazan nasıl tefsir ediliyor? Halbuki bir sebbi ahrp teşkil edemiyecek olan misakın hedefi Balkanlarda sulhü temin etmktir.

Telefon pavyonları

(Başı 1 inci sahifede)

son yapılan hesaplara göre 230 bin lira kadardır.

Bu para ile Haseki kadın hastahanesinde iki pavyon yapılacak, hastahane daha geniş ve asrî bir şekle konulacak, bugünkü sıkışık vaziyetin bir dereceye kadar önü alınabilecektir.

Esasen üniversite Tıp talebi de tatbikat için daha fazla hastahaneye ihtiyaç hissetmektedir. Hasekide iki pavyonun daha inşası üniversite için de çok yerinde bir iş olacaktır.

Telefon ücretlerinde ilk tenzilât 1932 senesinde yüzde on, 1933 senesinde yüzde beş, 1934 başında da yüzde beş ki cem'an yüzde yirmidir.

Bu hayırlı memleket ve sıhhat işi için, İstanbulda telefonu olan halkın, bu küçük fedakârlıktan çekinmiyeceği katiyetle ümit olunmaktadır.

Cümhuriyet Halk Fırkası , halkevi, belediye hisselerini şimdiden terketmişlerdir. Keza, ev ve müesseselerinde telefon bulunan şehir meclisi azaları da haklarından memnuniyetle feragat etmişlerdir.

Belediyenin bastırdığı mektuplar, hamiyetli İstanbullular için çok büyük bir kolaylık olacaktır. Yukarıda kaydettiğimiz gibi, evlerinde telefon bulunan okuyucularımız, cumartesi gününden itibaren, bu mektupları matbaamızdan alabilirler.

Kanuna lüzum yok ve olamazdı

Evvelce de kaydettiğimiz gibi, halkın bu husustaki reyini almak için hukukî ve kanunî bir formül esasen bulunmak imkânı tasavvur edilemezdi. Asıl hak sahibi olan abonelerin birer birer reylerine müracaat etmekten başka şekil yoktu. Bu hususta baro reisi Halil Hilmi Bey diyor ki:

— Abonelerin paralarına tasarruf edebilmeleri asıldır. Bu paranın bir müesseseye tahsisi için abonelerin haklarından kendi rızalarile feragat etmeleri lâzımdır.,,

Avukat Kenan Ömer Bey de şunları söylüyor:

— Teberrü en tabiî şekildir. Bir kanun çıkarmak suretile maksada erişmek kabil olsa bile hakkı tasarrufu ihlâl mahiyetinde olması itibarile, biz hukukçular, teşkil edilecek müessese ne kadar hayırlı olursa olsun, bir hakkın ihlâli mukabilinde, gayeye vüsulü doğru görmeyiz.,,

Üniversite rektörü doktor Neşet Ömer Bey de diyor ki:

— Biz bu paranın Tıp fakültesi hizmetlerine tahsisi için bir arzu dermeyan etmiştik. pavyonlar yapıldıktan sonra hangi hizmete tahsis edeceğimizi düşünürüz.,,

M. Metr Salem Ankaraya gitti

Telefon şirketine ait bazı işler için M. Metr Salem Ankaraya gitmiştir. Bu seyahatin, şirketin abonelere iade etmesi lâzım gelen para işile de alâkadar olduğu söylenmektedir.

Romada 3 Başvekil

(Başı 1 inci sahifede)

M. Dolfuss de yola çıktı

VİYANA, 13. A.A. — Romaya tayyare ile gidecek olan M. Dollfuss, havanın fenalığından dolayi hareketini tacil etmiş ve dün akşam saat 22 de ekspresle Viyanadan ayrılmıştır.

Italyan gazetelerinin tefsirleri

ROMA, 13. A.A. — Giornale d'Italia, baş makalesinde Tuna plânının birbirine bağlı olan ve muhtelif memleketler arasındaki iktisadî münasebetlerde istikrar husule getirmek maksadiyle bu memleketlerin umumî münasebetlerini doğrudan doğruya halleden iki cihetli bir itilâflar sistemi derpiş etmekte olduğunu hatırlatmaktadır.

Bu gazete ilâve ediyor : " İtalya ile Avusturya ve Macaristan arasındaki mın takavî anlaşma itilâfından bahsedildiği zaman, küçük itilâf veya Balkan misakı nümunesine göre yapılmış üç taraflı bir anlaşma manası kastedilmektedir."

Temps'ın tavsiyeleri

PARIS, 13. A.A. — "Le Temps" gazetesi günün yazısını yakında Romada yapılacak görüşmelere tahsis ediyor ve diyor ki :

" Orta Avrupanın Tuna devletlerine ve bilhassa Avusturyaya yaşamak ve inkişaf etmek kabiliyetleri vermeğe matuf bir teşkilâta tabi tutulması, Anschlusa' mani olmak için en emin ve yegâne çare olduğuna göre, bu vadide yapılan her teşebbüsü Almanyanın siyasetine karşı bir hareket telâkki etmek Berlin için tabiidir.

Buna mukabil, kuvvetli ve kendi kendine yaşayabilecek bir orta Avrupa, İtalyanın emniyeti için en eyi zimandır. Fakat bu neticenin küçük itilâf siyasetine ve iktisadiyatına karşı bir İtalya-Avusturya - Macaristan gümrük ittihadı ile alınacağını zannetmek hatadır. Bu hatanın yapılmasına Mussolini müsaade etmiyecektir. Mevcut müşküllere yenilerini ilâve edecek hususî bir konbinezon'un serabına İtalyanın orta Avrupada oynayacağı rolün istikbalini feda etmekten her halde kendini alakoyacaktır. Orta Avrupanın iktisadî teşkili için realist bir siyasetin muvaffakiyetinde yegâne şart, Fransa ile İtalya yaklaşmasının hareket noktası olan prensibi ile hülâsa edilebilir. Bu prensip ise, herhangi bir büyük devletin vesayetinden hariç olmak üzere, Avusturya, Macaristan, Çekoslavakya, Yuğoslavya ve Romanya ile razı olduğu takdirde Bulgaristan arasında mın takavi bir anlaşma yapmaktır.

Habsburglar da karışıyor mu?

ROMA, 13. A.A. — Arşiduk Joseph de Habsbourg, bu sabah Romaya gelmiştir. M. Moussolini ile bir görüşme yapacaktır.

Gençlik teşkilâtı

(Başı 1 inci sahifede)

receği gençlik teşkilâtı hakkındaki tetkikler ilerlemiş bir noktaya vâsıl olmuştur. Bize verilen malûmata göre bir seneye kadar bu geniş teşkilâtın vücut bulması çok mümkündür.

Bu teşkilât vücut bulduktan sonra, Halkevleri faaliyeti daha çok ehemmiyet kazanacaktır. Halkevlerinin birer Halk Üniversitesi haline getirilmesi mukarrerdir.

Balkan Haberleri

Yunan meclisinde Küfürler

Eski hava nazırı masumiyetinin refini istedi

ATİNA, 13 (Milliyet) — Meb'usan meclisinin dünkü celsesinde venizelos suikastından maznun eski dahiliye ve hava nazırı Mösyö Ralli adliyenin emri altında bulunmak üzere masuniyeti teşriiyesinin ref'imi istemiş ve söylediği sözler arasında müddeiumumî ve müstantiğe şiddetli sözler sarfetmiştir.

Bu sırada adliye nazırı Mösyö Talyaduros ta ayağa kalkarak ağır kelimeler kullanmış, Mösyö Venizelosa ve yüksek hâkimlere hücumda bulunmuştur.

Münakaşa siddet kesbedince, Mösyö Çaldarisin müdahalesile reis celseyi tatil etmistir.

Mösyö Rallinin talebi reddedilmiştir.

M. Kondilis gayrimemnun

ATİNA, 13 (Milliyet) — Siyasî mahafilde temin edildiğine göre, Harbiye nazırı Mösyö Kondilis, memleketin umumî meselelerinden haberdar edilmediği için hükûmete karşı münfail bulunmaktadır.

Bu infialin başka bir sebebi de , kendi taraftarları için başka nezaretler istediği halde tatmin edilmemiş olmasıdır.

Muhalefet gazeteleri Kondilisin geçen cumartesi günü nazırlar meclisinde, dün de mebusan meclisinde bulunmayışını bu infiale atfetmektedirler.

Bulgaristanda bir camie bomba attılar

SOFYA, 13 (Milliyet) — Filibeye 11 kilometre mesafede ekseriyeti Türk olan Kuklene köyü camiine evvelki gece Bulgarlar tarafından bomba atılmış, camiin dört penceresi ve tavanı harap olmuştur.

Bu suikast zengin ve mahsuldar toprağı olan bu köy Türklerini kaçırmak içindir.

Selâniğe açlık yürüyüşü

SOFYA, 13 (Milliyet) — Selânikten bildiriliyor: Drama ve Serezdeki komünistler, Makedonyanın her tarafından Selâniğe doğru hareket etmek üzere bir (Açlar seferi) hazırlamaktadırlar.

Zabıta bu sefere her ne pahasına olursa olsun mani olmağa çalışacaktır. Tanınmış komünistlerden bir çokları tevkif edilmiştir.

Moskova elçimiz Ankarada

ANKARA, 13 (Telefonla) — Moskova büyük elçimiz Hüseyin Ragıp Bey bügün şehrimize geldi. Öğleden sonra Cebeciye giderek merhum kardeşi Reşit Galip Beyin mezarını ziyaret etti.

Ankaradaki otomobil kazası nasıl oldu?

ANKARA, 13 (Telefonla) — Yenişehirde Raufi Beyin kızlarına çarpan otomobilin şoförü yakalanmış ve kaza esnasında arabanın kendi tarafından idare edilmeğini , o esnada arabada bulunan Sedat Ziya Beyin direksiyonu kullandığını söylemiştir. Sedat Ziya B. aranmaktadır. Adliye tahkikata devam etmektedir.

Sivas elektriğe kavuştu

SIVAS, 13 (A.A.) — Sıvasın elektrik tesisatı ikmal edilmiş ve küşat merasimi dün yapılmıştır.

Merasimde mebuslar ve binlerce halk bulunmuştur. Bu münasebetle mebusumuz İsmail Bey çok heyecanlı bir nutuk söylemiştir.

Mersinde Reşit Galip ihtifali

MERSİN, 13 (A.A.) — Dün akşam halkevinde merhum Reşit Galibin hatrasını taziz için büyük bir ihtifal yapıldı. Bütün gençlik ve kalabalık bir halk kütlesi iştirak etti.

Bu toplantıda muhtelif hatipler söz alarak merhumun yüksek meziyetlerinden ve Mersinde bulunduğu zamana ait hatıralarından bahsetmişlerdir.

Turhalda pancar tohumu dağıtılıyor

AMASYA, 13 (A.A.) — Burada havalar düzelmiş ve bir bahar havası başlamıştır. Kar ve soğuktan atılamıyan tohumların atılmasına başlanmıştır.

Diğer taraftan Turhalda yapılmakta olan şeker fabrikası tarafından çiftçiye pancar tohumu dağıtılmıştır.

Bu sene Amasya mıntakasında 2000 dönüm araziye pancar ekilecektir.

Dr. Hafız Cemal

Dahiliye mütehassısı

Cumadan başka günlerde saat (2,30 dan 6 ya) kadar İstanbul Divanyolu No. 118. Kabina telefon : 22398. Kışlık ikametgâh Telefon 42519.

1211

Kurbanınızı veyahut Parasını Tayyare Cemiyetine Veriniz

Bu paralar Tayyare, Hilâliahmer ve Himayeietfal Cemiyetleri arasında paylaşılacaktır.

Cumhuriyet Merkez Bankası Umum Müdürlüğünden

Zirde mıktar ve müfredatı yazılı paralar 2243 numaralı mevduatı koruma kanununun 17 nci maddesi mucibince Emniyet Sandığı tarafından Maliye Vekâleti Celilesi hesabına bankamıza devredilmiştir.

Eshab veya varislerinin ellerindeki evrakı müsbitelerile birlikte İdarei Merkeziye ve Şubelerimize müracaatla bu mebaliği almaları aksi takdirde bu paraların müessesemize tevdii tarihinden itibaren dört sene sonra Hazineye intikal edeceği ilân olunur. (1171)

Lira	Ku.	Isim	Şehir	Adres
29	93	M. Emin Bey	Istanbul	Kadıköy Oton efendi sokağı No. 3 Maarif Nezaretinden Kadro harici
2	82	M. Şefik Bey	„	Davutpaşada Değirmen sokağında No. 25.
1	71	Saadet Hanım	„	Zeyrek Camii Şerif sokağı emtenai ecnebiye muayene memuru Ihsan Bey zevcesi
17	76	Akif Salih Bey	„	Çinili taş Esir pazarında Arnavut hanında dava vekili No. 11.
6	80	Aliye Hanım	„	Üsküdar Hamidiye caddesi No. 7
3	68	Leman hanım	„	Tophane Cihangir Uzun yolda 9.
3	64	Hilmi efendi	„	Vefa sarı Bayazit mahallesi No. 14.
18	99	Fatma Zübide H.	„	Eyip sultan şah sultan mahallesi cadde No. 76.
7	81	Arif Bey	„	Nişantaşı Teşvikiye mahallesi cadde No. 82.
5	09	Refia hanım	„	Sarıyerde Arap mahallesinde Imam efendi sokağında No. 26.
23	03	Agâh Bey	„	Cibalide Aşık paşa mahallesinde No. 16.
2	25	Fatma Hürmüs H.	„	Fatih Esir pazarı caddesi hoca Hayrettin mahallesi No. 22 Kâbile
7	41	Nikolaki Efe.	„	Kadıköy kilise sokağında No. 32
10	89	Hayriye Hanım	„	Beşiktaş Hayrettin iskelesinde
21	14	Vahide Hanım	„	Sultan Ahmet kaba sakalda
5	31	Refik Bey	„	(Kadiköy Mısırlı oğlunda (Halit ağa sokağında No 18.
118	39	Panayut Karasu E.	„	Kadıköy Fener bahçe sümbüllü Han No. 12.
7	07	Fatma Maide H.	„	Kıztaşı Molla Ali elfenari mahallesi orta çeşme caddesi No. 56.
8	91	Ali Haydar Bey	„	Tophane Cihangir somuncu oğlu sokağında No. 10
7	90	Şerife Iffet H.	„	Imrahorda demir han mahallesi tarla caddesi No. 112.
9	34	Behire Hanım	„	Kadıköy hat boyunda Rasım paşa kerimesi
19	09	Ali Riza Bey	„	Bostancı vapur iskelesi civarında
2	17	Hüseyin Bey	„	Horhorda caddede No . 2 .
14	08	Ispiro Efendi	„	Yeniköyde büyük caddede No. 55
2	73	Saime Hanım	„	Şehremininde karakol sokağında No 3
4	49	Afif Abti E.	„	Tavşantaşı kurbunda kâtip sinan mahallesinde kubaracı sokağında No. 7.
0	59	Fatma Hanım	„	Aksaray yüksek kalender mahallesi kaymakam Ismail Bey zevcesi
14	89	Laon efendi	„	Haydarpaşa yel değirmeninde hacık ağa apartmanında No. 1.
13	30	M.Sami Bey	„	Hirkayi Şerif molla hoş mahallesi Çukur çeşme sokağı No. 16
7	60	Arpak efendi	„	Pangalti Ednâ sokağı No. 18.
6	46	Maksi Prahya E.	„	Haydarpaşa mandıra sokağı No . 2.
18	20	Gülüzar Hanım	„	Vefada Kuru sebil sokağında No.18
12	79	Ahmet Bey	„	Nişantaşı diğer bakçi sokağında No. 9.
6	08	Fatma Zehra H.	„	Süleymaniyede Saman Viran evvel mahallesi Dümeciler arkası sokağında No. 11.
2	60	Yusuf Ziyaettin B.	„	Zeyrekte kilise camii sokağında bilâ numara .
4	11	Madam Anderya	„	Beyoğlu Mikri sokağı No. 3.
9	21	Mösyö Anderya	„	Pangaltı Sürp Agop caddesi çoma sokağında No. 2.
1	79	Dimitri efendi	„	Sirkeci Paris oteli No. 28.
5	34	Kemalettin Bey	„	Vefa Sarı Beyazit mahallesi Tavanlı çeşme sokağı mükerrer No. 12.
18	44	Mehmet Fehmi B.	„	Çinili taş vezir hanında
25	63	Ibrahim Edhem B.	„	Taşkasap Molla Mihter sokağı bilâ Numeroda
28	15	M. Mecit Bey	„	Bostancıda çatal çeşme sokağında 375 No. lı.
26	48	Mihal Haralambo	„	Kumkapıda Arap Zade sokağında No. 43.
3	33	Dimostoklu Efendi	„	Arnavutköy muvakkathane sokağı No. 4.
13	81	Hafız Ismail ef.	„	Hasköyde Sütlücede Mahmut ağa mahallesinde No. 31.
25	47	Ibrahim Ethem ef.	„	Sirkecide Şeref otelinde No. 7.
28	15	M. Mecit Bey	„	Bostancıda Çatal çeşme sokağında 375 No . lı.
26	48	Mihal Haralambo	„	Kumkapıda Arap zade sokağında No. 43.
3	33	Dimostoklu Efendi	„	Arnavutköy muvakkathane sokağı No. 4.
13	81	Hafız Ismail E.	„	Hasköyde Sütlücede Mahmut ağa mahallesinde No. 31.
25	47	Ibrahim Ethem B.	„	Sirkecide Şeref otelinde No . 7.
11	12	M. Fehmi Bey	„	Kırk çeşmede çeşme itisalinde komser Mehmet efendi hanesinde
6	25	Ali Bey	„	Zeyrekte demit hun mahallesinde No. 12.
22	39	Karabet efendi	„	Büyükdere Ispanyol sokağı No. 27.
14	44	Mişel Papadoplu	„	Beyoğlu Topçular sokağında No. 23
11	28	Şefika Hanım	„	Aksaray Sofular mahallesi yeni orta sokakta yüzbaşı Merhum Ali efendi zevcesi
1	10	Ibrahim Ethem B.	„	Cerahpaşa mektep sokağında No. 4 Ankara Jandarma alay zabitanından mülâzım evvel
23	39	M. Selahattin B.	„	Kadıköy yoğurtcu civarında No. 7. Erkânı harp Binbaşılarından
16	32	Pinapot efendi	„	Tatavlada Kurtoğlu sokağında No. 33 atik 57 cedid.
1	46	Zineti Şerife H.	„	Yerebatan Lala Hayrettin mahallesi Zeynep sultan camii şerif ittisalinde
3	79	Muhlis Bey	„	Eğri kapı hacı Ilyas caddesi merhum Zihni paşa hanesi
14	03	Habib Bey	„	Beylerbeyi küplücede mükim
27	39	Ihsan Bey	„	Yüksek kaldırım Kalender çeşmesi No. 32.
8	67	Samiye Hanım	„	Kadıköy cevizlikte bahariye sokağında No. 37.
4	46	Ali Cemalettin B.	„	Üsküdar alaca minarede Sami Bey konağında
4	69	Münire Hanım	„	Haydarpaşa Kalamış Madam Martinin köşkünde
5	32	Hamdi Zeki Bey	„	Kadıköyde Moda caddesi cemiyeti Rusumiye azasından Ali Bey mahdumu
5	16	Mediha Hanım	Istanbul	Balat Arisyadi kulesi caddesi Şükrü paşa akaretlerinde No. 1.
18	78	Abdurrezzak Bey	„	Şehzade başında derekler arasında Kalenderhane mahallesi No. 1.
2	28	Mehmet Ali Bey	„	Fatih civarında sultan Selim çırağı Hamza mahallesinde Şeref sokağında No. 9.
1	74	Mehmet Cudi Bey	„	Kantarcılarda Bahçeli kahvede 2. No. lı odalar
0	95	Madam Sofya	„	Beyoğlu Hammal başı sokağında Veledika hanında No. 1.
14	21	Sıdıka Hanım	„	Kadıköy Ermeni kilisesi civarında Papas oğlu sokağında No. 28.
9	97	Mösyö Akosil	„	Kartalda Hasan Bey köşkünde Galata Demir han No. 2.
19	37	Ziya Bey	„	Kızıltoprak istasyon civarında meclisi Ayan azasından Süleyman Paşa hanesinde
7	04	Hüseyin Daniş Bey	„	Beykoz Rüştiyesi civarında 142 No. lı hanede
9	09	Hristo efendi	„	Büyükada palatano mahallesinde Şükrü Paşa sokağı No. 23.
21	83	Mihal efendi	„	Galata Perşembe pazarında Meyha Neci Sokratın dükkânında
20	44	Mehmet Ragıp B.	„	Kadıköy Mandara sokağı No. 42
10	11	Hüseyin Ibrahim B.	„	Heybeliada yüksek mahallede sabık mutasarrıfı Hamdi Beyin hanesinde
3	80	Mehmet Reşat B.	„	Kasımpaşada kizlice evliya sokağında No. 124.
12	35	Dimitri Efendi	„	Beyoğlu Süpagop Çoma sokağında No. 2.
6	25	Rifat Bey	„	Sultan Ahmet kaba sakal Şimendifer Kezerkâhında No. 11.
13	45	Feriha Hanım	„	Kadıköy kurabalı dere sokağında No. 22 Yüzbaşı Ibrahim efendi zevcesi
4	19	Şerife Melek H.	„	Üsküdar Paşa limanında miralay Nail Bey zevcesi
12	27	Pertev Bey	„	Beykoz Akbaba Gebze habissane memuru
26	44	Fatma Ulger H.	„	Vefada Taş konakta Yusuf Behiç Bey zevcesi
3	48	Aleko Efendi	„	Yedikule istasyon yolunda No. 10
14	33	Mehmet Zeyyur E.	„	Çapa Yüksek kaldırım Darilmalimat
9	42	Mösyö Luvar	„	Beyoğlu isketik Vendepalas apartmanında
1	37	Hatice Nuriye H.	„	Çengelköyünde
15	57	Ispiraki efendi	„	Tatavla tulumbacılar yokuşunda tuhafiyeci
16	04	Simoil Ivaf efendi	„	Haydarpaşa Karakol sokağı Hafam siran hanesinde
6	08	M. Fuat Bey	„	Kocamustafa paşa arabacı Bayazit mhallesinde Akarca caddesi mükerrer 27.
18	01	Fatma Mebrüke H.	„	Pangaltı Değirmenci sokağı No. 46
3	98	Tevfik Bey	„	Kasımpaşa Sakız ağacı mahallesinde hastahane caddesinde No. 20.
1	01	Tarzı Dilber H.	„	Üsküdarda Ihsaniye Sultaniye sokağında No. 48.
8	13	Artin efendi	„	Beyoğlu Tarlabaşı fırın sokağı No. 26.
16	99	Ahmet Şükrü ef.	„	Kadıköy Pekmez oğlu Hudaverdi sokağında No. 8.
15	47	Fatma Ulger H.	„	Vefada karakol karşısında No. 53.
17	75	Ibrahim Ethem Bey	„	Küçük Mustafa paşa Iskübi camii civarında
8	68	Ibrahim Hakkı B.	„	Cerrahpaşa Toprak sokakda No. 35.
23	50	Mehmet Fehmi B.	„	Tahta kale civarında hasırcılarda No. 6.
35	32	Mösyö Rinipos	„	Beyoğlu Ineli Çeşmede No. 50.
9	06	Fatma Hanım	„	Sultanahmet Helvaci paşa mahallesi köprülü Mehmet efendi hanında
13	61	Sıdıka Hanım	„	Aksaray Sinekli bakkal No. 37. Celâl Bey hizmetçisi
17	43	Hatice Nermin H.	„	Beşiktaş Abbas ağa mahallesi aşıklar meydanında selâmlik caddesinde No. 35.
35	38	Şakir Bey	„	Cihangir Uzun yol No. 14.
23	44	Madam Mari	„	Beyğolu Hamdi paşa No. 15.
5	48	Emine Şekibe H.	„	Beşiktaş ekmekçi başı mahallesi Halil paşa caddesi No. 27.
6	41	Hulûsi Bey	„	Unkapanı Elvan zade mahallesi camii şerif sokağı No. 1.
10	20	Madam Rebokalukidis	„	Boyacıköy üçüncü mahalle terzi Napoyet refikası
21	92	Cevahirciyan efendi	„	Bakırköy zeytunluk caddesi bilâ No.
8	—	Şehnaz Hanım	„	Nişantaşı Ahmet Bey sokağı No.11.
42	30	Kirkoris efendi	„	Üsküdar selâmsız mahallesi Tarlabaşı sokağında No. 41.
58	08	Muhittin Bey	„	Ayastafonos istasyon caddesi köprü müfettişi
6	63	Mehmet Mecit B.	„	Bostancıda Çatal çeşmede bahriye binbaşılarından
15	88	Azmi Bey	„	Kasımpaşa yeni çeşmede imalâtı harbiyed muallim
8	78	Zekiye Hanım	„	Üsküdar Bulgurlu şekerci Hacı Ahmet ef. konağında
6	92	Mahmut Bey	„	Ortaköy Ayazma büyük Ayazma sokağında Dere boyunda
7	20	Mehmet Fuat Bey	„	Kocamustafapaşa Akarca caddesi mükerrer No. 27.
6	41	Hiler efendi	„	Beyoğlu Karaköyde Rus sokağında No. 52.
8	10	Ali Riza Bey	„	Koca mustafapaşa ağaç kakanda saatçı odaları No. 2.
8	99	Hasan Bey	„	
0	73	Ismail Hakkı Bey	„	Sultanselim çırığı Hamza mahallesinde No. 4.
171	58	Emine Hanım	„	
1	39	Mehmet Ihsan Bey	„	Aksaray Murat paşa Horhor caddesi No. 66 divani umumiye muhasebe memurlarından
0	02	Yani efendi	„	Mahmut paşa Menekçe sokak No. 48 hane ve dükkân Marangoz
13	18	Armanak Çapator ef.	„	Kumkapu nişancası cadde üzeri No. 20.
6	07	Ahmet Bey	„	Üsküdar Selimiye Ihsanivede bilâ No.

RADYOLİN

En büyük sergilerde 18 diploma 48 madalya kazanmıştır.
Böyle güzel dişler yalnız
RADYOLİN
kullanan'ın dişleridir.
Diş tabipleri diyor ki:
"Dişlerin ve ağzın sıhhati sabah ve akşam günde 2 defa dişleri temizlemekle kabildir.„

İLÂN

Sümer Bank umum müdürlüğünden

Kayseride kurulacak pamuklu mensucat fabrikası inşaatı kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Münakasaya bu gibi, aksamı esasiyesi beton arme büyük bina inşaatını muvaffakiyetle ikmal etmiş olduklarını isbat eden ve fennî ehliyetleri ve malî iktidarları Bankaca sabit olan inşaat müesseseleri iştirak edebilecektir.

Münakasa 24 Mart 1934 tarihinde saat 15 de Ankara'da Sümer Bank Umum Müdürlüğünde yapılacaktır. Münakasa şartnamesine tevfikan hazırlanacak tekliflerin bu tarihe kadar Umum müdürlüğe tevdi edilmiş olmaları lâzımdır.

Proje ve şartnameleri görmek isteyenlerin her gün saat ondan 12 ye kadar Ankara'da Evkaf apartımanında Bankamız Mensucat şubesine müracaatları ve proje ve şartnamelerin 100 lira mukabilinde Bankamızdan tedarik edilebileceği ilân olunur. (1044)

1404

Satılık Çiftlik

Bursa Ziraat Bankasından:

Bursanın garbında Karacabeyin şarkında Mudanya ve Tirilyenin cenubunda Bursa-Karacabey ve Mudanyaya umumî şose ile merbut önünden Nilüfer çayı geçen ve tahminen elli bin dönüm miktarında Sabangir ve Orman ve mer'ayı havi toprağı kuvvetli, havası ve mevkii iyi Haydar namile anılan bir çiftlik tasfiye dolayisile müstacelen satılacaktır. İcabında 50-100 hanelik bir köy olabilir. Talip olanların ve fazla izahat almak isteyenlerin iki ay zarfında Bursa Ziraat Bankasına veya müteveffa Saffet Bey Zade Memduh Beyin resmî tasfiye memuru Bursada Avukat Halil İbrahim Beye müracaatları ilân olunur. (687)

1241

Hali tasfiyede bulunan Uşak Terakkii Ziraat Türk Anonim Şirketi Tasfiye Memurlarından:

Tasfiye halinde bulunan Şirketimiz hissedarlar Umumî Heyeti aşağıdaki ruznamede yazılı işleri görüşüp karar vermek üzere 24-4-934 Salı günü Şirket Merkezi olan Uşak Şeker Fabrikasında saat 14 te toplanacaktır.

Şirket nizamnamesinin 21 inci maddesi mucibince asaleten veya vekâleten ALTIYUZ hisseye sahip olanlar içtimaa iştirâk edebileceğinden içtimadan 10 gün evvel bu kadar hisseye sahip olan hissedarların Şirkete müracaatla deftere isimlerini kayıt ettirmeleri ve vaktinde içtimaa gelmeleri lüzumu ilân olunur.

Müzakere ruznamesi:

1 — Tasfiye işleri hakkında tasfiye memurlarının izahatı.

2 — Şirketin hukuk vesenedat ve teahhüdatının elden ve pazarlıkla talibine devri için tasfiye memurlarına selâhiyet verilmesi.

3 — Tohum borçlarile 10 liradan küçük alacakların affı hakkında tasfiye memurlarının verdiği kararın tasvibi.

4 — Hisse senedi alacaklarına faiz yürütülmemesi hususunda tasfiye memurlarına selâhiyet verilmesi.

5 — Tasfiye memurlarının teklif edeceği tasfiye. muamelelerile alâkadar bil'umum meselelerin müzakeresi.

Ihtar: (2) inci maddenin müzakeresi için dahili nizamnamenin 40 ve 41 inci maddeleri mucibince nısıf hissedarların asaleten veya vekâleten içtimada hazır bulunmaları lâzımdır. Tasfiye muamelelerinin bir dakika evvel neticelendirilmesi için bu içtimaın akti ve yukarda yazılı maddeler hakkında karar verilmesi mecburiyeti vardır. Bu itibarla mezkûr toplantıda her hissedarın bizzat bulunması veya vekili ile temsil olunması kendi menfaatları icabıdır.

Hali tasfiyede bulunan
Uşak Terakkii Ziraat T. A. Şirketi
Tasfiye memurları namına

(1180)

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET